

Συνέντευξη Τύπου του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στην 90ή Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης

7 Σεπτεμβρίου 2026

Πίνακας ερωτήσεων

1. Τάσος Τασιούλας (vorla.gr) — Μέτρα ΔΕΘ, κοινωνικές ομάδες και προεκλογικός χαρακτήρας
2. Άγγελος Μόσχοβας (Πρώτο Θέμα) — Αυτοδυναμία, διερευνητική εντολή και συνεργασίες
3. Σταύρος Παπαντωνίου (Καθημερινή) — Ελληνοτουρκικά, Διακήρυξη Αθηνών και 12 μίλια
4. **Γιάννης Καντέλης (ΣΚΑΪ) — ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ — νέο κόμμα και μετεκλογική συνεργασία**
5. Όλγα Παναγιωτίδου (ANT1) — Ακρίβεια, αγορά και ΦΠΑ
6. Χρύσανθος Κοσελόγλου (Alpha) — Τρίτη θητεία, δημοσκοπήσεις και αποτέλεσμα εκλογών
7. Βασίλης Πούλος (iefimerida.gr) — Χρόνος εκλογών και κυβερνητικό σχήμα
8. Γιώργος Ευγενίδης (Star) — Αλέξης Τσίπρας ως πολιτικός αντίπαλος
9. **Σοφία Φασουλάκη (MEGA) — ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ — συνεργασία χωρίς Μητσοτάκη**
10. Ελένη Ευαγγελοδήμου (Τα Νέα) — Μέση Ανατολή και περιφερειακές συμμαχίες
11. Παναγής Γαλιατσάτος (Real News) — F-35 Τουρκίας και εξοπλιστική ισορροπία
12. Κώστας Παπαχλιμίντζος (Παραπολιτικά) — Αυτοκριτική και κυβερνητικά λάθη
13. Γιάννης Χρηστάκος (Το Βήμα της Κυριακής) — Τεκμήρια ελεύθερων επαγγελματιών
14. Δημήτρης Τάκης (Action 24) — Πολίτες που θεωρούν ότι ζούσαν καλύτερα το 2019
15. **Γιάννης Ευσταθίου (OPEN) — ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ — «woke ατζέντα» και γάμος ομόφυλων ζευγαριών**
16. Γεωργία Σκιτζί (EPT News) — Δημόσιο χρέος, πλεονάσματα και αγοραστική δύναμη
17. Δημήτρης Γκάτσιος (capital.gr) — Προτάσεις ΠΑΣΟΚ για εισόδημα, ΦΠΑ, 13η σύνταξη και ιδιωτικό χρέος
18. Κατερίνα Σερέτη (newsit.gr) — Στροφή δεξιά στην Ευρώπη και ιδεολογική θέση ΝΔ
19. Δημήτρης Κοτταρίδης (newsbomb.gr) — Μη κρατικά πανεπιστήμια και αποφάσεις ΣτΕ
20. **Νίκος Χασαπόπουλος (mononews.gr) — ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ — διαγραφή, Κώστας Καραμανλής και ενέργεια**
21. Βαγγέλης Πλάκας (TV100) — Θεσσαλονίκη: Μετρό και αθλητικές υποδομές
22. Χρήστος Παναγόπουλος (liberal.gr) — Στεγαστικό πρόβλημα
23. Μαρία Τσαντζαλή (Star Κεντρικής Ελλάδας) — Πρωτογενής τομέας, ΟΠΕΚΕΠΕ, νέοι αγρότες και ΕΛΓΑ
24. Άγγελος Αγγελίδης (Ελεύθερος Τύπος) — Δημογραφικό και στήριξη οικογένειας
25. Πένυ Αβραμίδη (Απογευματινή) — ΕΣΥ: υποδομές, προσωπικό και αμοιβές
26. Παναγιώτης Μίχος (Μανιφέστο) — Ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας-Κύπρου
27. Νικόλ Λειβαδάρη (Ναυτεμπορική) — Τράπεζες, υπερκέρδη και αναβαλλόμενος φόρος
28. Δημήτρης Χρυσικόπουλος (Το Ποντίκι) — Συνεργασία κομμάτων της αντιπολίτευσης
29. Βίκτωρας Μοντζέλλι (newsbeast.gr) — Συνταγματική Αναθεώρηση και έλλειψη συναίνεσης
30. Νίκος Οικονόμου (Μακεδονία της Κυριακής) — ΝΔ στη Θεσσαλονίκη, ψηφοδέλτια και υποψηφιότητα Μητσοτάκη
31. Βίκυ Σαμαρά (NEWS247.gr) — Κράτος δικαίου, υποκλοπές και ΟΠΕΚΕΠΕ
32. Γεωργία Σάκκουλα (Εφημερίδα των Συντακτών) — Υποκλοπές και Predator
33. Φανή Νικηφοράκη (zarpanews.gr) — Μεταναστευτικές ροές στην Κρήτη
34. Σπύρος Μουρελάτος (flash.gr) — «Νομιμότητα παντού», εγκληματικότητα και αυτοκριτική
35. Ζώης Τσώλης (protagon.gr) — Ανάπτυξη μετά το Ταμείο Ανάκαμψης

36. Μαρία Κάτζου (—) — Μέρισμα ανάπτυξης και προεκλογικός χαρακτήρας παροχών
37. Μαρίνα Κονδύλη (Θράκη Νετ) — Ανασυγκρότηση Έβρου και κριτική Σταύρου Μπένου
38. Κωστής Μοσχολιός (Βραδυνή της Κυριακής) — Πολιτική προστασία και δασικές πυρκαγιές
39. Πωλίνα Χρήστου (newsbreak.gr) — Τέμπη, σιδηρόδρομος και ETCS
40. Δέσποινα Ιωαννίδου (Μακεδονικά Νέα) — Δυτικά Βαλκάνια, Αλβανία και Βόρεια Μακεδονία
41. Νίκος Ρούμπος (Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων) — Ψηφιακό κράτος, «βαθύ κράτος» και Thess INTEC
42. Κώστας Πασακυριάκος (Ριζοσπάστης) — «Ασπίδα του Αχιλλέα», NATO και κίνδυνοι πολέμου
43. Βίβιαν Μπενέκου (Espresso) — Ανήλικοι στα social media και ανωνυμία χρηστών
44. Ελένη Βροντή (Νέος Κόσμος Αυστραλίας) — Επιστολική ψήφος αποδήμων

Τάσος Τασιούλας (vorla.gr): Κύριε Πρωθυπουργέ, σας καλωσορίζουμε στη Θεσσαλονίκη.

Σε αντίθεση με την περσινή ΔΕΘ, όπου εξαγγείλατε τη μεγάλη φορολογική μεταρρύθμιση, η χθεσινή ομιλία σας περιλάμβανε ένα ευρύ πλέγμα πιο στοχευμένων μέτρων, για πολλές κοινωνικές ομάδες.

Πιστεύετε ότι τα μέτρα αυτά αρκούν για να καλυφθούν οι ανάγκες συνταξιούχων, ελεύθερων επαγγελματιών, μισθωτών, αγροτών και των υπολοίπων ή προσπαθήσατε να δώσετε όσο το δυνατόν περισσότερα μπορούσατε, στο πλαίσιο ενός κοστολογημένου προγράμματος αλλά κυρίως στο πλαίσιο ενός προεκλογικού πακέτου;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κύριε Τασιούλα, επιτρέψτε μου δύο εισαγωγικές παρατηρήσεις. Καταρχάς, η χώρα είναι σε θέση να διανέμει στους πολίτες ένα πρόγραμμα στήριξης, ένα μέρισμα ανάπτυξης, ακριβώς επειδή η απόδοση της ελληνικής οικονομίας τα τελευταία χρόνια το επιτρέπει.

Το λέω αυτό διότι οι πιο πολλές ευρωπαϊκές χώρες δεν βρίσκονται σε αυτή την ευχάριστη θέση σήμερα. Αναγκάζονται να συζητήσουν και να εφαρμόσουν μέτρα λιτότητας, ακριβώς επειδή έχουν ξεφύγει από το αυστηρό δημοσιονομικό πλαίσιο το οποίο θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το γεγονός, λοιπόν, ότι και πέρυσι υλοποιήσαμε μία μεγάλη φορολογική μεταρρύθμιση και φέτος είμαστε σε θέση να εξαγγείλουμε ένα ευρύ πρόγραμμα στήριξης της κοινωνίας, οφείλεται στο γεγονός ότι μπορέσαμε να αποκαταστήσουμε τη δημοσιονομική συνέπεια, αντιμετωπίσαμε τη φοροδιαφυγή, έχουμε ανάπτυξη σημαντικά μεγαλύτερη του ευρωπαϊκού μέσου όρου και, κατά συνέπεια, έχουμε περισσότερα έσοδα τα οποία μπορούμε να επιστρέψουμε στους πολίτες, πάντα εντός των δημοσιονομικών στόχων.

Αυτό με φέρνει στη δεύτερη εισαγωγική παρατήρηση. Το πλαίσιο στήριξης το οποίο εξήγγειλα χθες, όπως νομίζω ότι διαπιστώσατε, είναι αυστηρά κοστολογημένο και κινείται μέχρι του τελευταίου ευρώ εντός των πλαισίων των δημοσιονομικών στόχων, όπως αυτοί έχουν καθοριστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θέλω να θυμίσω ότι πλέον το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο προβλέπει οροφές δαπανών, άρα πολύ συγκεκριμένους στόχους σχετικά με την αύξηση των δαπανών που κάθε ευρωπαϊκή χώρα μπορεί να υλοποιεί από έτος σε έτος. Κι έχω πει πολλές φορές ότι για εμένα η διατήρηση της δημοσιονομικής σταθερότητας είναι στόχος μη διαπραγματεύσιμος. Δεν πρόκειται να ξεφύγουμε ούτε ευρώ από τους στόχους τους οποίους έχουμε υποχρέωση να υλοποιήσουμε, με βάση το ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Προφανώς γνωρίζω πάρα πολύ καλά ότι το πρώτο ζήτημα το οποίο απασχολεί σήμερα την ελληνική κοινωνία είναι η ακρίβεια. Μάλιστα, δεν έχω αυταπάτες ότι κανένα πρόγραμμα στήριξης μπορεί να αντιμετωπίσει καθ' ολοκληρία αυτό το μεγάλο πρόβλημα το οποίο, πράγματι, ταλαιπωρεί πολλά ελληνικά νοικοκυριά.

Κάνουμε, όμως, το καλύτερο δυνατόν και κυρίως παρουσιάζουμε ένα πρόγραμμα το οποίο είναι αυστηρά κοστολογημένο, υλοποιήσιμο σε πολύ συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, το οποίο πολύ σύντομα θα αρχίσει να ξεδιπλώνεται.

Άρα, δεν νομίζω ότι οι πολίτες έχουν καμία απολύτως αυταπάτη για το αν το πρόγραμμα αυτό θα υλοποιηθεί. Όπως το περσινό πρόγραμμα υλοποιήθηκε μέχρι το τελευταίο ευρώ, έτσι και αυτό το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί στο πολύ συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα το οποίο έχουμε καθορίσει.

Παρέχει ένα σημαντικό πλαίσιο στήριξης σε πολλές διαφορετικές κοινωνικές ομάδες. Προσπαθούμε πάντα να λάβουμε υπόψη αυτά τα οποία έχουμε κάνει και στο παρελθόν έτσι ώστε να υπάρχει μια στοιχειώδης κοινωνική δικαιοσύνη. Και το μέρισμα της ανάπτυξης, όπως

έχω πει πολλές φορές, να επιχειρούμε να γίνει ατομική προκοπή για την κάθε Ελληνίδα και για τον κάθε Έλληνα.

Άγγελος Μόσχοβας (Πρώτο Θέμα): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Επιτρέψτε μου, θα σας πάω κατευθείαν στα βαθιά.

Είμαστε στην τελική ευθεία των εκλογών, τις οποίες έχετε προσδιορίσει εσείς για την άνοιξη του 2027. Δεν ξέρω αν μπορείτε να μας πείτε σήμερα και τον μήνα.

Στις δημοσκοπήσεις είστε σταθερά πρώτοι, αλλά πόρρω απέχετε από την αυτοδυναμία. Το πρωί της Δευτέρας μετά τις κάλπες, όταν θα πάρετε τη διερευνητική εντολή, τι προτίθεστε να κάνετε εφόσον δεν εξασφαλίσετε αυτοδυναμία; Θα αξιοποιήσετε τον χρόνο της διερευνητικής εντολής ή θα την επιστρέψετε άμεσα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και θα οδεύσουμε σε δεύτερες κάλπες;

Και με δεδομένο ότι το ΠΑΣΟΚ έχει αποκλείσει το ενδεχόμενο συνεργασίας μαζί σας, με όρκο βαρύ, συνεδριακό, ποιοι απομένουν; Με ποιους θεωρείτε ότι μπορείτε να βρείτε ένα κοινό σημείο και ποιους αποκλείετε εξ αρχής;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Επιχείρησα και χθες, κ. Μόσχοβα, να εξηγήσω με απλά λόγια στην ελληνική κοινωνία τα σημαντικά πολιτικά διλήμματα των επόμενων εκλογών.

Παρουσίασα τις προκλήσεις, τις ευκαιρίες, αλλά και τις μεγάλες δυσκολίες που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η επόμενη κυβέρνηση. Θύμισα ότι την 1η Ιουλίου 2027 η χώρα μας αναλαμβάνει την Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μία πολύ σημαντική ευθύνη. Και προφανώς, η χώρα πρέπει να έχει την 1η Ιουλίου μια σταθερή κυβέρνηση η οποία μπορεί να διεκπεραιώσει αυτή την αποστολή.

Και επανέλαβα ότι, κατά την άποψή μου, οι αυτοδύναμες κυβερνήσεις είναι οι πιο κατάλληλα εξοπλισμένες προκειμένου να μπορούν να αντιμετωπίσουν αυτές τις δύσκολες συγκυρίες, την ανάγκη λήψης γρήγορων αποφάσεων και να μην εγκλωβίζονται σε κομματικά παζάρια, πίσω από κλειστές πόρτες, τα οποία αναπόφευκτα «νερώνουν» την πολιτική βούληση για τη λήψη σημαντικών αποφάσεων.

Αρα, η πίστη μου για την ανάγκη η χώρα να έχει αυτοδύναμες κυβερνήσεις είναι διατυπωμένη και με αυτή τη λογική η Νέα Δημοκρατία θα προσέλθει στις επόμενες εκλογές.

Προφανώς, σεβόμαστε και τιμούμε την ετυμηγορία του ελληνικού λαού και θα σεβαστούμε την όποια απόφασή του. Εγώ, όμως, οφείλω να εξηγήσω στους πολίτες τι θα μπορούσε να συμβεί σε περίπτωση που η χώρα δεν έχει κυβέρνηση μετά από τις επόμενες εθνικές εκλογές.

Δεν μπορώ να μην επισημάνω το γεγονός ότι αν για οποιονδήποτε λόγο δεν υπάρξει κυβέρνηση και οδηγηθούμε σε υπηρεσιακή κυβέρνηση, δεν ξέρω αν αυτό είναι το καλύτερο σε αυτή τη δύσκολη διεθνή συγκυρία την οποία αντιμετωπίζουμε. Αλλά, από εκεί και πέρα, κυρίαρχος είναι ο ελληνικός λαός, αυτός θα αποφασίσει και προφανώς όλοι θα σεβαστούμε την κρίση του.

Και το γεγονός ότι σήμερα, κ. Μόσχοβα, δεν διαφαίνεται κάποια δυνατότητα κυβέρνησης συνεργασίας στον ορίζοντα, αυτό δεν οφείλεται στη Νέα Δημοκρατία. Αυτό οφείλεται σε άλλα κόμματα, τα οποία έχουν αποκλείσει, όπως είπατε και με συνεδριακές αποφάσεις, με τρόπο, θα έλεγα, τόσο εμφαντικό που να μην επιδέχεται κάποια αμφισβήτηση, τη δυνατότητα συνεργασίας με τη Νέα Δημοκρατία. Επομένως, θα πρέπει να ρωτήσετε αυτά τα κόμματα πώς θα τοποθετηθούν την επομένη των εκλογών.

Σας ευχαριστώ πάντως που προεξοφλείτε, μέσα από την ερώτησή σας, το γεγονός ότι η Νέα Δημοκρατία θα είναι πρώτη στις επόμενες εκλογές. Εγώ το μόνο το οποίο μπορώ να πω για τον στόχο της αυτοδυναμίας, είναι να θυμίσω σε όλους σας ότι πριν από τις εκλογές του

2023 δεν υπήρχε δημοσκόπηση η οποία να έδειχνε τη Νέα Δημοκρατία πάνω από 35-36% και η Νέα Δημοκρατία τελικά πήρε 41%.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι ο στόχος της αυτοδυναμίας είναι ένας στόχος ο οποίος είναι εφικτός. Γι' αυτόν τον στόχο θα αγωνιστούμε. Επαναλαμβάνω, δεν είναι ένας στόχος ο οποίος υποκρύπτει οποιαδήποτε αλαζονεία, αλλά είναι ο μόνος στόχος και η μόνη πολιτική λύση σήμερα, ώστε η χώρα την επόμενη ημέρα να έχει μία σταθερή κυβέρνηση, η οποία να μπορεί να υλοποιήσει και ένα πολύ συγκεκριμένο πρόγραμμα, το οποίο θα παρουσιάσουμε σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια πηγαίνοντας προς τις εκλογές.

Σταύρος Παπαντωνίου (Καθημερινή): Καλημέρα, κ. Πρόεδρε. Να σας πάω στα ελληνοτουρκικά, όπου το τελευταίο διάστημα έχουμε δύο καινούργια δεδομένα: αφενός την παράνομη ανακήρυξη των θαλάσσιων πάρκων και αφετέρου τις πληροφορίες για νομοθετική κατοχύρωση της λεγόμενης «γαλάζιας πατρίδας», όπως λέει η Άγκυρα.

Θέλω να σας ρωτήσω, καταρχήν η πολιτική των «ήρεμων νερών» που ακολούθησε η κυβέρνηση θεωρείτε ότι έχει αποδώσει ως τώρα; Η Διακήρυξη των Αθηνών την οποία είχαμε δει το προηγούμενο διάστημα είναι ακόμα σε ισχύ; Και κατά πόσο η Ελλάδα διατηρεί ακόμα το δικαίωμα επέκτασης στα 12 μίλια.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ για την ερώτηση. Μου δίνετε τη δυνατότητα να κάνω και μια σύντομη επισκόπηση των εξελίξεων ως προς τις ελληνοτουρκικές σχέσεις τα τελευταία χρόνια.

Θέλω να θυμίσω, κ. Παπαντωνίου, ότι η Διακήρυξη των Αθηνών ουσιαστικά ήταν ένα θεσμοθετημένο πλαίσιο οργανωμένου διαλόγου με την Τουρκία, το οποίο, παρά τις πρόσφατες δυσκολίες, ακόμα υπηρετείται.

Υπάρχουν ανοιχτοί διάυλοι επικοινωνίας με την Τουρκία σε πολλά διαφορετικά επίπεδα και νομίζω ότι αυτό είναι κάτι το οποίο επί της αρχής είναι θετικό, ώστε να μπορούμε να επικοινωνούμε προς την Τουρκία τα δικά μας μηνύματα και, αντιστρόφως, η Τουρκία να μπορεί να κάνει το ίδιο.

Θέλω να θυμίσω, κ. Παπαντωνίου, ότι τα τελευταία χρόνια η ελληνική εξωτερική πολιτική ανέλαβε πρωτοβουλίες τις οποίες μπορεί να συζητούσαμε για πολλές δεκαετίες, καμιά κυβέρνηση όμως δεν είχε το θάρρος να τις υλοποιήσει.

Δεν αναφέρομαι μόνο στις επεκτάσεις των χωρικών υδάτων, στη χάραξη Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης με την Ιταλία και την Αίγυπτο. Αναφέρομαι στον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, μία εκκρεμότητα η οποία έρχεται από το παρελθόν η οποία υλοποιείται από αυτή την κυβέρνηση, στην πρωτοβουλία για τα Θαλάσσια Πάρκα, και θέλω να θυμίσω ότι τα Θαλάσσια Πάρκα είναι απόδειξη ότι η κυβέρνηση έμπρακτα ασκεί εθνική κυριαρχία -δεν στέκεται απλά στην άσκηση κυριαρχικών δικαιωμάτων- εντός των χωρικών υδάτων περίξ ελληνικών νησιών.

Να αναφερθώ στο γεγονός ότι για πρώτη φορά θα έχουμε γεωτρήσεις, όχι μόνο δυτικά της Κέρκυρας αλλά και νοτίως της Κρήτης. Αυτή είναι και η καλύτερη απόδειξη ότι μια μεγάλη αμερικανική, πολυεθνική εταιρεία αναγνωρίζει ότι με την Ελλάδα πρέπει να συνομιλήσει και να ζητήσει άδεια, όταν θέλει να προχωρήσει σε μια τέτοια δραστηριότητα.

Και να θυμίσω, βέβαια, ότι τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα έχει ενισχυθεί πάρα πολύ ως προς την αποτρεπτική της δυνατότητα και, προφανώς, θα επαναλάβω κι εδώ ότι η Ελλάδα δεν πρόκειται να ζητήσει την άδεια κανενός για το πώς θα εξοπλίζεται.

Θα ξαναπώ ότι η Ελλάδα επιδιώκει τις καλές σχέσεις με την Τουρκία. Όμως, έχει μία μεγάλη διαφορά με την Τουρκία και αυτή είναι η οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Δεν πρόκειται ποτέ να μπω σε συζήτηση με την Τουρκία για ζητήματα τα οποία η ίδια η Τουρκία θέτει, τα οποία αποτελούν μη ζητήματα για την ελληνική πολιτεία.

Από εκεί και πέρα, για το θέμα των χωρικών υδάτων, θέλω να υπενθυμίσω ότι στα σχετικά διαβήματα τα οποία κατέθεσε το Υπουργείο Εξωτερικών, με αφορμή τα παράνομα θαλάσσια πάρκα -όπως τουλάχιστον αυτά περιγράφηκαν, γιατί ακόμα δεν έχουμε δει πολλές λεπτομέρειες από τουρκικές αρχές-, ήταν απολύτως σαφές ότι η Ελλάδα διατηρεί το αναφαίρετο δικαίωμα να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα έως τα 12 μίλια, όποτε και όπως το κρίνει ότι είναι η πιο κατάλληλη χρονική συγκυρία.

Γιάννης Καντέλης (ΣΚΑΪ): Ο πρώην Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας και Πρωθυπουργός της παράταξής σας, ο κ. Σαμαράς, όλα δείχνουν -και όχι μόνο δεν διαψεύδονται, αλλά ενισχύονται- πως προχωρά στη δημιουργία ενός νέου κόμματος.

Και επειδή αναφερθήκαμε πριν και στις συνεργασίες και με το ποιους θα συνεργαζόσασταν εσείς ή ποιοι θα συνεργάζονταν μαζί σας, στελέχη της κυβέρνησής σας έχουν πει ότι, αν δεν επιτευχθεί η αυτοδυναμία, το «κόμμα Σαμαρά» θα μπορούσε να είναι ένας δυνητικός εταίρος.

Εγώ θέλω να σας ρωτήσω εάν εσείς, μετά τα όσα σας έχει καταλογίσει ο κ. Σαμαράς και σε προσωπικό επίπεδο και παρότι βγαίνει ένα κλίμα πως ίσως να συνεργαζόταν με τη Νέα Δημοκρατία αλλά όχι με εσάς προσωπικά ως Πρωθυπουργό, θα καθόσασταν ποτέ στο ίδιο τραπέζι με τον κ. Σαμαρά, μετά τις εκλογές, αν αυτό απαιτούσε σταθερότητα στην οποία αναφερθήκατε;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Μου ζητάτε, κ. Καντέλη, να απαντήσω σε τρία υποθετικά ερωτήματα: αν ο κ. Σαμαράς κάνει κόμμα, δεν το έχει κάνει, αν ο κ. Σαμαράς μπει στη Βουλή και αν δεν υπάρχει αυτοδυναμία και η Νέα Δημοκρατία χρειαστεί να αναζητήσει έναν κυβερνητικό εταίρο.

Δεν θα μπω σε αυτή τη λογική. Θα πω μόνο ότι με αυτά τα οποία έχει πει ο κ. Σαμαράς, ο οποίος αμφισβητεί ευθέως τον πυρήνα της εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής της χώρας, όπως αυτή ασκείται τα τελευταία χρόνια, εγώ δεν βλέπω κανένα απολύτως περιθώριο συνεννόησης.

Και κάτι ακόμα: ξέρετε, ο κ. Σαμαράς υπηρέτησε τη χώρα ως Πρωθυπουργός. Η παράταξη τον δέχθηκε πίσω, τον τίμησε, τον έκανε Πρωθυπουργό. Θέλω να πιστεύω ότι τελικά θα σκεφτεί καλύτερα την υστεροφημία του.

Διαθέτει αρκετή τεχνογνωσία, ξέρετε, στο πώς να κάνει κακό στην παράταξη της Νέας Δημοκρατίας. Ελπίζω αυτή τη φορά να μην την αξιοποιήσει και να σκεφτεί καλύτερα την υστεροφημία του.

Όλγα Παναγιωτίδου (ΑΝΤ1): Κύριε Πρόεδρε, η ακρίβεια είναι επί χρόνια το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα για την ελληνική οικογένεια. Το βλέπουμε στα σούπερ μάρκετ, στη στέγη, στα καύσιμα. Παρά τα μέτρα που έχει λάβει η κυβέρνηση, έχει συχνά υψηλότερο πληθωρισμό από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Πιστεύετε ότι οι «συμφωνίες κυρίων» με την αγορά έχουν αποφέρει επαρκή αποτελέσματα; Και, τέλος, θα ήσασταν διατεθειμένος να επανεξετάσετε τη μείωση του ΦΠΑ, την οποία ζητά η αντιπολίτευση;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Καταρχάς, κα Παναγιωτίδου, και η μεγάλη φορολογική μεταρρύθμιση, η οποία υλοποιείται από τις αρχές του 2026 και συνεχίζεται και το 2027 - ανοίγω μια παρένθεση: οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι αγρότες ακόμα δεν έχουν δει τα οφέλη της φορολογικής μεταρρύθμισης και της μείωσης των φορολογικών συντελεστών, θα τα δουν στις υποβολές των φορολογικών δηλώσεων που θα ξεκινήσουν τον Μάρτιο- και όλα τα μέτρα στήριξης του διαθέσιμου εισοδήματος, είτε μιλάμε για τα 400 ευρώ τώρα, τα οποία

θα δώσουμε σε όλους τους συνταξιούχους, τα 500 ευρώ τα οποία θα πάρουν οι δημόσιοι υπάλληλοι στο τέλος του 2027, την αναπροσαρμογή των επιδομάτων αναπηρίας, τον μηδενισμό της φορολόγησης για τους τρίτεκνους και για τους αγρότες με εισόδημα έως 20.000 ευρώ, όλα αυτά τα μέτρα στοχεύουν σε κάτι πολύ συγκεκριμένο: στη στήριξη του διαθέσιμου εισοδήματος της μέσης ελληνικής οικογένειας απέναντι στην ακρίβεια.

Θέλουμε να ανεβαίνουν οι ονομαστικοί μισθοί. Οι ονομαστικοί μισθοί ανεβαίνουν στη χώρα μας. Θέλω να θυμίσω ότι ο κατώτατος μισθός είναι ήδη στα 920 ευρώ. Θα ξεπεράσει τα 950 ευρώ την 1η Απριλίου. Ο μέσος μισθός έχει ήδη ξεπεράσει τα 1.500 ευρώ για την πλήρη απασχόληση.

Άρα, άνοδος του ονομαστικού μισθού, μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης, περισσότερα χρήματα διαθέσιμα για το νοικοκυριό, είναι η καλύτερη και η μόνη μόνιμη απάντηση στο επίμονο πρόβλημα της ακρίβειας.

Από εκεί και πέρα, προφανώς, ο τρόπος λειτουργίας της αγοράς, η αντιμετώπιση φαινομένων συγκέντρωσης, η συνεννόηση ή και η όποια πίεση και προς την αγορά, να μπορέσει και αυτή να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, έτσι ώστε να έχουμε όχι μόνο μείωση των αυξήσεων, αλλά και μειώσεις σε τιμές σε μια σειρά από σημαντικά προϊόντα, πιστεύω ότι και αυτά βοηθούν.

Δεν είναι πανάκεια, δεν είναι η μόνη λύση. Αλλά το γεγονός ότι έχουμε παραπάνω από 1.000 προϊόντα, τα οποία πια έχουν μειώσεις τιμών -και μιλάμε για προϊόντα ευρείας κατανάλωσης- είναι ένα σημαντικό βήμα σε αυτή την κατεύθυνση.

Το γεγονός ότι η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού έχει προσφέρει πια σταθερό τιμολόγιο, 11,5 λεπτά την κιλοβατώρα, με σχετικά μικρό πάγιο, για τον επόμενο χρόνο, είναι μία απάντηση απέναντι σε αυτούς οι οποίοι ανησυχούν για την ενδεχόμενη αύξηση των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας.

Όλα, λοιπόν, αυτά τα μέτρα, αθροιζόμενα, συνιστούν την άμυνα της κυβέρνησης απέναντι στο πρόβλημα της ακρίβειας.

Και το ξαναλέω: είναι η πρώτη μας προτεραιότητα. Η αντιμετώπιση της ακρίβειας διέπει όλη τη φιλοσοφία του προγράμματος μας. Όχι μόνο φέτος, και πέρυσι και πρόπερσι.

Αν η οικονομία αναπτύσσεται -που αναπτύσσεται-, τα μακροοικονομικά πηγαίνουν καλά, αυτό πρέπει να το αισθανθεί και ο πολίτης στον δικό του ατομικό, οικογενειακό λογαριασμό. Έχει γίνει στον βαθμό που θα θέλαμε; Όχι. Γι' αυτό κινούμαστε όμως σε αυτή την κατεύθυνση.

Τέλος, η συζήτηση για τον ΦΠΑ, ξέρετε, είναι λίγο επαναλαμβανόμενη. Εγώ θα επαναφέρω μόνο την έρευνα της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία μας λέει ξεκάθαρα ότι είναι ζήτημα αν το 20% μιας μείωσης ΦΠΑ καταλήγει τελικά στις τιμές των τελικών προϊόντων.

Και κάτι ακόμα, βέβαια: η μείωση του ΦΠΑ αφορά όλους, και τους προνομιούχους και τους λιγότερο προνομιούχους. Και δεν βλέπω τον λόγο γιατί πρέπει σήμερα να καταναλώσουμε δημοσιονομικό χώρο για να στηρίξουμε αυτούς οι οποίοι έχουν μεγάλη οικονομική άνεση ή τους επισκέπτες, τους τουρίστες οι οποίοι έρχονται στη χώρα μας, όταν μπορούμε τον ίδιο δημοσιονομικό χώρο να τον αξιοποιήσουμε για να στηρίξουμε στοχευμένα αυτούς που το έχουν περισσότερο ανάγκη.

Χρυσάνθος Κοσελόγλου (Alpha): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Κυβερνάτε τη χώρα εδώ και επτά ολόκληρα χρόνια, με ευρεία πλειοψηφία, και ζητάτε από τον κόσμο να σας εμπιστευτεί ξανά. Στις δημοσκοπήσεις, όμως, και στις τελευταίες, οι πολίτες θεωρούν πως η χώρα πάει σε λάθος κατεύθυνση. Για ποιο λόγο θεωρείτε ότι αξίζετε μία τρίτη θητεία; Τι πιστεύετε αυτή τη φορά ότι θα καταφέρετε;

Και επιτρέψτε μου και κάτι ακόμα: τι θα γίνει, ωστόσο, αν την Κυριακή, στις κάλπες, η Νέα Δημοκρατία πέσει κάτω από το 28%; Κλείνει ο δρόμος για δεύτερες κάλπες; Ανοίγει ο δρόμος, όπως λέει η αντιπολίτευση, για «πολιτική ανατροπή»; Κι αν μου επιτρέψετε, προσωπικά εσείς σε αυτό το ενδεχόμενο τι θα κάνετε;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Είχα την εντύπωση ότι η αντιπολίτευση σκοπεύει να είναι πρώτο κόμμα στις εκλογές. Τουλάχιστον αυτό διακηρύσσει και το ΠΑΣΟΚ και η Ελληνική Αριστερή Συμπαρατάξη.

Πιστεύω, κ. Κοσελόγλου, ότι χθες προσπάθησα να περιγράψω τι μπορεί να κερδίσει ο πολίτης και τι μπορεί να προσβλέπει από μία τρίτη τετραετία της Νέας Δημοκρατίας. Νομίζω ότι μίλησα και προσωπικά, βιωματικά, έχοντας πια την εμπειρία 7,5 ετών στη διακυβέρνηση της χώρας, γιατί θα ήθελα να έχω πάλι αυτή την τιμή να συνεχίσω να βρίσκομαι στο Μέγαρο Μαξίμου, να έχω τη μεγάλη τιμή να είμαι Πρωθυπουργός της χώρας.

Περιέγραψα την ανάγκη την επόμενη μέρα η χώρα να έχει μία σταθερή κυβέρνηση. Εξήγησα και επαναλαμβάνω γιατί σε ένα πολύ δύσκολο διεθνές περιβάλλον η χώρα πρέπει να μπορεί να έχει σταθερό τιμόνι σε εξαιρετικά ταραγμένα νερά.

Το πιστεύω ακράδαντα, τα επόμενα τέσσερα χρόνια θα αλλάξουν τα πάντα, είτε μιλάμε για γεωπολιτικές εξελίξεις, είτε μιλάμε για την επέλαση της τεχνητής νοημοσύνης με ρυθμούς συχνά ανεξέλεγκτους, είτε μιλάμε για ενδεχόμενη έξαρση του μεταναστευτικού προβλήματος, την κλιματική κρίση, η οποία βρίσκεται ήδη εδώ.

Το ερώτημα, λοιπόν, είναι: ποιος Πρωθυπουργός και ποια κυβέρνηση έχει την εμπειρία και τη δυνατότητα να διαχειριστεί αυτό το πολύ περίπλοκο διεθνές περιβάλλον.

Εξήγησα, επίσης, ότι για εμένα μια ενδεχόμενη επόμενη τετραετία δεν θα ήταν μια εντολή να συνεχίσουμε «μία από τα ίδια». Πιστεύω ότι και εγώ έχω μάθει από τα δικά μας λάθη. Πιστεύω ότι η χώρα πρέπει να προχωρήσει ακόμα πιο γρήγορα και ακόμα πιο τολμηρά σε μεγάλες μεταρρυθμίσεις. Έχω αποδείξει ότι δεν φοβάμαι τις συγκρούσεις, όποτε κρίνω ότι αυτές είναι απαραίτητες προκειμένου να υπηρετηθεί μια πολιτική η οποία τελικά ωφελεί τους πολλούς.

Νομίζω επίσης ότι όταν κάποιος έχει ήδη διατελέσει αρκετά χρόνια Πρωθυπουργός, πρέπει να αντιμετωπίζει κάθε εκλογική αναμέτρηση με ακόμα μεγαλύτερη σεμνότητα και ταπεινότητα.

Και το λέω αυτό διότι το τελευταίο το οποίο μπορώ και πρέπει να επιτρέψω, όχι μόνο στον εαυτό μου αλλά και στα στελέχη μας, είναι αυτή την αίσθηση της αλαζονείας: ότι μπορεί να «είμαστε αναντικατάστατοι» και ότι εν πάσει περιπτώσει «δεν υπάρχει τίποτα άλλο» σε αυτή την ελληνική πολιτική σκηνή εκτός από τη Νέα Δημοκρατία.

Όχι. Είμαστε μια παράταξη που πιστεύω ότι ήμασταν συνεπείς σε αυτά τα οποία είπαμε. Δεν σε ψηφίζει κάποιος γι' αυτά τα οποία έχεις κάνει, σε ψηφίζει γι' αυτά τα οποία πιστεύει ότι μπορείς να κάνεις για να βελτιώσεις τη ζωή του. Αλλά υλοποιήσαμε το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του προγράμματός μας το 2023, κι αυτό είναι μια «σφραγίδα» στο «διαβατήριο» αξιοπιστίας. Αυτά τα οποία θα πούμε στους πολίτες που θα μπορούσαμε να κάνουμε από το 2027 μέχρι το 2031, πιστεύω ότι θα τα πιστέψουν πιο εύκολα αν τους υπενθυμίσουμε ότι αυτά τα οποία τους είχαμε πει το 2023 ουσιαστικά τα υλοποιήσαμε.

Αλλά θα υπάρχει αρκετός χρόνος από τώρα μέχρι τις εκλογές. Έχουμε αρκετούς μήνες ακόμα και για να ξεδιπλώσουμε το προεκλογικό μας πρόγραμμα, αλλά θα υπάρχει χρόνος, ξέρετε, και για τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Δεν νομίζω ότι αυτή τη στιγμή ο χρόνος δουλεύει υπέρ των κομμάτων της αντιπολίτευσης.

Η αίσθηση που έχω είναι ότι όσο πιο συγκεκριμένα επιχειρούν να μιλήσουν τόσο πιο πολύ εκτίθενται.

Αλλά αυτό, πάλι, είναι η δική μου κρίση. Τελικά, οι πολίτες είναι αυτοί που αποφασίζουν. Αυτοί έχουν «και το μαχαίρι και το πεπόνι» και στις κάλπες τελικά θα κριθούμε όλοι. Και προφανώς, όπως είπα, θα σεβαστούμε απόλυτα την ετυμηγορία των πολιτών.

Βασίλης Πούλος (iefimerida.gr): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Στη χθεσινοβραδινή ομιλία σας επαναβεβαιώσατε τον εκλογικό ορίζοντα για την άνοιξη του 2027. Αν, όμως, προκύψει ένα «παράθυρο» ευκαιρίας το επόμενο διάστημα, θα μπείτε στον πειρασμό να προσφύγετε πρόωρα στη λαϊκή ετυμηγορία;

Και κάτι ακόμα αν επιτρέπετε, κ. Πρόεδρε, καθώς ούτως ή άλλως ο χρόνος μετρά αντίστροφα έως τις εκλογές και λαμβάνοντας υπόψη την κριτική που ακούγεται για προκλητικό ύφος ή και για αλαζονεία κυβερνητικών στελεχών, είστε αποφασισμένος να πάτε έως τις κάλπες με το σημερινό κυβερνητικό σχήμα ή εξετάζετε κάποιες αλλαγές;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Θα μπορούσα να απαντήσω μονολεκτικά στο ερώτημά σας: όχι. Οι εκλογές θα γίνουν την άνοιξη του 2027.

Πολλοί είχατε προεξοφλήσει, κ. Πούλο, ότι θα γίνονταν εκλογές το φθινόπωρο, έτσι δεν είναι; Ότι θα εμφανιζόμουν στη ΔΕΘ και θα έκανα την εξαγγελία των εκλογών. Νομίζω ότι διαψεύστηκαν αυτοί που τα προέβλεπαν αυτά.

Έχω πει πολλές φορές ότι πιστεύω στη θεσμική συνέπεια. Οι εκλογικοί κύκλοι πρέπει να ολοκληρώνονται, οι κυβερνήσεις πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, σε ορίζοντα τετραετίας, να υλοποιούν το πρόγραμμά τους.

Και να σας πω και κάτι ακόμα για τις όποιες συζητήσεις για πρόωρες εκλογές: ο μόνος λόγος να κάνει κάποιος πρόωρες εκλογές, κ. Πούλο -εκτός αν για οποιοδήποτε λόγο συμβεί κάτι δραματικό ως προς τα κοινοβουλευτικά δεδομένα- είναι γιατί θεωρεί ότι τον βολεύει πολιτικά. Έτσι δεν είναι;

Δεν είμαι σε αυτή τη λογική. Τα ίδια λέγατε και το 2023. Είχα πάρα πολλές ευκαιρίες, θυμάστε τότε, δημοσκοπήσεις μάς έδειχναν πάρα πολύ ψηλά. Δεν το έκανα, δεν θα το κάνω και τώρα. Οι εκλογές θα γίνουν στην ώρα τους, στο τέλος της τετραετίας.

Έχουμε αρκετή δουλειά ακόμα. Έχουμε ένα κυβερνητικό σχήμα το οποίο πιστεύω ότι πια έχει βρει τον ρυθμό του -εμμέσως σας απαντώ και στο δεύτερο ερώτημά σας- και σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να αφήσουμε να περάσουν οι μήνες μέχρι τις εκλογές σε ένα καθεστώς κυβερνητικής παραλυσίας, τρέχοντας μόνο για να χτίσουμε το προεκλογικό μας αφήγημα.

Αρκεί να δείτε πόσο πλούσιο είναι το νομοθετικό έργο το οποίο έχουμε ακόμα μπροστά μας για να αντιληφθείτε ότι μέχρι την τελευταία μέρα που η Βουλή θα είναι ανοιχτή, εμείς θα εργαζόμαστε σκληρά για να υλοποιήσουμε αυτά για τα οποία είχαμε δεσμευτεί στους πολίτες στις εκλογές του 2023.

Γιώργος Ευγενίδης (Star): Καλό μεσημέρι, κ. Πρόεδρε. Αφιερώσατε χθες στον κ.. Τσίπρα τον στίχο «ωραία που τα λες, μα έλα που σε ξέρω». Ο Μητροπάνος και η Κανελλίδου, όμως, το τραγούδι συνεχίζουν στο ρεφρέν και λένε: «πώς να γλιτώσει, μάτια μου, ο ένας από τον άλλο, πώς θες να αλλάξουμε ουρανό, τώρα που μοιάζουμε με δίδυμα φεγγάρια».

Μήπως είστε, κ. Πρόεδρε, «δίδυμα φεγγάρια» με τον κ. Τσίπρα και τον χρειάζεστε ως στρατηγικό αντίπαλο, ως ένα εργαλείο κομματικής συσπείρωσης της Νέας Δημοκρατίας, που παρουσιάζει τάσεις αποσυσπείρωσης;

Και στο τέλος, κ. Πρόεδρε, γιατί οι πολίτες να δώσουν σε εσάς μία τρίτη ευκαιρία διακυβέρνησης και όχι μία δεύτερη στον κ. Τσίπρα, που έχει κάνει και rebranding; Γιατί θα είναι μία «περιπέτεια» ο κ. Τσίπρας, όπως μας είπατε χθες, πάλι με στίχους της Αλέκας Κανελλίδου;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Επειδή γνωρίζω καλά αυτό το τραγούδι, την ανέμενα αυτή την ερώτηση. Αλλά μάλλον περίμενα ότι θα το είχε αντιληφθεί το ΠΑΣΟΚ πρώτο, το οποίο θέλει να μας παρουσιάζει με τον κ. Τσίπρα περίπου ως δύο όψεις του ίδιου νομίσματος.

Κοιτάζτε να δείτε, δεν ήταν πρόθεσή μου χθες να ασχοληθώ καθόλου με την αντιπολίτευση. Σε μια μεγάλη ομιλία -και λυπάμαι αν σας κούρασα- είναι ζήτημα να αφιέρωσα τρεις προτάσεις συνολικά στην αντιπολίτευση.

Ο κ. Τσίπρας παρουσίασε το δικό του πρόγραμμα. Βρήκα πολύ ενδιαφέρον το γεγονός ότι άλλο υλικό έστειλε το επιτελείο της ΕΛΑΣ στους δημοσιογράφους και άλλα πράγματα είπε ο κ. Τσίπρας στην ομιλία του.

Και βέβαια, νομίζω ότι και οι απεγνωσμένες προσπάθειες των στελεχών του να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα μετά την ομιλία του κ. Τσίπρα, αναφορές σε «παγκόσμιες βάσεις δεδομένων» και άλλα γραφικά τα οποία ακούστηκαν, καταδεικνύουν το γεγονός ότι για ακόμα μια φορά τίποτα δεν άλλαξε ουσιαστικά. Νομίζω ότι τζάμπα πήγε το rebranding.

Το μόνο το οποίο μπορώ να πω είναι ότι όταν ο κ. Τσίπρας έλεγε αυτά τα οποία έλεγε στη Θεσσαλονίκη, το 2014, θα μπορούσε κανείς να πιστέψει ότι τελούσε υπό καθεστώς αυταπάτης. Εξάλλου, ο ίδιος το είπε. Τώρα δεν νομίζω ότι υπάρχει καμία αυταπάτη. Τώρα πρόκειται για κανονική απάτη, για μια κανονική εξαπάτηση των Ελλήνων πολιτών, το να υπόσχεται κανείς πράγματα τα οποία ο ίδιος πολύ καλά γνωρίζει ότι δεν θα κληθεί ποτέ να τα εφαρμόσει.

Από εκεί και πέρα, κ. Ευγενίδη, εμείς δεν διαλέγουμε αντίπαλο. Οι πολίτες καθορίζουν, τελικά, μέσα από την επιλογή τους, ποιος θα είναι στην κυβέρνηση, ποιος θα είναι στην αντιπολίτευση.

Σέβομαι όλους τους αντιπάλους, οφείλω όλους να τους αντιμετωπίζω με αξιοπρέπεια. Και βέβαια, δουλειά μας, δουλειά της Νέας Δημοκρατίας είναι όχι μόνο να προβάλλουμε τον δικό μας πολιτικό λόγο, αλλά να αποδομούμε, θα έλεγα, και τις θέσεις της αντιπολίτευσης.

Με πολύ ενδιαφέρον άκουσα το ΠΑΣΟΚ να λέει ότι το 80% του προγράμματός του είναι ουσιαστικά copy-paste από τον κ. Τσίπρα. Είναι η πρώτη φορά που βλέπω δύο κόμματα να διαγκωνίζονται τόσο πολύ για την πατρότητα ενός προγράμματος πολιτικής εξαπάτησης.

Σοφία Φασουλάκη (Mega): Κύριε Πρόεδρε, καλημέρα και από εμένα. Σε συνέχεια των ερωτήσεων του κ. Καντέλη και του κ. Κοσελόγλου και επειδή αναφέρθηκαν οι συνάδελφοι κυρίως στο θέμα του κ. Σαμαρά, καθώς συνεργάτες του, θα ρωτήσω εγώ, υποστηρίζουν ότι ο πρώην Πρωθυπουργός μπορεί να είναι ένας παράγοντας σταθερότητας και κυβερνητικός εταίρος, στην περίπτωση που η Νέα Δημοκρατία δεν είναι αυτοδύναμη. Αφήνουν, όμως, να εννοηθεί ότι θα μπορούσε να συνεργαστεί με τη Νέα Δημοκρατία, αλλά χωρίς εσάς στο τιμόνι του κόμματος. Έχετε σκεφτεί ποτέ να κάνετε ένα βήμα πίσω;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Μου ζητάτε να παραιτηθώ, κα Φασουλάκη, αν κατάλαβα καλά; Απάντησα στο ερώτημα αυτό. Και, ξέρετε, είναι λίγο δύσκολο να απαντούμε σε υποθετικά ερωτήματα. Ας δούμε, τελικά, τι θα αποφασίσει ο κ. Σαμαράς να κάνει και εδώ είμαστε στη συνέχεια να τα σχολιάσουμε.

Εξ όσων γνωρίζω, η Νέα Δημοκρατία έχει αρχηγό, ο οποίος είναι και Πρωθυπουργός. Θέλω να θυμίσω, μάλιστα, ότι και στο Συνέδριο της Νέας Δημοκρατίας αυτά τα δύο συνδέονται. Άρα δεν έχω να προσθέσω κάτι παραπάνω για το θέμα αυτό. Αν έχουμε εξελίξεις, ρωτήστε με και πάλι.

Ελένη Ευαγγελοδήμου (Τα Νέα): Γεια σας και από εμένα, κ. Πρόεδρε. Επειδή νωρίτερα είπαμε για την κριτική που δέχεστε εκ δεξιών σε ό,τι αφορά τα ελληνοτουρκικά, τα εθνικά, να μείνω στην εξωτερική πολιτική.

Στη Μέση Ανατολή συγκεκριμένα, η Ελλάδα έχει τον ρόλο που θέλει ή παρακολουθεί τις εξελίξεις απλώς; Το λέω με αφορμή τη συμφωνία της Μέκκας -Τουρκία, Σαουδική Αραβία, Πακιστάν-, αν σας αιφνιδίασε αυτή η εξέλιξη.

Και άρα, λοιπόν, τώρα η Ελλάδα πώς στέκεται απέναντι σε δύο στρατόπεδα που φαίνονται να διαμορφώνονται στην περιοχή; Από τη μία η Τουρκία και η Σαουδική Αραβία, από την άλλη το Ισραήλ και τα Εμιράτα. Εμείς εκεί τι ακριβώς κάνουμε; Αν φοβάστε ότι μπορεί να μπούμε σε έναν κύκλο αντιπαραθέσεων διαρκείας στην περιοχή.

Και για όλα αυτά τι σκοπεύετε να πείτε την Τρίτη στον Πρόεδρο Sisi; Αν δεν κάνουμε λάθος θα τον συναντήσετε στην Αίγυπτο.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ για την ερώτηση, κα Ευαγγελοδήμου. Και νομίζω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό όταν μιλάμε για την ελληνική εξωτερική πολιτική να μην περιοριζόμαστε μόνο στο ζήτημα των σχέσεων της Ελλάδας με την Τουρκία.

Διότι τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα έχει αναπτύξει ένα εξαιρετικά πυκνό πλέγμα σχέσεων με χώρες της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, αλλά και χώρες του Κόλπου. Σε μεγάλο βαθμό είναι σχέσεις οι οποίες, όπως ξέρετε, σε αυτές τις περιοχές οικοδομούνται μέσα από τη δημιουργία προσωπικών σχέσεων εμπιστοσύνης, που έχω αναπτύξει με τις ηγεσίες αυτών των χωρών. Το αποτέλεσμα σήμερα είναι ότι η Ελλάδα, πράγματι, μπορεί να είναι μια «γέφυρα» μεταξύ της Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και των χωρών του Κόλπου.

Αυτή η συμφωνία της Μέκκας, για την οποία δεν γνωρίζουμε πολλές λεπτομέρειες, σίγουρα είναι μια εξέλιξη την οποία αξίζει να παρακολουθήσουμε. Δεν αλλάζει, όμως, την κεντρική προτεραιότητα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής να έχει ισχυρές σχέσεις με όλες τις χώρες του Κόλπου, συμπεριλαμβανομένης της Σαουδικής Αραβίας, την οποία αναμένεται να επισκεφθώ πολύ σύντομα για να επαναβεβαιώσουμε τον στρατηγικό χώρο και αυτής της σχέσης.

Δεν σημαίνει ότι, επειδή η συμφωνία της Μέκκας μπορεί να έφερε πιο κοντά, ενδεχομένως, τη Σαουδική Αραβία με την Τουρκία, ότι αυτόματα εμείς παίρνουμε αποστάσεις. Η εξωτερική πολιτική είναι πολύ πιο σύνθετη απ' αυτό.

Θέλω να θυμίσω, επίσης, ότι η χώρα μας βρίσκεται πάρα πολύ κοντά στην κυβέρνηση του Λιβάνου. Πριν από λίγες μέρες υποδέχθηκα τον Πρόεδρο Αουν. Έχουμε στείλει στρατιωτικό εξοπλισμό γιατί είναι προς όφελός μας να ενισχύσουμε τις λιβανέζικες Ένοπλες Δυνάμεις στην προσπάθειά τους να ασκήσουν απόλυτη κυριαρχία στο νότιο τμήμα του Λιβάνου.

Πριν από κάποιους μήνες είχα επισκεφθεί την Ιορδανία. Έχουμε στρατηγική σχέση συνεργασίας με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, εξαιρετικές σχέσεις με το Κατάρ και, βέβαια, μια στρατηγική σχέση με την Αίγυπτο, την οποία θα έχω την ευκαιρία να επαναβεβαιώσω στην επίσκεψη που θα κάνω την ερχόμενη Τρίτη στον Πρόεδρο Sisi.

Είναι μια σχέση γεωπολιτική, στρατιωτική, αλλά και ενεργειακή. Θυμίζω το εξαιρετικά κρίσιμο και σημαντικό έργο της διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας, που θα συνδέει την Ελλάδα με την Αίγυπτο, το έργο GREGY, και αυτό είναι ένα έργο το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Γιατί το λέω όλο αυτό; Διότι, προφανώς, η Ελλάδα δεν σημαίνει ότι επειδή έχει μια στρατηγική σχέση με το Ισραήλ, παραμελεί τον ρόλο της ως μια χώρα «γέφυρα» και μια χώρα η οποία επιδιώκει πάντα να βρίσκει συναινετικές λύσεις συνολικά στη Μέση Ανατολή.

Και αυτή η θέση της Ελλάδος σε ένα παγκόσμιο γεωπολιτικό περιβάλλον, το οποίο μετατοπίζεται περισσότερο προς Ανατολάς, το οποίο αντιλαμβάνεται τη σημασία αυτών των χωρών, πιστεύω ότι έχει πολύ μεγάλη σημασία.

Είναι σχέσεις, επαναλαμβάνω, με στρατηγικό βάθος, οι οποίες ωφελούν συνολικά την ελληνική εξωτερική πολιτική. Μας ενισχύουν γεωπολιτικά, μας ενισχύουν αμυντικά, φέρνουν σημαντικότερες επενδύσεις από τις χώρες αυτές και είναι σχέσεις τις οποίες, προφανώς, έχω τη βούληση και πιστεύω και τη δυνατότητα να καλλιεργήσω ακόμα περισσότερο, προς όφελος της πατρίδας μας.

Παναγής Γαλιατσάτος (Real News): Κύριε Πρόεδρε, θα μείνουμε στα εξωτερικά, αλλά εγώ θα σας πάω στο πεδίο των εξοπλισμών. Το πρώτο που θα ήθελα να σας ρωτήσω, έχει ξαναέρθει το θέμα των F-35 για την Τουρκία στην επικαιρότητα. Το βλέπουμε εδώ και πολλές εβδομάδες, μετά τη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ.

Είχατε πει τότε ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ισχυρά νομικά εμπόδια για να ευοδωθεί αυτή η αγορά από την Τουρκία. Βλέπουμε ότι η Άγκυρα προσπαθεί να τα παρακάμψει, μετατοπίζοντας και πουλώντας το σύστημα S-400 σε κάποια τρίτη χώρα, ώστε να παρακαμφθούν αυτά τα εμπόδια. Θεωρείτε ότι μπορεί να το καταφέρει αυτό; Και εάν το καταφέρει, τι θα σημάνει αυτό για την ισορροπία ισχύος ανάμεσα στις δύο χώρες μας;

Να σας ρωτήσω και κάτι ακόμα, πάνω στο πεδίο των εξοπλισμών: έχουμε -το είπατε και χθες στην ομιλία σας- επενδύσει πολύ σε εξοπλιστικά προγράμματα πρώτης γραμμής, σε Rafale, σε Belh@rra και τα λοιπά. Βλέπουμε όμως ότι στους πολέμους όπως γίνονται πια στην εποχή μας, στον ρωσο-ουκρανικό πόλεμο κυρίως αλλά και στο Ιράν, υπάρχει μία μετατόπιση. Έχουν πολύ σημαντικό ρόλο τα φθηνά συστήματα, τα συστήματα που είναι άλλης τεχνολογίας και τα λοιπά. Εμείς κάνουμε κάτι γι' αυτό ή εξοπλιζόμαστε για έναν πόλεμο της προηγούμενης γενιάς;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ πολύ για την ερώτησή σας, ειδικά για το δεύτερο σκέλος, το οποίο το βρίσκω εξαιρετικά σημαντικό.

Καταρχάς, μία γενική παρατήρηση: η Ελλάδα ανήκει στις πέντε χώρες του ΝΑΤΟ που ήδη έχουμε πετύχει τον στόχο να δαπανούμε 3,5% του ΑΕΠ για την άμυνά μας. Είναι κάτι που το κάνουμε όχι μόνο γιατί είμαστε συνεπές μέλος της Συμμαχίας, αλλά και διότι βρισκόμαστε σε μία ιδιαίτερη συγκυρία, η οποία μας υποχρεώνει να είμαστε θωρακισμένοι και να μπορούμε πάντα να προβάσουμε μία πολύ ισχυρή αποτρεπτική δύναμη.

Θέλω να θυμίσω ότι τα χρήματα αυτά λείπουν από ενδεχομένως άλλες δράσεις, στις οποίες μπορούσαν να κατανεμηθούν. Θεωρώ, όμως, ότι μέρος της συμφωνίας που έχουμε κάνει με την ελληνική κοινωνία είναι και η ανάγκη να προτεραιοποιούμε πάντα την άμυνα και την ασφάλεια της χώρας.

Είναι δεδομένο ότι μετά από μια δεκαετία κρίσης είχαμε μείνει πάρα πολύ πίσω ως προς τον εξοπλισμό των Ενόπλων Δυνάμεων. Και είμαι υπερήφανος, πράγματι, γιατί επί δικών μας ημερών αυτό το κενό σε πολύ μεγάλο βαθμό έχει καλυφθεί, και στην Πολεμική μας Αεροπορία και στον Στρατό Ξηράς και στο Ναυτικό.

Το Ναυτικό είχε να αποκτήσει καινούργια πλοία επιφανείας 30 χρόνια. Θα υποδεχθούμε σε λίγο τη δεύτερη και την τρίτη και το 2028 την τέταρτη φρεγάτα Belh@rra, πολύ ισχυρά συστήματα, τα οποία μας δίνουν πραγματικά τη δυνατότητα να καλύπτουμε όλες τις θάλασσες στις οποίες η Ελλάδα έχει πραγματικό γεωπολιτικό ενδιαφέρον.

Αρα, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι τα μεγάλα συστήματα και οι μεγάλες πλατφόρμες εξακολουθούν να είναι πάρα πολύ χρήσιμες, σε οποιοδήποτε αμυντικό δόγμα.

Όμως, δεν φτάνει. Η αλλαγή φιλοσοφίας προς τα μικρά συστήματα, τα φθηνά συστήματα, τα συστήματα τα οποία εξελίσσονται διαρκώς, είναι μια πραγματικότητα και η Ελλάδα προσαρμόζεται σε αυτή την πραγματικότητα.

Έχουμε ήδη εργοστάσια τα οποία μπορούν να κατασκευάσουν χιλιάδες drones. Θέλω κάθε Έλληνας στρατεύσιμος και κάθε διμοιρία των Ενόπλων Δυνάμεών μας να έχει τη δυνατότητα και να είναι εκπαιδευμένοι στη χρήση τέτοιων συστημάτων.

Τα συστήματα αυτά έχουν αμυντικές δυνατότητες, έχουν επιθετικές δυνατότητες. Αξιοποιούμε τεχνογνωσία από το εξωτερικό. Πριν από δύο μήνες βρέθηκα σε μια πολύ εντυπωσιακή επίδειξη και ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης στελεχών του Πολεμικού Ναυτικού από τους καλύτερους Έλληνες καθηγητές του MIT για το πώς μπορούμε να χειριζόμαστε σμήνη μη επανδρωμένων θαλάσσιων σκαφών.

Αρα, αυτή η αλλαγή φιλοσοφίας για την οποία μιλάτε ήδη συντελείται στις Ένοπλες Δυνάμεις και πρέπει να πάει και πιο γρήγορα. Και είναι μια αλλαγή κουλτούρας.

Σημαντικές οι μεγάλες πλατφόρμες, πάντα θα χρειαζόμαστε αεροπλάνα. Το γεγονός ότι σήμερα η Ελλάδα έχει καταφέρει να αναβαθμίσει τα F-16 της, να έχει Rafale, να παραλαμβάνει F-35, μας δίνει μια πολύ σημαντική τολμώ να πω και υπεροπλία, την οποία δεν θα μπορούσαμε ποτέ να μην την αξιοποιήσουμε με κάποιο τρόπο.

Αλλά και η λογική μη επανδρωμένων συστημάτων μπαίνει για τα καλά πια στη φιλοσοφία των Ενόπλων Δυνάμεων. Έχουμε εξαιρετικά στελέχη τα οποία κινούνται σε αυτή την κατεύθυνση.

Δύο καταληκτικές παρατηρήσεις: η Ελλάδα είναι μια ειρηνική χώρα. Η πρώτη μας προτεραιότητα είναι η άμυνά μας. Το σύστημα της «Ασπίδας του Αχιλλέα» είναι ένα αμυντικό σύστημα, ένα σύστημα το οποίο θωρακίζει πλήρως τους ουρανούς μας από οποιαδήποτε απειλή και ένα σύστημα το οποίο προφανώς αντιμετωπίζει και τις απειλές του μέλλοντος, όχι μόνο τις απειλές του παρελθόντος.

Τώρα, για τα F-35 δεν έχω να πω κάτι παραπάνω. Έχω πει πολλές φορές ότι δεν είναι δική μας δουλειά να υποδείξουμε στις Ηνωμένες Πολιτείες σε ποιους θα πουλήσουν ή δεν θα πουλήσουν αμυντικά συστήματα.

Θα επαναλάβω μόνο ότι, ναι, αυτή τη στιγμή υπάρχουν πολύ σημαντικά νομικά εμπόδια προκειμένου η Τουρκία να αποκτήσει τα F-35, τα οποία -προς το παρόν τουλάχιστον- δεν βλέπω πώς θα ξεπεραστούν.

Κώστας Παπαχλιμίντζος (Παραπολιτικά): Καλησπέρα, κ. Πρωθυπουργέ. Είπατε προ ολίγου, απαντώντας σε ερώτημα του Χρύσανθου Κοσελόγλου, ότι έχετε μάθει από τα δικά σας λάθη. Όμως, δεν έχετε πει ποια είναι συγκεκριμένα αυτά τα λάθη τα οποία έχετε κάνει.

Για να επεκτείνω κιόλας το ερώτημα: έχετε κατηγορήσει πολλές φορές, ως κυβέρνηση, τον Αλέξη Τσίπρα ότι δεν έχει κάνει την αυτοκριτική του για τα πεπραγμένα της κυβερνητικής περιόδου 2015-2019.

Εσείς έχετε κάνει την αυτοκριτική σας για τη δική σας κυβερνητική περίοδο 2019-2026; Ποια λάθη αναγνωρίζετε ότι έχετε κάνει και τι θα κάνατε διαφορετικά;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Έχω κατηγορηθεί, κ. Παπαχλιμίντζο, ότι είμαι Πρωθυπουργός που έχω ζητήσει πολύ συχνά συγγνώμη για κυβερνητικές αστοχίες. Το έκανα με ειλικρίνεια, διότι όταν κυβερνάς θα κάνεις και λάθη. Και είναι πολύ καλύτερα τα λάθη αυτά να τα αναγνωρίζεις με θάρρος και να φροντίζεις να τα διορθώνεις. Διότι το χειρότερο λάθος είναι το επαναλαμβανόμενο λάθος, όταν δεν μαθαίνεις από τα λάθη σου.

Αρα, πιστεύω ότι ως προς τον δημόσιο λόγο μου έχω πάντα προσπαθήσει να είμαι ειλικρινής και όσο γίνεται αυτοκριτικός.

Να μιλήσουμε για το περιβόητο θέμα των αγροτικών επιδοτήσεων, του ΟΠΕΚΕΠΕ. Βεβαίως έκανα λάθος που δεν τόλμησα πιο νωρίς να κάνω τη μεγάλη αλλαγή της μετάπτωσης του ΟΠΕΚΕΠΕ στην ΑΑΔΕ. Και χάσαμε αρκετά χρόνια προσπαθώντας να εξορθολογίσουμε

έναν οργανισμό ο οποίος τελικά απεδείχθη ότι δεν μπορούσε να εξορθολογιστεί με αυτόν τον τρόπο.

Η πανεπιστημιακή αστυνομία, έτσι όπως την είχαμε δρομολογήσει στο παρελθόν, ήταν μία προσπάθεια η οποία απεδείχθη τελικά ότι ήταν αχρείαστη, διότι μπορεί μια χαρά η κανονική αστυνομία να παρεμβαίνει στα πανεπιστήμια όταν το ζητούν οι πρυτανικές αρχές. Αναλώσαμε πολύ κεφάλαιο σε μία προσπάθεια η οποία τελικά δεν ήταν, θα έλεγα, ο πιο κατάλληλος τρόπος για να αντιμετωπίσουμε ένα υπαρκτό πρόβλημα.

Έχουμε ακόμα ζητήματα που αφορούν την ταχύτητα υλοποίησης του κυβερνητικού έργου, παρά τη μεγάλη προσπάθεια που έχουμε κάνει να υπάρχει ένας κεντρικός συντονισμός, ο οποίος σίγουρα αποδίδει.

Πρέπει να ανεβάσουμε ταχύτητες. Είναι κάτι το οποίο το έχω πει πολλές φορές: να μάθουμε από το τι κάναμε καλά με το επιτελικό κράτος -είναι πολλά αυτά τα οποία έχουμε κάνει καλά- να δούμε τι μπορούμε να βελτιώσουμε.

Χρειάζεται χρόνο ακόμα κάποιος στην Ελλάδα για να κάνει μία επένδυση. Πρέπει να «σαρώσουμε» αυτά τα εμπόδια. Μίλησα χθες για την ανάγκη η επόμενη τετραετία να είναι η τετραετία ενός μεγάλου επενδυτικού άλματος.

Η πολύ τολμηρή αλλαγή την οποία κάνουμε να ενσωματώσουμε τις πολεοδομίες στο Κτηματολόγιο. Μα, αν δεν είχαμε Κτηματολόγιο δεν θα μπορούσαμε να το κάνουμε. Τώρα αποκτούμε Κτηματολόγιο. Θυμίζω ότι η κτηματογράφηση ήταν στο 38% και πήγε στο 99%.

Άρα, θεωρώ ότι έχω κάνει αρκετή και πιστεύω λελογισμένη αυτοκριτική, αλλά να πω και κάτι τελευταίο: άλλο η αυτοκριτική και άλλο το αυτομαστίγωμα. Αναγνωρίζω με θάρρος τα λάθη μου και τα λάθη της κυβέρνησης, αλλά δεν θα δεχθώ, στον βωμό αυτής της λελογισμένης αυτοκριτικής, να ισοπεδωθεί ένα πολύ σημαντικό κυβερνητικό έργο το οποίο έχει γίνει τα τελευταία επτά χρόνια.

Συγγνώμη, όταν ακούω κάποιους να λένε ότι η Ελλάδα το 2019 ήταν καλύτερη από την Ελλάδα του 2026, αντιδρώ, δεν θα πω με θυμό, αλλά κοιτάξτε πού ήμασταν το 2019 και πού είμαστε το 2026.

Αν πραγματικά κάποιος πιστεύει ότι ήμασταν καλύτερα με ανεργία 18%, βασικό μισθό στα 650 ευρώ, τη μεσαία τάξη «τσακισμένη» από τους φόρους, τα έργα σε όλη τη χώρα ημιτελή, τη χώρα παντελώς αναξιόπιστη στην Ευρώπη, τις Ένοπλες Δυνάμεις χωρίς να έχει γίνει καμία απολύτως επένδυση και τα νησιά μας με 30.000 μετανάστες το καθένα να «βουλιάζουν», επειδή η Ελλάδα «δεν είχε σύνορα». Συγγνώμη, αυτοκριτική ναι, αλλά και μια υπενθύμιση του πού ήμασταν, πού είμαστε και πού θέλουμε να πάμε.

Γιάννης Χρηστάκος (Το Βήμα της Κυριακής): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Θα ήθελα να σας πάω πίσω σε όσα ανακοινώσατε χθες, τα μέτρα για την οικονομία, σε κάτι ιδιαίτερο, ευαίσθητο και κάτι το οποίο συζητήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια της δεύτερης θητείας σας. Αφορά τα τεκμήρια.

Τα τεκμήρια, γνωρίζετε, γνωρίζουμε όλοι, ήταν ένα μέτρο το οποίο προκάλεσε σοβαρά προβλήματα, κυρίως σε επιχειρήσεις οι οποίες βρίσκονται στις μικρές και μεσαίες, αν μπορούμε να το πούμε έτσι, κατηγορίες.

Επιχειρηματολόγησαν όλοι, όλη η αγορά, για το πόσο άδικο ήταν, κάποιες κατηγορίες εξ αυτών, αν εξαιρέσουμε το βασικό κριτήριο, που είχαν προστεθεί. Ήρθατε να το αλλάξετε τώρα.

Θέλω να σας ρωτήσω, με το χέρι στην καρδιά: πρόκειται για παραδοχή λάθους που άργησε; Πρόκειται για μια αλλαγή που την κάνατε επειδή διαπιστώσατε ότι χάνετε, δημοσκοπικά έστω, ένα πολύ μεγάλο μέρος, ενδεχομένως, παραδοσιακών ψηφοφόρων σας;

Και αν είναι έτσι, πώς εκτιμάτε ότι μπορεί να σας έχουν εμπιστοσύνη αυτές οι κατηγορίες έστω των συμπολιτών μας, όταν αντιλαμβάνεστε ότι υπάρχει ένα λάθος αλλά κάνετε τέσσερα ολόκληρα χρόνια να το διορθώσετε;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ για την εύλογη ερώτηση. Πρόκειται για μια προσαρμογή σε μια νέα πραγματικότητα. Τι ήρθαμε και είπαμε χθες; Ότι αν κάποιος κάνει χρήση των εργαλείων ως προς τη διαδικτυακή σύνδεση με τις φορολογικές αρχές και γνωρίζει πια η φορολογική αρχή την πραγματική φορολογική του κατάσταση, δεν υπάρχει κανείς λόγος να τον επιβαρύνουμε με αχρείαστες προσανυξήσεις, οι οποίες όντως ενέχουν ένα στοιχείο αυθαιρεσίας, μπορεί και αδικίας.

Ερχόμαστε, λοιπόν, τις βασικές προσανυξήσεις που έχουν να κάνουν με τον τζίρο και τον αριθμό των εργαζόμενων, αφορούν δηλαδή τους ελεύθερους επαγγελματίες και τις μεγαλύτερες ατομικές επιχειρήσεις -πάρτε για παράδειγμα μια καφετέρια με πέντε εργαζόμενους, έδωσα παράδειγμα χθες, θα δώσει και πολλά περισσότερα παραδείγματα το Υπουργείο Οικονομικών αύριο-, ερχόμαστε να πούμε ότι, ναι, αυτές τις προσανυξήσεις τις καταργούμε.

Διότι τώρα γνωρίζουμε πολύ καλύτερα ποια είναι η φορολογητέα ύλη αυτής της ατομικής επιχείρησης ή αυτού τουλάχιστον του επαγγελματία. Πριν από τρία χρόνια δεν το γνωρίζαμε.

Θέλω εδώ να τονίσω την πολύ μεγάλη πρόοδο η οποία έχει γίνει στη φορολογική συμμόρφωση, η οποία είναι αποτέλεσμα μίας συστηματικής προσπάθειας να μειωθεί η φοροδιαφυγή στη χώρα μας. Το κενό ΦΠΑ μειώθηκε από το 25% στο 9% και αυτό είναι μια πολύ σημαντική κατάκτηση. Κατάκτηση οικονομική -εισπράττουμε περισσότερα χρήματα-, κατάκτηση κοινωνική διότι δεν υπάρχει μεγαλύτερη αδικία από τη φοροδιαφυγή. Σε μεγάλο βαθμό, όχι πλήρως, σε μεγάλο βαθμό αυτή έχει αντιμετωπιστεί.

Και βέβαια, να θυμίσω ότι δεν σταματήσαμε εκεί. Συνολικά η πολιτική μας όλα τα τελευταία χρόνια, ήταν μια πολιτική θετική απέναντι στις επιχειρήσεις. Εμείς ήμασταν αυτοί που μειώσαμε τον φόρο των επιχειρήσεων από το 29% στο 22%. Αυτό προφανώς αφορά και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Μειώσαμε τον φόρο στα μερίσματα στο 5%, καταργήσαμε την εισφορά αλληλεγγύης, τώρα καταργούμε και το τέλος επιτηδεύματος, το οποίο ήταν ο τελευταίος μνημονιακός φόρος. Ξεκινάμε με τις επιχειρήσεις εκτός Αττικής και θα πάμε σε δύο χρόνια και στις επιχειρήσεις εντός Αττικής.

Αλλά από εκεί και πέρα, να πω και κάτι ακόμα: δεν θεωρώ λογικό, κ. Χρηστάκο, ένας ελεύθερος επαγγελματίας συστηματικά να δηλώνει εισόδημα πολύ χαμηλότερο από τον κατώτατο μισθό. Το λέω ευθέως, μπορεί να ενοχλεί κάποιους αυτό, αλλά δεν είναι λογικό αυτό.

Λοιπόν, αν μονίμως δηλώνεις 300 ευρώ τον μήνα εισόδημα ως ελεύθερος επαγγελματίας, δικαιούμαι κι εγώ... Να συμβεί μια φορά, εντάξει, αλλά είχαμε πάρα πολλούς ελεύθερους επαγγελματίες οι οποίοι δήλωναν αυτά τα εισοδήματα. Το βρίσκετε δίκαιο εσείς; Όχι.

Και στο κάτω-κάτω της γραφής το τεκμήριο είναι μαχητό. Μπορεί ο οποιοσδήποτε να το αμφισβητήσει. Ξέρετε πόσοι το αμφισβήτησαν συνολικά; Λιγότεροι από 400. Άρα, θεωρώ ότι ήταν ένα μέτρο οριζόντιο, αλλά δίκαιο.

Και τώρα που είμαστε σε θέση να κάνουμε τις απαραίτητες προσαρμογές, τις κάνουμε και ένας μεγάλος αριθμός -και πάλι θα δώσουμε συγκεκριμένα παραδείγματα- επιχειρήσεων δικαιολογημένα θα ανακουφιστούν, επειδή πια έχουμε μια πολύ καλύτερη εικόνα της

φορολογητέας ύλης που παράγουν. Άρα, δεν χρειάζεται πια να πάμε σε αυθαίρετες προσανυζήσεις.

Δημήτρης Τάκης (Action 24): Κύριε Πρόεδρε, είπατε πριν ότι αντιδράτε σε εκείνους, προφανώς τα πολιτικά κόμματα, που λένε ότι τα πράγματα ήταν καλύτερα το 2019. Παρά ταύτα, υπάρχει και ένα μέρος του κοινωνικού σώματος που το πιστεύει αυτό, θεωρεί ότι τα πράγματα το 2019 για τους ίδιους ήταν καλύτερα.

Δεν πιστεύουν στη σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν πιστεύουν στην καλύτερευση της οικονομίας, γιατί ενδεχομένως δεν το έχουν δει στην τσέπη τους, δεν πιστεύουν στην κοινωνική συνοχή.

Αυτό το κομμάτι, που το έχουμε δει και σε δημοσκοπήσεις, επικαλούνται τα κόμματα της αντιπολίτευσης για να μιλήσουν για οκτώ χαμένα χρόνια, για να μιλήσουν για μισθούς Βουλγαρίας, για να επικαλεστούν ευρωπαϊκούς δείκτες και να πουν ότι είμαστε τελευταίοι στην κατάταξη, για να μιλήσουν για τα εργασιακά και για μια ζούγκλα που επικρατεί στη χώρα μας σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Θέλω να μου πείτε, όχι μόνο στα κόμματα που θα το επικαλεστούν και θα το χρησιμοποιήσουν ως προεκλογικό «όπλο», αλλά στους πολίτες που το πιστεύουν αυτό και που, όπως είπατε, έχουν και το πεπόνι και το μαχαίρι, πώς θα συνομιλήσετε με αυτούς τους πολίτες; Πώς θα τους πείσετε ότι δεν είναι έτσι και πώς θα τους πείσετε ότι η Ελλάδα έχει συγκλίνει με την Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι κομμάτι της Ευρώπης;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Θα προσπαθήσω για το καλύτερο, κ. Τάκη, γνωρίζοντας πολύ καλά ότι, σε ένα πολωμένο πολιτικό περιβάλλον, όπου πολλοί πολίτες παίρνουν την πληροφόρησή τους από μέσα κοινωνικής δικτύωσης -τα οποία συχνά επαναλαμβάνουν, γιατί αυτή είναι η φύση των αλγορίθμων, τα στερεότυπα τα οποία ήδη πιστεύουν- ότι δεν θα είναι εύκολο να το κάνουμε.

Θα προσπαθώ να επικαλούμαι πάντα στοιχεία από το εξωτερικό, γιατί θεωρώ ότι μια αξιολόγηση από το εξωτερικό έχει μεγαλύτερη αξιοπιστία από την άποψη οποιουδήποτε πολιτικού κόμματος -συμπεριλαμβανώ σε αυτό και τη Νέα Δημοκρατία.

Το ότι η ελληνική οικονομία έχει προοδεύσει σημαντικά τα τελευταία χρόνια δεν αμφισβητείται από κανέναν στο εξωτερικό σήμερα, από κανέναν. Άρα, αυτή είναι μια αντικειμενική πραγματικότητα. Ότι ένα μέρος αυτής της ανάπτυξης δεν έχει φτάσει ακόμα στους πολίτες, και αυτό είναι αλήθεια. Το αναγνωρίζω και προσπαθώ με τον καλύτερο δυνατό τρόπο να το θεραπεύσω.

Όμως, θα απαντώ πάντα με πραγματικά στοιχεία, αναγνωρίζοντας και τα σημεία εκείνα όπου έχουμε περιθώριο για μεγαλύτερη βελτίωση, αλλά και σε μια προσπάθεια να πιστωθεί η χώρα, όχι απλά η κυβέρνηση, αυτά τα οποία έχουμε πετύχει.

Το είπα και χθες στην ομιλία μου και θέλω να το επαναλάβω και σήμερα: η χώρα δανείζεται φθηνότερα από τέσσερις από τις επτά οικονομίες που ανήκουν στο κλαμπ των G7, τις μεγαλύτερες οικονομίες στον κόσμο. Χαμηλότερα από τις Ηνωμένες Πολιτείες, χαμηλότερα από το Ηνωμένο Βασίλειο, χαμηλότερα από τη Γαλλία, χαμηλότερα από την Ιταλία.

Αν αυτό δεν είναι επιτυχής δημοσιονομική πολιτική, αναρωτιέμαι τι είναι, και σε ένα περιβάλλον μεγάλων αναταραχών.

Θυμάστε κι εσείς και όλοι μας πώς ξέσπασε η μεγάλη κρίση του 2008. Μια αναταραχή που προήλθε από την κατάρρευση μιας τράπεζας, δημιούργησε μια συνολική αμφιβολία για τη δυνατότητα πολλών χωρών να αποπληρώσουν τα χρέη τους και η πρώτη που το πλήρωσε ήταν ο πιο αδύναμος κρίκος, η χώρα μας.

Όσο είμαι Πρωθυπουργός δεν πρόκειται ποτέ να επιτρέψω αυτό να ξαναγίνει. Αυτό είναι αντικειμενικό, λοιπόν. Αν κάποιος δεν θέλει να το πιστέψει είναι δικαίωμά του.

Εγώ ξέρω, όμως, ότι έχω ήσυχη τη συνείδησή μου απέναντι στη χώρα, για το τι έχω κάνει και πώς την έχω προστατεύσει δημοσιονομικά.

Από εκεί και πέρα, δεν θα πείσω τους πολίτες ότι δεν υπάρχει πρόβλημα ακρίβειας. Αφού υπάρχει, πρώτος εγώ το αναγνωρίζω. Αλλά δεν θα κάνω και περισσότερα από αυτά τα οποία μπορώ.

Άκουσα από κάποιους: «περίμενα να δώσει περισσότερα χθες». Λυπάμαι, δεν μπορώ. Αν κάποιοι δυσαρεστήθηκαν γιατί περίμεναν περισσότερα, θα εξηγήσω με απλά λόγια ότι αυτό με τον τρόπο του, αν το έκανα, για προεκλογικούς λόγους, θα υποθήκευα αυτό για το οποίο έχω εργαστεί τόσο σκληρά και το οποίο έχουμε σήμερα κατακτήσει.

Αλλά, ξέρετε, μερικές φορές οι αριθμοί είναι αμείλικτοι. Αυτή είναι η εικόνα της ανεργίας. Η ανεργία το 2019 ήταν στο 18%, με τον μέσο ευρωπαϊκό όρο στο 6,8%. Αυτή είναι η εικόνα. Σήμερα η ανεργία είναι στο 7,9%, με τον μέσο ευρωπαϊκό όρο στο 6,1%. Τι συζητούσαμε το 2019; «Δεν έχουν τα παιδιά μας δουλειές». Πράγματι, αλήθεια ήταν. Μπορεί να αμφισβητηθεί αυτό; Δεν μπορεί να αμφισβητηθεί.

Μπορεί να αμφισβητηθεί ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης; Από το 2015 στο 2018 ήμασταν τελευταίοι στην Ευρώπη, αποκλίναμε, 0,9% με την Ευρώπη στο 2,3%. Από το 2022 στο 2025 είμαστε στο 3%, με την Ευρώπη στο 1,7%.

Δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι η ελληνική οικονομία αναπτύσσεται πιο γρήγορα από τον μέσο όρο και εν μέσω ενός περιβάλλοντος κρίσεων. Ενώ από το 2015 έως το 2018 «έβρεχε» χρήματα και τα πράγματα ήταν καλά, εμείς διαχειριζόμασταν τις παλινωδίες του 2015 και ήμασταν ουραγοί.

Άρα, ξέρω ότι δεν μπορώ να πείσω όλους τους πολίτες, αλλά θα κάνω το καλύτερο δυνατόν να πείσω τουλάχιστον αυτούς οι οποίοι έχουν διάθεση να μας ακούσουν και οι οποίοι μπορεί αυτή τη στιγμή για οποιονδήποτε λόγο να είναι προβληματισμένοι μαζί μας, να μας χρεώνουν σφάλματα, να μας έχουν ψηφίσει και να σκέφτονται αν θα μας ξαναψηφίσουν, να πείσω τους νέους ψηφοφόρους.

Με ενδιαφέρει πάρα πολύ να μιλήσω στα παιδιά που θα ψηφίσουν πρώτη φορά. Τα παιδιά που είναι γεννημένα το 2010 θα ψηφίσουν για πρώτη φορά το 2027.

Να τους μιλήσω για το μέλλον τους, γι' αυτά που έχω κάνει για το σχολείο. Για το πώς αντιλαμβάνομαι το πανεπιστήμιο ή την τεχνική σχολή στην οποία θα μπουν. Να εξηγήσω ότι δεν είναι μόνο το πανεπιστήμιο αυτό το οποίο θα σας δώσει λύση στη ζωή σας, αλλά να στραφείτε και περισσότερο προς τεχνικά επαγγέλματα, προς την επαγγελματική εκπαίδευση. Να μιλήσω για τα θέματα που τους απασχολούν, την ψυχική υγεία, την εξάρτηση από το διαδίκτυο.

Αλλά, από εκεί και πέρα, πρέπει και κάποιος να έχει ανοιχτά αυτιά, να θέλει να ακούσει. Και ξέρω ότι δυστυχώς -και αυτό δεν είναι μόνο ελληνικό πρόβλημα- υπάρχει ένα κομμάτι πια της κοινής γνώμης που είναι τόσο περιχαρακωμένο σε αυτά τα οποία θέλει να ακούσει, που δυστυχώς δεν ακούει την άλλη άποψη. Είναι ένα γενικότερο πρόβλημα, που αφορά τον δημοκρατικό μας έλεγχο, δυστυχώς όχι μόνο ελληνικό.

Γιάννης Ευσταθίου (Open): Κύριε Πρωθυπουργέ, να συνεχίσω την αλυσίδα κάποιων ερωτήσεων που έχετε ήδη δεχθεί.

Ο Αντώνης Σαμαράς, πέρα από την εξωτερική πολιτική, σας ασκεί έντονη κριτική και στο πεδίο της οικογένειας, υπό το πρίσμα της woke ατζέντας. Μιλήσατε λίγο πριν για λάθη. Και επειδή αυτό το θέμα απασχολεί τη βάση της Νέας Δημοκρατίας, φτάνει και σε βουλευτές μερικές φορές.

Να σας ρωτήσω ευθέως: έχετε μετανιώσει για τον νόμο για τον πολιτικό γάμο των ομόφυλων ζευγαριών;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Με αφορμή όλη αυτή τη συζήτηση, επανήλθε στο προσκήνιο και το ζήτημα, ξέρετε, των σχολικών βιβλίων, για το οποίο θα ήθελα να πω μια κουβέντα, γιατί και αυτό έγινε αντικείμενο ενός σχολιασμού, επαναφέροντας αυτή την ίδια κριτική.

Νομίζω ότι έχουμε αρκετούς λόγους να είμαστε διχασμένοι, ας μην προσπαθούμε να εφεύρουμε κι άλλες αιτίες διχασμού. Τα νέα σχολικά βιβλία θα κυκλοφορήσουν του χρόνου. Είναι κατάκτηση για τη χώρα ότι έχουμε ένα σύστημα πολλαπλών βιβλίων.

Τα βιβλία δεν τα γράφει ούτε Υπουργός ούτε το Υπουργείο, τα βιβλία αξιολογούνται από ανεξάρτητες επιτροπές. Και αν σε κάποιο βιβλίο υπάρχει κάποιο σφάλμα ή κάτι το οποίο θεωρούμε ότι δημιουργεί δικαιολογημένη αντίδραση, θα το διορθώσουμε. Μην έχετε καμία αμφιβολία γι' αυτό.

Αλλά τώρα να προσπαθούμε να εφεύρουμε ατζέντες που πραγματικά δεν υπάρχουν στην ελληνική κοινωνία, διότι δεν υπάρχει woke ατζέντα στην Ελλάδα. Έχω περάσει από την Αμερική, από τα φιλελεύθερα πανεπιστήμια της Αμερικής, και ξέρω τις υπερβολές της woke ατζέντας στην Αμερική.

Άρα, μη συγχέουμε μια νομική πρωτοβουλία που αφορούσε την πολιτική ισότητα στον γάμο με υπερβολές, οι οποίες όντως, θα έλεγα, έγιναν στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου και για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε ο όρος «woke ατζέντα».

Δεν υπάρχει woke ατζέντα στην Ελλάδα, σας το λέω κατηγορηματικά. Και, πάντως, αν κάποιοι την υπερασπίζονται, δεν είναι αυτή η κυβέρνηση.

Άρα, νομίζω ότι στο ζήτημα αυτό καλό είναι να μην προσπαθούμε μονίμως, μέσα από κάποιες εμμονές, να πλήξουμε την κυβέρνηση, να εφεύρουμε θέματα τα οποία ουσιαστικά μόνο διχαστικά είναι και ούτε τις απόψεις της κυβέρνησης απηχούν αλλά ούτε και τις απόψεις της μεγάλης πλειοψηφίας της ελληνικής κοινωνίας.

Γεωργία Σκιτζή (EPT News): Κύριε Πρόεδρε, θα επιμείνω στα της οικονομίας και αυτό γιατί λέτε -όπως ήδη έχετε απαντήσει και προκύπτει από τα στοιχεία- ότι η οικονομία υπεραποδίδει. Όμως, τα κόμματα της αντιπολίτευσης, θα έλεγα επίμονα και σχεδόν καθημερινά, μιλούν για «ματωμένα πλεονάσματα», αποδίδοντας την αύξηση των δημοσίων εσόδων στην ακρίβεια.

Σας κατηγορούν, δηλαδή, ότι δίνετε χρήματα για την πρόωρη αποπληρωμή φθηνού χρέους ενώ θα μπορούσατε να τα δώσετε στην κοινωνία.

Το ερώτημα: μήπως τελικά σας απασχολούν περισσότερο οι μακροοικονομικοί δείκτες παρά οι πολίτες; Και τα μέτρα που ανακοινώσατε χθες καλύπτουν την απώλεια της αγοραστικής δύναμης λόγω του πληθωρισμού;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για πολλές δεκαετίες, κα Σκιτζή, όταν το δημόσιο χρέος εκτοξευόταν στη χώρα, υπήρχε αυτή η λογική ότι «πάνω από τους αριθμούς είναι οι άνθρωποι». Ακούγεται πολύ ωραίο. Μετά η χώρα χρεοκόπησε και χάσαμε 25% του ΑΕΠ μας και τα νέα παιδιά έφευγαν από τη χώρα, ξενιτεύονταν, έκλεισαν οι τράπεζες.

Τα λέω όλα αυτά γιατί δεν είναι τόσο μακριά. Δεν είναι ότι συνέβησαν τον περασμένο αιώνα.

Αν δεν πατάμε σε σταθερά δημόσια οικονομικά, δεν μπορούμε να έχουμε ευημερία. Όποιος δεν μπορεί να το αντιληφθεί και λέει κάτι διαφορετικό κοροϊδεύει ψιλό γαζί τους πολίτες.

Η αντιπολίτευση πρέπει να γνωρίζει πολύ καλά ότι έχουμε όρια δαπανών -μίλησα γι' αυτά πριν- τα οποία δεν μπορούμε να ξεπεράσουμε. Τη στιγμή που θα τα ξεπεράσουμε θα

τεθούμε σε ευρωπαϊκή εποπτεία. Και επειδή η χώρα έχει ένα πονεμένο ιστορικό, αυτό θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε μέτρα λιτότητας.

Αν θέλουμε να δώσουμε περισσότερα σήμερα σε κάποιους, θα αναγκαστούμε να τα πάρουμε πίσω στο πολλαπλάσιο στο μέλλον. Αυτό γινόταν στο παρελθόν. Με αυτή την κυβέρνηση δεν πρόκειται να γίνει.

Αρα, δεν ξέρω για ποια «ματωμένα πλεονάσματα» μιλάνε κάποιοι. Τα πλεονάσματα είναι τα πλεονάσματα τα οποία προέρχονται από την ανάπτυξη και από την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, που όπως σας είπα είναι μέτρο όχι μόνο οικονομικά αλλά και κοινωνικά δίκαιο.

Και αυτή η πολιτική είναι η πολιτική που μας επιτρέπει να στηρίζουμε την κοινωνία στο μέτρο των δυνατοτήτων μας. Δεν νομίζω ότι θα υπάρξει κάποιος ο οποίος θα πει ότι είναι απολύτως ικανοποιημένος από αυτά τα οποία ανακοίνωσα, αλλά είναι αυτά τα οποία μπορούμε να κάνουμε.

Πάντα οι ανάγκες των πολιτών είναι περισσότερες από τις δυνατότητες των κυβερνήσεων. Και τις εποχές που κάποιοι πίστεψαν ότι μπορούν να ικανοποιήσουν όλες τις ανάγκες των πολιτών, σας περιέγραψα πριν από λίγο τι ακριβώς συνέβη.

Και βέβαια, η χώρα πρέπει να μειώσει το χρέος της. Πιστεύουμε πραγματικά ότι μπορούμε να συνεχίσουμε να είμαστε η πιο υπερχρεωμένη χώρα στην Ευρώπη; Δεν θα πληρωθεί κάποια στιγμή αυτό το χρέος; Δεν πρέπει να ξεπληρώνουμε τα χρέη μας; Θα τα περάσουμε στην επόμενη γενιά;

Και θεωρώ τη μεγαλύτερη, ίσως, κατάκτηση της πολιτικής μας ότι, για πρώτη φορά από τη δεκαετία του '80, το χρέος της χώρας μειώνεται τόσο σημαντικά. Στο τέλος του 2026 η Ελλάδα δεν θα είναι η πιο υπερχρεωμένη χώρα στην ΕΕ. Και στο τέλος του 2030 το χρέος θα έχει πέσει κάτω από το 110% του ΑΕΠ.

Διότι από τη δεκαετία του '80 το χρέος μας πήγαινε μόνο προς μια κατεύθυνση. Και επειδή είδα διάφορα ωραία -ξέρετε, εμείς είμαστε λίγο παλαιότεροι, θυμόμαστε τη δεκαετία του '80- είδα ωραίες γιορτές στην Κρήτη, σημαιάκια πλαστικά, ημιφορτηγά, τρακτέρ, «ΠΑΣΟΚ ωραία χρόνια», τραγούδια. Λοιπόν, τη δεκαετία του '80 το χρέος πήγε από το 25% του ΑΕΠ στο 100% του ΑΕΠ.

Τότε ουσιαστικά δημιουργήθηκε η πρώτη εκτίναξη του δημόσιου χρέους και δεν μπορέσαμε ουσιαστικά ποτέ να το ελέγξουμε.

Αρα, αυτοί οι οποίοι κάνουν πολιτική ουσιαστικά ως ένα «μνημόσυνο» του παρελθόντος -εγώ δεν καταλαβαίνω ένα κόμμα το οποίο κοιτάει μόνο προς τα πίσω, πανηγυρίζει γι' αυτά τα οποία έγιναν και δεν λέει τίποτα γι' αυτά τα οποία θα γίνουν- ας τα αναλογιστούν και αυτά λίγο.

Διότι νομίζω ότι καλό είναι να ξέρουμε και λίγο οικονομική ιστορία και να έχουμε μια αίσθηση του γιατί φτάσαμε εκεί όπου φτάσαμε και τι πρέπει να κάνουμε για να μην ξαναφτάσουμε ποτέ να ζήσουμε τις δύσκολες στιγμές της προηγούμενης δεκαετίας.

Δημήτρης Γκάτσιος (capital.gr): Καλό μεσημέρι, κ. Πρόεδρε, και από εμένα. Θα επιμείνω λίγο στο μέτωπο οικονομία – αντιπολίτευση και το λέω αυτό γιατί το ΠΑΣΟΚ έχει καταθέσει, έχει διατυπώσει μια σειρά από προτάσεις για τη στήριξη των εισοδημάτων.

Αναφέρομαι στη μείωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας σε αγαθά και υπηρεσίες, χορήγηση 13ης σύνταξης, ρύθμιση του ιδιωτικού χρέους, είναι η τελευταία πρόταση που κατέθεσε. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις έχετε τοποθετηθεί κάθετα αρνητικά.

Αναρωτιέμαι, λοιπόν, αν μπορείτε να μου εξηγήσετε για ποιο λόγο απορρίπτετε όλες αυτές τις προτάσεις που έχουν κατατεθεί.

Ένα δεύτερο ερώτημα: Μήπως έχετε εγκλωβιστεί σε μια πολιτική αντιπαράθεση με την αντιπολίτευση και δεν μπορείτε, λοιπόν, να δεχθείτε όποια πρόταση καταθέτει.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Η απάντηση στο πρώτο σκέλος του ερωτήματός σας είναι πολύ εύκολη: διότι πολύ απλά δεν βγαίνουν οι αριθμοί. Δεν αντέχει ο προϋπολογισμός σήμερα 13η σύνταξη και 13ο μισθό στο Δημόσιο. Είναι τόσο απλό.

Αν προσθέσετε και στην εξίσωση τη μείωση του ΦΠΑ, καταλαβαίνετε ότι θα τινάζαμε, στην κυριολεξία, την μπάνκα στον αέρα. Το ΠΑΣΟΚ το ξέρει πάρα πολύ καλά αυτό.

Άρα, η απάντηση στο ερώτημά σας αυτό είναι αρκετά εύκολη. Και θα έλεγα ότι δείχνει και μια οκνηρία το γεγονός ότι επαναλαμβάνουν συνέχεια τα ίδια και τα ίδια μέτρα, όταν ξέρουν πολύ καλά ότι τα μέτρα αυτά δεν τα αντέχει ο προϋπολογισμός.

Εμείς ανακοινώσαμε ότι στο τέλος του 2027 θα μπορούμε να δώσουμε 500 ευρώ σε όλους τους δημοσίους υπαλλήλους. Δεν είναι ακριβώς 13ος μισθός, είναι λιγότερο από αυτό. Μαζί με τις αυξήσεις, όμως, που έχουμε δώσει, γιατί θέλω να επισημάνω ότι και ο κατώτατος μισθός συμπαρασύρει και αυξάνει τις αμοιβές.

Είναι μία προσπάθεια στήριξης των εισοδημάτων των δημοσίων λειτουργών, των εκπαιδευτικών μας, των ενστόλων, των γιατρών. Για πολλούς από αυτούς, βέβαια, έχουμε δώσει και πρόσθετες παροχές, πρόσθετες βοήθειες.

Τώρα, να πω μια κουβέντα για το ιδιωτικό χρέος. Έχουμε κάνει σημαντικές ρυθμίσεις για το ιδιωτικό χρέος: παραπάνω από 60.000 συμπολίτες μας έχουν μπει στον εξωδικαστικό μηχανισμό, με πολύ σημαντικά «κουρέματα».

Και η πρόσφατη ρύθμιση του Υπουργείου Οικονομικών κατατείνει ακριβώς στην προσπάθειά μας να δώσουμε μία λογική δυνατότητα στους συμπολίτες μας με δυσκολίες να αποπληρώσουν τα χρέη τους.

Αλλά ξέρετε και κάτι άλλο; Υπάρχουν και συνεπείς συμπολίτες μας εκεί έξω. Είναι οι πιο πολλοί, είναι αυτοί που αγωνίζονται να μην «κοκκινίσει» το δάνειό τους.

Και δεν πρόκειται ποτέ αυτή η κυβέρνηση να δώσει κίνητρα σε «μπαταχτσήδες», μέσα από ένα πλαίσιο το οποίο, τελικά, θα μας βάζει σε μια λογική «μα, άμα δεν πληρώσω το δάνειό μου και “κοκκινίσει”, τελικά θα έρθει κάποιος να μου το διαγράψει».

Αυτό έκανε ο νόμος Κατσέλη, τελικά. Γιατί πίσω από τον νόμο Κατσέλη κρύφτηκαν όλων των ειδών οι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Λοιπόν, αν αυτή είναι η πρόταση του ΠΑΣΟΚ, λυπάμαι αλλά διαφωνώ.

Έχουμε έναν μηχανισμό ρύθμισης του ιδιωτικού χρέους, ο οποίος πιστεύω ότι βοηθάει, δίνει μια δεύτερη ευκαιρία, αλλά από την άλλη δεν επιβραβεύει και αυτούς οι οποίοι μπορεί να εκμεταλλευτούν έναν τέτοιο μηχανισμό, έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν και δεν πληρώνουν.

Από εκεί και πέρα, νομίζω ότι και η Τράπεζα της Ελλάδας έχει δώσει πολύ συγκεκριμένες απαντήσεις γιατί οι προτάσεις του ΠΑΣΟΚ σχετικά με τη ρύθμιση του ιδιωτικού χρέους «χτυπάνε» σε μια σειρά και από ευρωπαϊκούς κανόνες.

Από εκεί και πέρα, η κυβέρνηση δεν είναι αντίθετη στο να υιοθετήσει κάποια σωστή πρόταση της αντιπολίτευσης.

Μάλιστα, είδα ότι το ΠΑΣΟΚ μας κατηγορήσε ότι κλέψαμε και κάποια πράγματα από το πρόγραμμά του. Τώρα, πώς μπορεί ταυτόχρονα το ΠΑΣΟΚ να το αντιγράφει ο κ. Τσίπρας, να κλέβει πράγματα από το πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ, εμείς να κλέβουμε πράγματα από το πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ.

Μας κατηγορήσε, ας πούμε, ότι γι' αυτόν τον επενδυτικό λογαριασμό, το είχε πει κάποτε η αείμνηστη Φώφη Γεννηματά. Δεν το θυμάμαι. Αν το είχε πει, καλώς το είχε πει.

Ερχόμαστε τώρα να το κάνουμε. Είναι πολύ σημαντικό, πιστεύω, να μπορούμε να πούμε στους νέους γονείς: «βάλτε στην άκρη μέχρι 100 ευρώ, θα έρθει το κράτος να τα κάνει 200». Και με ένα επιτόκιο της τάξης του 3-3,5% αυτά θα γίνουν 60.000 ευρώ όταν το παιδί γίνει 18 χρονών.

Αν το ΠΑΣΟΚ το είχε πει, πρώτος εγώ να το ομολογήσω, να πω ναι, καλή ιδέα, τώρα μπορούμε να την εφαρμόσουμε. Αλλά δεν πρόκειται να συμφωνήσω σε προτάσεις οι οποίες είναι ανεφάρμοστες.

Κυρίως, θα το δείτε αυτό μέχρι τις εκλογές, θα δείτε ένα κρεσέντο παροχολογίας. Δεν νομίζω ότι το ακούν οι πολίτες, ειδικά από τον κ. Τσίπρα, ο οποίος, όπως είπα, τον ξέρουμε πια, μπορεί να τα λέει ωραία, αλλά τον ξέρουμε. Αλλά και από τον κ. Ανδρουλάκη, ο οποίος ολοένα και πιο πολύ αποδεικνύει ότι έχει όλη την καλή...

Προσπαθεί το ΠΑΣΟΚ του κ. Ανδρουλάκη με πολύ επιμονή και συστηματικότητα να γίνει ένας «πρασινός ΣΥΡΙΖΑ» ή μια «πρασινή ΕΛΑΣ». Δεν χωρίζουν ουσιαστικά πολλά τα δύο κόμματα ως προς την πλειοδοσία των παροχών που παρουσιάζουν στην ελληνική κοινωνία.

Κατερίνα Σερέτη (newsit.gr): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Να πάμε λίγο εκτός, αλλά να γυρίσουμε και εντός. Στην Ευρώπη υπάρχει μια ευρεία πολιτική στροφή προς τα δεξιά, ακόμα και στην άκρα δεξιά, σε βάρος κομμάτων που ανήκουν είτε στην κεντροδεξιά είτε στο κέντρο.

Η χώρα μας αποκλίνει σε έναν βαθμό από αυτή την τάση, όμως και στην Ελλάδα βλέπουμε ότι πληθαίνουν τα κόμματα που τοποθετούνται στα δεξιά της Νέας Δημοκρατίας. Κάποια είναι και εν αναμονή ίδρυσης απ' ό,τι ακούμε.

Πώς τοποθετείστε απέναντι σε αυτές τις εξελίξεις; Μήπως και το δικό σας κόμμα έχει πλέον αρχίσει να κινείται πιο δεξιά; Κι αν ναι, πώς μπορείτε ταυτόχρονα να συνεχίσετε να απευθύνεστε στους κεντρώους ψηφοφόρους που σας στήριξαν και το 2019 και το 2023;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Η Νέα Δημοκρατία επί δικών μου ημερών, πιστή στην ιδρυτική της διακήρυξη, αλλά και με ανάγκη να προσαρμοστεί στα δεδομένα των καιρών, είναι μια παράταξη οικονομικά φιλελεύθερη, η οποία πιστεύει σε λιγότερους φόρους ως κίνητρο για την ανάπτυξη, στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και στη σημασία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Είναι μια δύναμη πατριωτικά υπεύθυνη, η οποία πιστεύει ότι το υπέρτατο αγαθό είναι η ασφάλεια της χώρας, η στήριξη των Ενόπλων Δυνάμεων και η προστασία των συνόρων.

Και είναι μια δύναμη κοινωνικά ευαίσθητη, διότι είναι μια πολιτική δύναμη πλατιά, η οποία οφείλει να στηρίζει όλους τους πολίτες, ειδικά αυτούς που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, και η οποία στοχεύει στη μείωση των ανισοτήτων.

Αυτή είναι, με τρεις προτάσεις, η ιδεολογική μας ταυτότητα και αυτό το οποίο πρεσβεύω ως Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας και ως Πρωθυπουργός.

Έχετε δίκιο να λέτε ότι στην Ευρώπη σήμερα γιγαντώνονται τα ακροδεξιά κόμματα. Στη Γερμανία έχουμε εκλογές σε κρατίδιο της πρώην Ανατολικής Γερμανίας, το AfD μπορεί να έρθει πρώτο και να έχει μάλιστα τη δυνατότητα να κυβερνήσει, αδιανόητες εξελίξεις.

Στην Ελλάδα δεν είμαστε εκεί. Έχουμε αρκετά κατακερματισμένα κόμματα εκ δεξιών της Νέας Δημοκρατίας, τα οποία, όμως, αυτή τη στιγμή δεν φαίνεται να είναι απειλή για τη Νέα Δημοκρατία ως τη μεγάλη κεντροδεξιά παράταξη του τόπου.

Σε αυτό θα έλεγα ότι ξεφεύγουμε από πολλές ευρωπαϊκές χώρες και ο λόγος, νομίζω, που ξεφεύγουμε είναι γιατί μέσα από την πολιτική μας δεν έχουμε δώσει πολιτικό «οξυγόνο» σε αυτές τις δυνάμεις να αναπτυχθούν.

Γιατί στην Ευρώπη το μεταναστευτικό είναι πρώτο θέμα. Στην Ελλάδα δεν είναι πρώτο θέμα. Και δεν είναι πρώτο θέμα γιατί το αντιμετωπίσαμε. Διότι εκεί που είχαμε 30.000

παράνομους μετανάστες και πρόσφυγες στη Λέσβο, τώρα έχουμε 300. Κι έχουμε Τούρκους επισκέπτες, οι οποίοι κατακλύζουν τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

Μπορέσαμε και το αντιμετωπίσαμε το θέμα, διότι δείξαμε μία υπευθυνότητα κι έναν ρεαλισμό στα ζητήματα τα πατριωτικά, τα οποία μπορεί να ενδιαφέρουν πολίτες οι οποίοι αυτοτοποθετούνται, θα έλεγα, στα δεξιά μας.

Και γι' αυτό αυτή η ανάγκη κάποιων κομμάτων και κομματιδίων να επαναφέρουν κάποια ταυτοτικά ζητήματα, με αυτή την υπερβολή και αυτή την υστερία που μερικές φορές τα διακρίνει και αυτά, όπως και κάποια καθημερινά φύλλα, εφημερίδες, που εκπροσωπούν αυτές τις θέσεις.

Κατά συνέπεια, θεωρώ ότι η Ελλάδα, σε αντίθεση με πολλές ευρωπαϊκές χώρες, δεν έχει σήμερα μία σημαντική απειλή από την ακροδεξιά, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι αυτό γίνεται γιατί η Νέα Δημοκρατία κινείται προς τα δεξιά.

Η Νέα Δημοκρατία έχει συγκεκριμένο αποτύπωμα: είμαστε κεντροδεξιό κόμμα, απευθυνόμαστε σε μια πλατιά συμμαχία πολιτών, καταφέραμε και φέραμε στη Νέα Δημοκρατία ανθρώπους που δεν την είχαν ψηφίσει ποτέ στο παρελθόν, που ιδεολογικά μπορεί να μην ήταν κοντά μας. Αυτό επιδιώκω να κάνω και στις επόμενες εκλογές.

Άρα, δεν πρόκειται να μετακινηθούμε καθόλου από αυτή μας τη θέση, ούτε πρόκειται να μπούμε στον πειρασμό να πλειοδοτήσουμε καθ' οποιονδήποτε τρόπο με κόμματα τα οποία θέλουν να μας βάλουν σε μία λογική αντιπαράθεσης για ζητήματα τα οποία μπορεί να ωφελούν τη δική τους, πολύ στενή ατζέντα.

Δημήτρης Κοτταρίδης (newsbomb.gr): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα. Επειδή σας άκουσα χθες να αναφέρεστε στο θέμα αυτό, μία από τις πιο εμβληματικές σας πολιτικές, η ίδρυση των μη κρατικών πανεπιστημίων, έχει δεχθεί πλήγμα από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας να ακυρώσει την άδεια εγκατάστασης και τα προγράμματα τριών ιδρυμάτων, εγείροντας προφανώς ουσιαστικά ερωτήματα για τη μεταρρύθμιση. Την ίδια ώρα, η αντιπολίτευση συνεχίζει όλο αυτό το διάστημα να σας ασκεί έντονη κριτική για τον λεγόμενο «νόμο Πιερρακάκη».

Θα ήθελα να ξέρω αν θεωρείτε ότι το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο είναι επαρκές, αν μπορείτε να διαβεβαιώσετε τους φοιτητές και τους γονείς τους ότι τελικά δεν θα μείνουν «ξεκρέμαστοι» κι αν πιστεύετε πως όλο αυτό το σκηνικό δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για μεγάλα εκπαιδευτικά ιδρύματα να επενδύσουν και να έρθουν στη χώρα μας.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Ναι, ναι και ναι. Καταφατική απάντηση και στα τρία ερωτήματά σας.

Ο «νόμος Πιερρακάκη» έχει κριθεί συνταγματικός. Το τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας επεσήμανε κάποιες διοικητικές αστοχίες, οι οποίες διορθώνονται αυτή τη στιγμή που μιλάμε. Κανείς φοιτητής δεν πρόκειται να μείνει «ξεκρέμαστος» και η Ελλάδα θα γίνει κέντρο σημαντικών επενδύσεων ως προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Αλλά, η ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων, που αποτελεί μια μεγάλη τομή και μια μεγάλη επενδυτική ευκαιρία για τη χώρα μας και δίνει τη δυνατότητα σε Έλληνες φοιτητές, αντί να φεύγουν στο εξωτερικό, να σπουδάσουν στην πατρίδα μας, δεν σημαίνει ότι αμελούμε τη φροντίδα την οποία δίνουμε στα δημόσια πανεπιστήμια.

Και εγώ είμαι πολύ ικανοποιημένος από το γεγονός ότι τα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια πια δείχνουν μια εντυπωσιακή εξωστρέφεια. Μετρήστε μόνο τα τμήματα, τα κοινά προγράμματα που έχουν καταρτίσει με σημαντικά πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού, τους φοιτητές οι οποίοι έρχονται και σπουδάζουν.

Εδώ, στη Θεσσαλονίκη, έχουμε ξενόγλωσση προπτυχιακή ιατρική, με σημαντικά δίδακτρα και με μεγάλη λίστα αναμονής. Είναι πολλοί περισσότεροι αυτοί που ζητούν να

σπουδάσουν ιατρική στο Αριστοτέλειο από τις θέσεις που προσφέρει το πανεπιστήμιο. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει πραγματικό ενδιαφέρον.

Άρα, η μεταρρύθμιση ως προς τα μη κρατικά σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει υποβάθμιση των κρατικών πανεπιστημίων. Όπως βλέπετε, έχουμε κινητοποιήσει σημαντικούς πόρους, δημόσιους αλλά και ιδιωτικούς, για την αναβάθμιση των πανεπιστημίων.

Τη μεγάλη δωρεά των ελληνικών τραπεζών, 150 εκατομμύρια. Ένα μεγάλο κομμάτι θα κατευθυνθεί στο να ξαναφτιάξουμε τη μεγάλη πανεπιστημιούπολη του ΕΚΠΑ του Ζωγράφου, αλλά και το Μετσόβιο και το Αριστοτέλειο.

Τη μεγάλη παρέμβαση που κάνουμε στις φοιτητικές εστίες. Πάρα πολύ σημαντική παρέμβαση, να μπορούμε να δώσουμε στους φοιτητές υφιστάμενες εστίες οι οποίες να είναι καθαρές και ασφαλείς και να χτίσουμε καινούργιες φοιτητικές εστίες. Χτίζουμε φοιτητικές εστίες με 8.500 κλίνες αυτή τη στιγμή σε ολόκληρη τη χώρα, γιατί θέλουμε οι φοιτητές μας όχι απλά να επιβαρύνονται λιγότερο, αλλά να μένουν μέσα στο πανεπιστήμιο.

Η ιδέα του campus, το ότι κάποιος φοιτητής μένει μέσα στο πανεπιστήμιο, είναι πολύ ισχυρή και είναι μέρος της πανεπιστημιακής κουλτούρας που θέλουμε να καλλιεργήσουμε.

Αλλά το γεγονός ότι έρχονται μεγάλα πανεπιστήμια και επενδύουν στη χώρα μας μόνο θετικό είναι. Και βέβαια είναι ενδιαφέρον ότι και τα πανεπιστήμιά μας, τα δημόσια πανεπιστήμια, επεκτείνονται στο εξωτερικό.

Αναφέρθηκα πριν στην επίσκεψη στην Αίγυπτο. Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο συνεργάζεται με το Πανεπιστήμιο Καΐρου. Επεκτείνεται το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο από τη Θράκη στην Αίγυπτο. Είναι δημόσιο πανεπιστήμιο που το κάνει και χαίρομαι πάρα πολύ γιατί δώσαμε το νομικό πλαίσιο στα δημόσια πανεπιστήμια να μπορούν, επιτέλους, να «απογαλακτιστούν» από αυτόν τον «στραγγαλισμό» του Υπουργείου Παιδείας, να ανοίξουν τα φτερά τους και να μπορέσουν να χτίσουν ακριβώς αυτές τις μεγάλες συμμαχίες.

Στη βόλτα την οποία έκανα χθες στην Έκθεση είδα όλα τα πανεπιστήμια να είναι παρόντα. Νέα παιδιά, καινοτομίες, δορυφόροι, υβριδικά αυτοκίνητα. Τόσα ενδιαφέροντα πράγματα γίνονται σήμερα στα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια και αυτό σίγουρα είναι μία αχτίδα αισιοδοξίας στη χώρα.

Νίκος Χασαπόπουλος (mononews.gr): Κύριε Πρόεδρε, εάν ερμηνεύσω τη σκέψη σας και τις προθέσεις σας με αυτά που άκουσα προηγουμένως, δεν μετανιώσατε καθόλου που έχετε διαγράψει τον Αντώνη Σαμαρά, παρά το γεγονός ότι ορισμένοι τον αποκαλούν «ψυχή της παράταξης».

Με τον Κώστα Καραμανλή, όμως, τι γίνεται, που απομακρύνεται συνεχώς; Χθες δεν ήταν εδώ στην ομιλία σας, ήταν κάπου στη βόρεια Ελλάδα, στην Ξάνθη αν δεν κάνω λάθος, παρουσίαζε κάποιο βιβλίο για τον Δομάζο.

Και κάτι ακόμα, κ. Πρόεδρε. Μαθαίνω ότι υπάρχει πολύ μεγάλη γκρίνια από την εγχώρια βιομηχανία για το υψηλότερο κόστος ενέργειας. Προτίθεστε να κάνετε κάποιες δραστικές παρεμβάσεις και μειώσεις στα βιομηχανικά τιμολόγια ώστε να μην έχουμε κανένα καινούργιο κύμα ακρίβειας;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για το μεν πρώτο, δεν έχω να προσθέσω κάτι. Θα ξαναπώ ότι εγώ σέβομαι και τιμώ όλους τους αρχηγούς της παράταξης και μακάρι να μην φτάναμε στο σημείο να αναγκαστούμε να διαγράψουμε τον κ. Σαμαρά. Δεν το επεδίωξα ποτέ εγώ. Αλλά αυτά τα οποία ειπώθηκαν ήταν πάρα πολύ βαριά, δυστυχώς. Και εξακολουθούν να λέγονται και μετά τη διαγραφή.

Με τον κ. Καραμανλή έχουμε καλή προσωπική σχέση. Τον σέβομαι και τον τιμώ, όπως τιμώ όλους τους αρχηγούς της Νέας Δημοκρατίας, πρώην Πρωθυπουργούς.

Επαναλαμβάνω ότι μόνο κάποιος ο οποίος έχει καθίσει στην καρέκλα του Πρωθυπουργού γνωρίζει τελικά πόσο δύσκολη είναι αυτή η δουλειά.

Τώρα, για το ζήτημα το οποίο αναφέρατε, έχουμε ήδη κάνει σημαντικές παρεμβάσεις για να μειώσουμε το κόστος της ενέργειας, ειδικά για τις ενεργοβόρες βιομηχανίες, τεχνικές στο χαρακτήρα, μην τις αναφέρω τώρα.

Μάλιστα, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα δώσει μία αναλυτική συνέντευξη Τύπου μεθαύριο, όπου θα παρουσιάσει και αυτές τις πρωτοβουλίες.

Να επαναλάβω τη μεγάλη εικόνα: θέλουμε να μειώσουμε το κόστος ενέργειας, θέλουμε να μειώσουμε το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας, για να είμαι πιο συγκεκριμένος. Και μπορούμε να το μειώσουμε κατά 30% σε μία τριετία και θα παρουσιάσουμε έναν οδικό χάρτη για το πώς θα το κάνουμε. Γιατί και άλλοι μπορεί να το έχουν πει, αλλά το ζήτημα δεν είναι να το λες, είναι να εξηγείς πώς θα το κάνεις. Με το να κρατικοποιήσεις τη ΔΕΗ σίγουρα δεν θα πετύχεις αυτόν τον στόχο. Μάλλον κάτι ανάποδο θα πετύχεις. Παντως, δεν θα βοηθήσει σε αυτή την προσπάθεια.

Αυτό μπορεί να γίνει επειδή θα έχουμε περισσότερες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, επειδή θα έχουμε καλύτερες διασυνδέσεις. Να το εξηγήσω με απλά λόγια: αυτή τη στιγμή οι Έλληνες καταναλωτές μέσα από τον λογαριασμό ΥΚΩ πληρώνουν -ουσιαστικά όλοι οι καταναλωτές- για το γεγονός ότι τα νησιά μας δεν είναι διασυνδεδεμένα. Διότι είναι πολύ πιο ακριβή η παραγωγή ενέργειας όταν ένα νησί δεν είναι διασυνδεδεμένο. Όσο διασυνδέονται τα νησιά τόσο θα μειώνεται η επιβάρυνση σε αυτόν τον λογαριασμό.

Από τη στιγμή που η Κρήτη ήδη διασυνδέθηκε -μία μεγάλη επιτυχία αυτής της κυβέρνησης-, έχουμε τη δυνατότητα να αρχίσουμε να μειώνουμε τις χρεώσεις των ΥΚΩ. Άρα, ο τρόπος για να μειώσουμε τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας σε εθνικό επίπεδο είναι αυτός.

Σε ευρωπαϊκό είναι να αποκτήσουμε, επιτέλους, μια ενιαία αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Στην Ευρώπη δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή. Έχουμε έναν μεγάλο κατακερματισμό. Πιέζω πολύ σε ευρωπαϊκό επίπεδο για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε αυτή την πρόκληση.

Και σίγουρα είμαστε σε εγρήγορση, διότι πάντα πρέπει να είμαστε έτοιμοι για καλό και για λιγότερο καλό σενάριο, ως προς τις τιμές του φυσικού αερίου.

Αλλά και η βιομηχανία μας γνωρίζει, ειδικά η ενεργοβόρος βιομηχανία, ότι έχουμε κάνει αρκετά για να τη στηρίζουμε και πάντα θα προσπαθούμε, στο μέτρο των δυνατοτήτων μας, να τους στηρίζουμε ακόμα περισσότερο.

Βαγγέλης Πλάκας (TV100): Καλησπέρα. Μιας και είμαστε στη Θεσσαλονίκη, μια ερώτηση για τα της πόλης και της ευρύτερης περιοχής και τις υποδομές της, με αφορμή δυο πράγματα που είπατε χθες στην κεντρική σας ομιλία.

Το πρώτο για τις επεκτάσεις του Μετρό στα δυτικά, πως είναι προτεραιότητα στον σχεδιασμό σας. Και επειδή σε όλο το οικονομικό πρόγραμμα που παρουσιάσατε δώσατε συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα, συγκεκριμένες ημερομηνίες, αν υπάρχει χρονοδιάγραμμα γι' αυτό και αν υπάρχει, κ. Πρόεδρε, εξασφαλισμένη χρηματοδότηση.

Και το δεύτερο, επειδή είπατε πως θα υποστηρίξει η κυβέρνηση την κατασκευή του νέου γηπέδου του ΠΑΟΚ, αν υπάρχει κάτι και για τις υποδομές των άλλων ομάδων της Θεσσαλονίκης.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Ήμουν σίγουρος ότι θα με ρωτούσατε κάτι για τις αθλητικές υποδομές. Να ξεκινήσω πρώτα με το Μετρό, λέγοντας καταρχάς ότι είναι πολύ σημαντικό για την πόλη ότι απέκτησε, επιτέλους, τη βασική γραμμή στην πλήρη της ανάπτυξη.

Και νομίζω ότι και η επέκταση προς την Καλαμαριά έχει ήδη βοηθήσει πολύ και τους πολίτες της Καλαμαριάς, αλλά και τους πολίτες που μένουν στη Θεσσαλονίκη να κινηθούν προς την Καλαμαριά.

Μην θυμίσω το πόσο μας ταλαιπώρησε αυτό το έργο, αλλά τώρα πια, ανακουφισμένοι από την ολοκλήρωση της βασικής γραμμής, μπορούμε να στραφούμε στην επέκταση.

Θα χρειαστούμε ένα διάστημα, υπολογίζω 18 με 24 μήνες, για να ολοκληρώσουμε όλες τις μελέτες. Αυτή τη στιγμή δεν μπορώ να σας πω ότι έχω εξασφαλισμένη τη χρηματοδότηση, σήμερα που μιλάμε.

Αλλά η επέκταση θα γίνει. Και θα βρούμε τα χρήματα και από ευρωπαϊκούς πόρους, γιατί χρηματοδοτεί η Ευρώπη ακόμα τέτοιου είδους υποδομές. Αλλά σίγουρα μιλάμε για ένα σχέδιο το οποίο δεν θα υλοποιηθεί την επόμενη μέρα.

Γι' αυτό και αποδίδω τόσο μεγάλη σημασία στη βελτίωση των υποδομών των λεωφορείων στην πόλη. Γνωρίζετε πολύ καλά πόσα καινούργια λεωφορεία κυκλοφορούν, ότι έχει βελτιωθεί πολύ ο συγκοινωνιακός χάρτης.

Και θέλω να στρέψω περισσότερο την προσοχή μου τώρα στα δυτικά, καθώς πια ένα μεγάλο κομμάτι της πόλης, μέσα από το Μετρό, έχει μπορέσει να ανακουφιστεί.

Αθλητικές υποδομές. Αυτό το οποίο είπα για το γήπεδο του ΠΑΟΚ δεν είναι κάτι καινούργιο. Πρέπει να αποκτήσει ο ΠΑΟΚ καινούργιο γήπεδο, αλλά πρέπει να υπάρχει και μια συγχρηματοδότηση μαζί με τον ιδιώτη επενδυτή.

Δεν θέλουμε να αδικήσουμε τον ΠΑΟΚ. Θα κάνουμε κάτι αντίστοιχο ως προς το χρηματοδοτικό μοντέλο με αυτό το οποίο έχει γίνει και με άλλες ομάδες στην Αθήνα. Άρα, θα είναι ένα μεικτό μοντέλο χρηματοδότησης, το οποίο πιστεύω ότι μπορούμε μέσα στους επόμενους μήνες να το οριστικοποιήσουμε.

Όμως, θέλω να θυμίσω για τους φίλους που αγαπούν τον Άρη, την παρέμβαση που κάνουμε στο Αλεξάνδρειο Μέλαθρο και τη δυνατότητα να μπορέσουμε να το δώσουμε προς αξιοποίηση για πολλά χρόνια στο μέλλον.

Το προπονητήριο, το οποίο εξήγγειλα, το οποίο θα γίνει στην περιοχή εδώ, πέριξ της ΔΕΘ, στο μικρό πάρκο το οποίο κι αυτό θα μπορέσουμε να το αξιοποιήσουμε.

Και για τον Ηρακλή, την πλήρη ανακατασκευή του Καυταντζογλείου, 11,5 εκατομμύρια. Ένα γήπεδο το οποίο ουσιαστικά δεν είχε συντηρηθεί εδώ και πολλές δεκαετίες και το οποίο επισκευάζεται πλήρως.

Μακάρι να μπορέσουμε κάποια στιγμή και για τον ποδοσφαιρικό Άρη να καταλήξουμε σε ένα σχέδιο κάποιας μετεγκατάστασης σε έναν άλλο χώρο. Υπάρχουν τέτοιες ιδέες, απλά δεν έχουν ωριμάσει ακόμα, ώστε να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε, όπως το κάναμε και με τον Παναθηναϊκό, το υφιστάμενο γήπεδο για να μπορέσουμε να αναβαθμίσουμε την ευρύτερη περιοχή του Χαριλάου. Είναι κάτι το οποίο θα ήθελα πολύ να μπορέσουμε να το μελετήσουμε και να το επιταχύνουμε ως σχέδιο.

Χρήστος Παναγόπουλος (liberal.gr): Κύριε Πρόεδρε, επειδή σας άκουσα με ιδιαίτερη προσοχή χθες στα όσα εξαγγείλατε, θα ήθελα να σταθούμε λίγο στο θέμα της στέγης.

Οι 20άρηδες και 30άρηδες που μπαίνουν τώρα στην αγορά εργασίας βρίσκονται αντιμέτωποι με ενοίκια που ισοδυναμούν με μεγάλο τμήμα του μισθού τους. Την ίδια ώρα, νοικοκυριά δυσκολεύονται να αποκτήσουν την πρώτη τους στέγη.

Πιστεύετε ότι οι πολιτικές σας για τόνωση της προσφοράς στέγης έχουν φέρει αποτέλεσμα ή μήπως τελικά προκαλέσατε ανισορροπία στην αγορά, ενισχύοντας υπερβολικά τη ζήτηση;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Όχι αυτό που θα ήθελα. Το πρόβλημα είναι υπαρκτό, δεν είναι μόνο ελληνικό. Είναι αποτέλεσμα μιας οικονομίας η οποία αναπτύσσεται. Έχουν

στηριχθεί πολλοί ιδιοκτήτες από αυτή την κυβέρνηση, με τη μείωση του ΕΝΦΙΑ, με την κατάργηση του φόρου γονικής παροχής, με την ενδιάμεση κλίμακα στα ενοίκια.

Αλλά το πρόβλημα της στέγης γίνεται πια πανευρωπαϊκό πρόβλημα. Και είναι πρόβλημα και προσφοράς και ζήτησης.

Και νομίζω ότι έχετε δίκιο να επισημαίνετε ότι τα μέτρα στήριξης της ζήτησης από μόνα τους δεν αρκούν.

Ναι, είναι σημαντικό ότι επιστρέφουμε ένα ενοίκιο. Και δύο ενοίκια. Θα το δουν οι ενοικιαστές. Και βέβαια, είναι ένα κίνητρο να δηλώνεται όλο το ενοίκιο. Διότι όλοι πολύ καλά γνωρίζουμε ότι το μέσο ενοίκιο στη χώρα δεν είναι 300 και κάτι ευρώ, αυτό το οποίο εμφανίζεται σήμερα. Υπάρχει ακόμα μεγάλη φοροδιαφυγή στον τομέα των ενοικίων.

Δεν αρκεί, όμως, μόνο αυτό. Το «Σπίτι μου Ι, ΙΙ και ΙΙΙ» είναι ένα σημαντικό εργαλείο, 40.000 συμπολίτες μας θα αποκτήσουν σπίτι. Αλλά και αυτό δεν βοηθάει στο κομμάτι της προσφοράς. Χρειαζόμαστε περισσότερα σπίτια.

Πιστεύω στα προγράμματα ανακατασκευής. Έχουν παρουσιαστεί, μην τα αναφέρω τώρα λεπτομερώς. Μέχρι 36.000 ευρώ, μπορεί κάποιος να επισκευάσει κλειστά διαμερίσματα για να μπορέσει να τα ξαναβγάλει στην αγορά.

Αλλά χρειαζόμαστε να μπορέσουμε να αναπτύξουμε συνολικά το κτηριακό μας δυναμικό, να χτίσουμε περισσότερο. Όχι μόνο το κράτος. Το κράτος έχει δυνατότητες, αλλά είναι πεπερασμένες. Να δώσουμε περισσότερα κίνητρα και στον ιδιωτικό τομέα να μπορέσει να το κάνει.

Εκεί, δυστυχώς μερικές φορές, είμαστε και δέσμιοι αποφάσεων που πρέπει να τις σεβαστούμε, που έλαβε το Συμβούλιο της Επικρατείας. Διότι όταν περιορίζουμε τα τετραγωνικά τα οποία μπορούμε να χτίσουμε σε μια πολυκατοικία -για τον οποιοδήποτε, μπορεί θεμιτό, λόγο-, μειώνονται και τα κίνητρα για τον κατασκευαστή, ενδεχομένως, να ρίξει μια παλιά πολυκατοικία και να φτιάξει μια καινούργια.

Πρέπει να αναπτύξουμε καινούργιες περιοχές δόμησης. Ένα από τα φιλόδοξα σχέδια τα οποία επεξεργαζόμαστε είναι να ξαναδούμε στην Αττική την περιοχή του Ελαιώνα. Είναι η μόνη περιοχή όπου έχουμε μεγάλες εκτάσεις, όπου μπορούμε να δομήσουμε με ευνοϊκούς συντελεστές.

Το πώς θα πάρουμε παλιά βιομηχανικά κτήρια και θα επιτρέψουμε τη μετατροπή της χρήσης σε κατοικίες. Η βιομηχανική χρήση από τη φύση της είναι πιο βαριά από τη χρήση μιας κατοικίας. Κινούμαστε σε αυτή την κατεύθυνση.

Αν πιστεύει κάποιος ότι το πρόβλημα της στέγης θα το λύσει το Δημόσιο φτιάχνοντας σπίτια, λυπάμαι, αλλά αυτή η συνταγή έχει αποτύχει παντού.

Βεβαίως, το Δημόσιο έχει τον δικό του ρόλο να παίζει. Αλλά, πρωτίστως, πρέπει να δώσουμε κίνητρα στον ιδιωτικό τομέα για να αυξηθεί η κατασκευή σπιτιών.

Αρα, η ειλικρινής απάντηση είναι ότι έχουμε κάνει πράγματα, έχουμε ένα πρόγραμμα με πολλούς πόρους, αλλά καταλαβαίνω απόλυτα ότι υπάρχουν σήμερα συμπολίτες μας οι οποίοι δοκιμάζονται και στο ζήτημα της στέγης πρέπει να κινηθούμε πιο γρήγορα.

Μαρία Τσαντζαλή (Star Κεντρικής Ελλάδας): Κύριε Πρωθυπουργέ, χθες εξαγγείλατε ορισμένα μέτρα για τη βιωσιμότητα των αγροτικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια ο πρωτογενής τομέας έχει δοκιμαστεί από μία σειρά σοβαρών γεγονότων. Από το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ και τις παράνομες επιδοτήσεις, που έπληξαν την αξιοπιστία της πολιτείας, μέχρι τις καθυστερήσεις και τις μειώσεις ενισχύσεων, ενώ οι εκκρεμότητες στο πρόγραμμα των νέων αγροτών εγείρουν ερωτήματα για το αν ο

στόχος που είχε τεθεί το 2023, με την αύξηση του αριθμού των νέων αγροτών κατά 60.000 ως το τέλος του 2027, θα καταστεί εν τέλει εφικτός.

Παράλληλα, η ανεξέλεγκτη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών περιορίζει την καλλιεργήσιμη γη, ενώ η κλιματική αλλαγή καθιστά αναγκαίο τον εκσυγχρονισμό της αγροτικής ασφάλισης, κ. Πρωθυπουργέ, και την επικαιροποίηση του κανονισμού του ΕΛΓΑ, που είχε ανακοινωθεί.

Αντίστοιχα, στην κτηνοτροφία το υψηλό κόστος παραγωγής, οι τιμές ζωοτροφών, οι ζωνοόσοι, επιτείνουν τον κίνδυνο συρρίκνωσης του κλάδου, για τον οποίο δηλώσατε χθες ότι θα καταβάλλετε κάθε προσπάθεια να αναταχθεί.

Το ερώτημα, λοιπόν, είναι αν υπάρχει μία συνολική στρατηγική για την ανασυγκρότηση του πρωτογενούς τομέα. Θα επιτευχθεί ο στόχος για την αύξηση των νέων αγροτών κατά 60.000; Πώς θα προστατευθεί η παραγωγική γη από την άναρχη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών; Πότε θα επικαιροποιηθεί ο κανονισμός του ΕΛΓΑ και φυσικά, ποια χρηματοδοτικά εργαλεία θα αξιοποιηθούν για την αναπλήρωση του ζωικού κεφαλαίου;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Πόσο χρόνο μου δίνετε;

Ευχαριστώ, καταρχάς, γιατί περιεκτικά θέσατε μέσα από την ερώτησή σας τις μεγάλες προκλήσεις του πρωτογενούς τομέα. Το είπα και χθες, η ανασυγκρότηση της αγροτικής παραγωγής, της κτηνοτροφίας, η στήριξη της αλιείας, αποτελεί κεντρική προτεραιότητα για την επόμενη τετραετία, σε περίπτωση που μας εμπιστευτούν οι πολίτες, και ένα προσωπικό δικό μου στοίχημα.

Γιατί σίγουρα, όπως είπα και πριν, έχουμε μείνει πίσω. Αργήσαμε να εξυγιάνουμε τον ΟΠΕΚΕΠΕ και στο ζήτημα αυτό πρέπει να τρέξουμε με μεγαλύτερες ταχύτητες.

Ναι, δεν κάναμε την αναμόρφωση του κανονισμού του ΕΛΓΑ. «Κίτρινη κάρτα» σε αυτό. Είναι μεγάλο στοίχημα, γιατί πρέπει να καταλάβουμε όλοι ότι πρέπει και να μπορούμε να ασφαλιζόμαστε για τις πραγματικές καταστροφές τις οποίες μπορεί να υποστούμε κι αν κάποιος είναι σε μία περιοχή όπου μπορεί να είναι πιο επιρρεπής, μπορεί να πρέπει να πληρώνει και λίγο περισσότερο. Δύσκολες αποφάσεις, πλην, όμως, απαραίτητες.

Πρέπει να στραφούμε στους πραγματικούς παραγωγούς και η μείωση της φορολογίας, ο μηδενισμός της φορολογίας που εξήγγειλα χθες, ακριβώς σε αυτούς απευθύνεται. Διότι οι παραγωγοί που έχουν εισόδημα 20.000, 30.000, 40.000, 50.000 ευρώ, είναι οι πραγματικοί παραγωγοί. Αυτοί θα ανακουφιστούν.

Πιστεύω πάρα πολύ στα προγράμματα των νέων αγροτών, τα οποία δεν είναι μόνο αντικείμενο χρηματοδότησης, αλλά και επιμόρφωσης. Αλλά θέλουμε οι νέοι αγρότες να μένουν στο χωράφι, όχι απλά να παίρνουν τα χρήματα και στη συνέχεια να πηγαίνουν να κάνουν κάτι διαφορετικό.

Έχουμε έναν πολύ ανταγωνιστικό πρωτογενή τομέα. Εξάγουμε σχεδόν 10 δισ. ευρώ αγροτικά προϊόντα. Εχουμε εμβληματικά προϊόντα. Η φέτα, τα ροδάκινά μας τα επιτραπέζια, τα λαχανοκομικά, το λάδι μας, οι εξαγωγές ψαριών, τσιπούρας, λαβρακιού. Μπορούμε να πετύχουμε τόσα περισσότερα αν βελτιώσουμε την παραγωγικότητά μας.

Τις προάλλες ήμουν στη Δυτική Μακεδονία και είναι πολύ εντυπωσιακό το γεγονός ότι σε ένα παλιό εγκαταλελειμμένο λιγνιτωρυχείο αναπτύσσεται μια πολύ μεγάλη επένδυση θερμοκηπιακής παραγωγής ντομάτας, η οποία θα δημιουργήσει 450 θέσεις εργασίας. Είμαστε ελλειμματικοί στη ντομάτα σήμερα στη χώρα. Εισάγουμε ντομάτες. Γιατί να μην μπορούμε να τις παράγουμε οι ίδιοι;

Άρα, χρειαζόμαστε μεγαλύτερες εκτάσεις, μεγαλύτερες παραγωγές, περισσότερη παραγωγικότητα, περισσότερη τεχνογνωσία.

Και για την κτηνοτροφία, την προστασία του ζωικού μας κεφαλαίου. Ξέρετε, δεν είναι μόνο ζήτημα... Εγώ καταλαβαίνω τον κτηνοτρόφο που πρέπει να σφάξει το κοπάδι του. Είναι ανθρώπινο. Ο κτηνοτρόφος δένεται με τα ζώα του. Δεν είναι μόνο η απώλεια του εισοδήματος, είναι τραύμα αυτό, μεγάλο.

Αλλά, δυστυχώς, ειδικά για τον αφθώδη, δεν υπάρχει καμιά άλλη λύση, καμιά, διότι ο αφθώδης είναι καταστροφή για την κτηνοτροφία και δυστυχώς οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί είναι τόσο αυστηροί. Πρέπει να βοηθήσουμε τους ανθρώπους αυτούς να ξαναφτιάξουν τα κοπάδια τους και θα βάλουμε πόρους στο τραπέζι.

Η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική την οποία διαπραγματευόμαστε τώρα, ευτυχώς με έναν Υπουργό ο οποίος έχει πολύ μεγάλη εμπειρία στα ευρωπαϊκά ζητήματα, θα μας δώσει τη δυνατότητα να μπορέσουμε να εστιάσουμε ακριβώς στο πώς θα στηρίξουμε αυτά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Και βέβαια, να ξαναπώ ότι τίποτα από όλα αυτά δεν θα μπορούσε να γίνει αν δεν είχαμε λύσει το ζήτημα του ΟΠΕΚΕΠΕ. Εσείς είστε από αγροτική περιοχή, ξέρετε ότι οι αγρότες ήταν σχετικά ικανοποιημένοι από την πληρωμή η οποία έγινε, την τελευταία. Και αποδείξαμε ότι οι έντιμοι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι, που είναι η μεγάλη πλειονότητα, τελικά θα ωφεληθεί από ένα σύστημα το οποίο θα είναι πραγματικά διαφανές.

Η καινούργια δήλωση ΟΣΔΕ, το myAGRO, το οποίο έχει ήδη ανοίξει, είναι πολύ πιο απλή. Θα πληρωθείς πιο νωρίς, αν συμπληρώσεις τη δήλωση πιο νωρίς.

Γίνονται, λοιπόν, σημαντικά πράγματα, αλλά νομίζω ότι το 2030 θα κριθούμε τελικά για το αν όλα αυτά τα φιλόδοξα σχέδια μπορούμε να τα υλοποιήσουμε. Αλλά μπορούμε.

Εχω βαθιά πίστη στις δυνατότητες του πρωτογενούς μας τομέα και νομίζω ότι πια υπάρχει και η στοιχειώδης αυτογνωσία, να ξέρουμε ότι δεν μπορούμε να είμαστε μόνο ένα κράτος ή ένα Υπουργείο επιδοτήσεων και αποζημιώσεων. Αυτό ήταν το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, μην κοροϊδευόμαστε, επιδοτήσεις και αποζημιώσεις. Σημαντικές και οι δύο, αλλά χρειαζόμαστε κάτι παραπάνω.

Άγγελος Αγγελίδης (Ελεύθερος Τύπος): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Τον Νοέμβριο του 2025 ο «Ελεύθερος Τύπος» διοργάνωσε ένα συνέδριο για το δημογραφικό. Έχετε δηλώσει στο παρελθόν ότι το συγκεκριμένο ζήτημα δεν οφείλεται αποκλειστικά σε οικονομικούς λόγους. Όμως, οι δυσκολίες για κάθε νέο ζευγάρι παραμένουν και είναι δύσκολο να ξεκινήσουν τη δική τους οικογένεια.

Ποιο είναι το μεσοπρόθεσμο σχέδιό σας για το δημογραφικό; Και τι σκοπεύετε να κάνετε για την επίλυση πρακτικών θεμάτων, όπως είναι οι βρεφονηπιακοί σταθμοί, τα ολοήμερα σχολεία αλλά και άλλα μέτρα που να διευκολύνουν τις οικογένειες;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ για το ερώτημα, το οποίο πραγματικά είναι κρίσιμο και αφορά το μακροπρόθεσμο μέλλον της χώρας.

Η δημογραφική συρρίκνωση είναι παγκόσμιο πρόβλημα σε όλες τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Ενδεικτικά αναφέρω ότι στη Νότια Κορέα, μία πάρα πολύ πλούσια χώρα, κατά μέσο όρο γεννάνε οι γυναίκες 0,8 παιδιά, για να καταλάβουμε την έκταση του προβλήματος. Δυστυχώς η Ελλάδα δεν είναι εξαίρεση σε αυτόν τον κανόνα.

Άρα, το ζήτημα δεν είναι μόνο οικονομικό. Έχει να κάνει και με πολύ προσωπικές αποφάσεις που λαμβάνει κάθε οικογένεια, ιδίως κάθε γυναίκα για το πότε και πόσα παιδιά θα αποκτήσει. Αλλά είναι και οικονομικό. Δεν κλείνουμε τα μάτια μας στο πρόβλημα του τι σημαίνει σήμερα να μεγαλώνεις παιδιά.

Γι' αυτό και η μεγάλη φορολογική μεταρρύθμιση που εξαγγείλαμε και που υλοποιείται, είναι μία μεταρρύθμιση η οποία επιβραβεύει φορολογικά τις οικογένειες με περισσότερα παιδιά. Αυτό ήδη οι συμπολίτες μας το είδαν, οι μισθωτοί, οι δημόσιοι λειτουργοί, οι ιδιωτικοί

υπάλληλοι το είδαν στα εκκαθαριστικά τους από τις αρχές του χρόνου. Και, όπως είπα, οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι αγρότες θα το δουν στις φορολογικές δηλώσεις που θα ξεκινήσουν να κάνουν από τον Μάρτιο του 2027.

Αλλά η στήριξη της νέας οικογένειας, περισσότερα vouchers, περισσότεροι βρεφονηπιακοί σταθμοί, «Νταντάδες της Γειτονιάς», ένα πρόγραμμα το οποίο ήδη πιλοτικά έχει δείξει ότι έχει μεγάλη αξία, ολοήμερα σχολεία τα οποία πραγματικά να είναι ολοήμερα σχολεία και όχι απλά να «παρκάρουμε» τα παιδιά.

Η απάντηση στο πρόβλημα της στέγης συνδέεται σε έναν βαθμό με το δημογραφικό.

Και βέβαια, μην ξεχνάμε ότι η ελληνική πολιτεία στηρίζει. Το επίδομα τέκνων είναι μία στήριξη συμπληρωματική σε αυτά τα οποία κάνουμε. Και για τις πολύτεκνες οικογένειες εξαγγείλαμε και μία σημαντική αύξηση για τα παιδιά που γεννήθηκαν από 1/1/2026 και θα γεννηθούν από εδώ και στο εξής, δίνοντας περισσότερα χρήματα με τη γέννα ενός παιδιού σε μία πολύτεκνη οικογένεια.

Αλλά να πω και κάτι τελευταίο: το δημογραφικό πρόβλημα δεν αφορά μόνο τα παιδιά που θα γεννηθούν, διότι αυτά θα μπουν στην παραγωγή σε 25 χρόνια από τώρα. Το δημογραφικό αφορά μια κοινωνία η οποία γερνάει.

Μια κοινωνία η οποία γερνάει χρειάζεται μεγαλύτερη φροντίδα στην υγεία. Δεν μου έχει γίνει μέχρι τώρα κάποια ερώτηση για την υγεία, αλλά είναι κρίσιμο ζήτημα να φροντίζουμε τους ηλικιωμένους μας, διότι θα έχουμε ολοένα και περισσότερους.

Αφορά τη σταθερότητα του ασφαλιστικού μας συστήματος. Ευτυχώς εκεί λόγω των μεγάλων αλλαγών οι οποίες έγιναν, και στα χρόνια της κρίσης, έχουμε ένα ασφαλιστικό σύστημα το οποίο είναι μακροπρόθεσμα βιώσιμο.

Αφορά την φροντίδα των ηλικιωμένων μας. Μίλησα λίγο γι' αυτό χθες. Η φροντίδα των ηλικιωμένων θα είναι το επόμενο μεγάλο στοίχημα. Γιατί δεν μπορούμε να εξαρτόμαστε μόνο από τις οικογένειες να φροντίζουν τους ηλικιωμένους τους.

Άρα, το δημογραφικό δεν είναι μόνο η πρόκληση των νέων ζευγαριών. Είναι συνολικά τι σημαίνει να έχεις μια κοινωνία που γερνάει και τι σημαίνει να γερνάς καλά. Όχι απλά να γερνάς. Να γερνάς με υγεία, να γερνάς παραγωγικά.

Εγώ χαίρομαι γιατί μια μεταρρύθμιση πολύ σημαντική που κάναμε, ο μηδενισμός της παρακράτησης σύνταξης για τους εργαζόμενους συνταξιούχους, είχε τόσο θετικό αντίκτυπο. Και παραπάνω από 200.000 συνταξιούχοι σήμερα εργάζονται νόμιμα. Εργάζονται για να βγάλουν παραπάνω χρήματα, προφανώς. Αλλά εργάζονται γιατί θέλουν να είναι δημιουργικοί.

Άρα, η υγιής γήρανση, η έμφαση στην πρόληψη που δίνουμε, όλα αυτά έχουν πολύ μεγάλη σημασία. Εντάσσονται όλα αυτά στην ευρύτερη ατζέντα του δημογραφικού.

Πένυ Αβραμίδη (Απογευματινή): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Το είπατε και πριν λίγο. Να πάμε στον τομέα της υγείας. Στην πολιτική σας δίνετε έμφαση στις υποδομές, την ανακαίνιση κέντρων υγείας και νοσοκομείων.

Ωστόσο, υπάρχουν ακόμα ελλείψεις και σε προσωπικό αλλά και οι αμοιβές υπολείπονται σημαντικά του ιδιωτικού τομέα. Συμβαδίζει, πιστεύετε, να μιλάτε για την πρόοδο στο σύστημα υγείας τη στιγμή που υπάρχουν ανοιχτά ζητήματα για τους εργαζόμενους της πρώτης γραμμής;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Είναι εύλογο το ερώτημά σας, αλλά θέλω να τονίσω ότι η επένδυση που κάναμε στις υποδομές του Εθνικού Συστήματος Υγείας έχει τεράστια σημασία.

Έχουμε φτιάξει παραπάνω από 80 νοσοκομεία, τμήματα επειγόντων περιστατικών, παραπάνω από 160 κέντρα υγείας σε ολόκληρη τη χώρα. Ποτέ δεν είχε γίνει τέτοια παρέμβαση στις κτηριακές υποδομές του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Αυτό δεν αφορά μόνο τους ασθενείς, αφορά και τους εργαζόμενους. Διότι οι μεν ασθενείς θα επισκεφθούν μία φορά μια δομή υγείας, αλλά ο εργαζόμενος εργάζεται συνέχεια εκεί. Άρα, αφορά και την ποιότητα εργασίας.

Και όταν τα ΤΕΠ σήμερα, σε όλα τα νοσοκομεία, με το «βραχιολάκι» δουλεύουν με έναν τρόπο οργανωμένο και έχουμε μειώσει ουσιαστικά τις αναμονές, αυτό είναι καλό για όλους.

Νομίζω ότι πρέπει να είναι κανείς πολύ κακοπροαίρετος για να μην αναγνωρίζει πόσο σημαντική είναι αυτή η παρέμβαση η οποία έχει γίνει στις υποδομές.

Βρέθηκα πρόσφατα, πριν από δύο ημέρες, στο καινούργιο κτήριο για τις γονιδιακές και κυτταρικές θεραπείες στο νοσοκομείο «Παπανικολάου» και περιέγραψε η Γεωργία, δεν θα πω το επίθετό της, τη δική της προσωπική ιστορία για το πώς επικοινωνήσε μαζί μου, μέσα από ένα αυτοκίνητο έγραψε ένα γράμμα, λέγοντας «δεν είχα πού να κάτσω».

Και τώρα έχει ένα κτήριο το οποίο είναι το πιο σύγχρονο αιματολογικό. Και δεν είναι μόνο ασθενείς σαν τη Γεωργία χαρούμενοι και ευγνώμονες, είναι οι γιατροί οι οποίοι εργάζονται σε αυτές τις συνθήκες, που μπορούν να κάνουν καλύτερα τη δουλειά τους.

Άρα, ας αναγνωρίσουμε αυτή την πολύ σημαντική πρόοδο που έχει γίνει στις υποδομές μας και να τη χαιρετίσουμε με θάρρος και να πούμε, ναι, ότι ήταν λεφτά του Ταμείου Ανάκαμψης, τα οποία απορροφήθηκαν όλα και πήγαν σε καλή μεριά.

Από εκεί και πέρα, έχουμε παραπάνω γιατρούς και νοσηλευτές απ' ό,τι είχαμε το 2019. Θέλουμε περισσότερους; Ναι.

Έχουμε προβλήματα, ειδικά στις προκηρύξεις για ορισμένα νοσοκομεία; Έχουμε προβλήματα.

Πρέπει να στηρίζουμε τους γιατρούς μας που πάνε στην περιφέρεια με περισσότερους πόρους, επιδοτούμενη κατοικία; Προσπαθούμε να το κάνουμε.

Μας λείπουν νοσηλευτές; Μας λείπουν νοσηλευτές, αλλά όχι μόνο στην Ελλάδα. Δεν υπάρχουν νοσηλευτές σήμερα. Και να θέλαμε να προσλάβουμε, χρειαζόμαστε περισσότερους νοσηλευτές και περισσότερα νέα παιδιά στη νοσηλευτική.

Έχουμε στηρίζει το εισόδημα των γιατρών; Βεβαίως, με μια σειρά από μέτρα: αύξηση των επιδομάτων για τις εφημερίες, μείωση της φορολόγησης.

Παίρνουν οι γιατροί τα ίδια χρήματα τα οποία παίρνουν στον ιδιωτικό τομέα; Όχι, αλλά σε καμία χώρα του κόσμου δεν συμβαίνει αυτό.

Μπορούν να κάνουν ιδιωτικό έργο, όμως, ελεγχόμενα; Ναι, μπορούν και να συμπληρώσουν με αυτόν τον τρόπο το εισόδημά τους.

Άρα, βεβαίως έχουμε ακόμα προβλήματα στο ανθρώπινο δυναμικό, αλλά η παρέμβαση που έγινε στο ΕΣΥ είναι τεράστιας σημασίας.

Όπως τεράστιας σημασίας είναι η έμφαση στην πρόληψη. Η Ελλάδα είναι πρωταγωνίστρια σήμερα στην Ευρώπη στις προληπτικές πολιτικές.

Το Υπουργείο Υγείας δεν είναι μόνο Υπουργείο νοσοκομείων, είναι Υπουργείο Υγείας.

Και αν θέλουμε οι συμπολίτες μας να είναι υγιείς, θα πρέπει να επενδύουμε στην πρόληψη και να αλλάξουμε την κουλτούρα. Οι γυναίκες να κάνουν τις μαστογραφίες τους, οι άντρες να κάνουν τις εξετάσεις για τον προστάτη.

Όλα αυτά είναι πράγματα τα οποία αρχίζουν να αλλάζουν και θα δείξουν στο μέλλον. Αλλά κάθε γυναίκα η οποία σήμερα έρχεται και μας λέει «έλαβα ένα μήνυμα, έκανα μια μαστογραφία και βρήκα έναν καρκίνο σε ένα πρώιμο στάδιο και έγινα καλά», αυτό σημαίνει πραγματικά πολιτική πρόληψη.

Αυτό πρέπει όλους να μας κάνει χαρούμενους και την επεκτείνουμε. Εξήγγειλα χθες ένα καινούργιο «Dentist Pass», γιατί πράγματι έχουμε πρόβλημα στοματικής υγιεινής και

πρέπει να εξηγήσουμε στους γονείς και να δώσουμε ένα πρώτο κίνητρο στα παιδιά να πάνε για πρώτη φορά στον οδοντίατρο.

Όλα αυτά, λοιπόν, είναι πολύ σημαντικά και δεν πρέπει να ακυρώνονται. Το ΕΣΥ είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση σήμερα από ό,τι το παραλάβαμε και αυτό είναι κάτι το οποίο το αναγνωρίζουν πρώτα και πάνω απ' όλα οι ασθενείς.

Δεν με νοιάζει τι λέει η αντιπολίτευση γι' αυτό. Ας λέει ό,τι θέλει. Ας κάνει την «αντιπολίτευση της κατσαρίδας». Με αφήνει παγερά αδιάφορο.

Αλλά αυτό το οποίο ξέρω είναι ότι όταν στέλνουμε τα μηνύματα στους ασθενείς και τους λέμε «βαθμολογήστε μας» και δίνουν παραπάνω από τέσσερα στα πέντε, αυτό είναι μια ικανοποίηση και μας δίνει δύναμη αυτό να συνεχίσουμε.

Δεν είμαστε εκεί που θέλουμε, αλλά για τον Θεό, δεν μπορεί κάποιος να αναγνωρίσει, επιτέλους, με γενναιότητα αυτή την πρόοδο η οποία έχει γίνει, σε κάτι το οποίο αποτελεί στο κάτω-κάτω μια εθνική κατάκτηση.

Νομίζω ότι υπάρχει μία διαφορά: ο πολίτης που δεν έχει πάει στο δημόσιο σύστημα υγείας μπορεί να σου λέει «η υγεία έχει προβλήματα». Και έχει προβλήματα. Οι ασθενείς, όμως, δεν μας λένε τα ίδια. Η εικόνα των ασθενών είναι καλύτερη και αυτοί μας ενδιαφέρουν τελικά.

Και φυσικά των εργαζόμενων, τους οποίους τους τιμούμε και τους ευχαριστούμε για όλα όσα έχουν προσφέρει στο σύστημα υγείας.

Παναγιώτης Μίχος (Μανιφέστο): Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει σαφές χρονοδιάγραμμα για την επανέναρξη της διαδικασίας πόντισης του υποθαλάσσιου καλωδίου ηλεκτρικής διασύνδεσης της Ελλάδος με την Κύπρο;

Δεδομένου του γαλλικού αποτυπώματος που έχει πλέον το έργο, εάν η Τουρκία επιχειρήσει να το παρεμποδίσει, ποια θα είναι η αντίδραση της Αθήνας; Έχει υπάρξει κάποια πρώτη συνεννόηση με το Παρίσι ώστε να υπάρξει κοινή απάντηση σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Καταρχάς, θεωρώ πολύ θετική την εξέλιξη ένας μεγάλος γαλλικός επενδυτικός οίκος, που επενδύει σε έργα υποδομής, να επενδύει σε αυτό το σημαντικό έργο διασυνδεσιμότητας.

Είναι και μια πιστοποίηση ότι το έργο είναι βιώσιμο και πολύ σημαντικό. Θυμίζω ότι είναι ένα από τα μεγαλύτερα έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, χρηματοδοτείται από την Ευρώπη με παραπάνω από 600 εκατομμύρια ευρώ.

Η ευθεία απάντηση, λοιπόν, είναι: νομίζω ότι είναι θέμα πολύ λίγων μηνών να επανεκκινήσουν οι διαδικασίες.

Η Τουρκία δεν έχει καμία νομιμοποίηση να μπορέσει να εμποδίσει ένα τέτοιο έργο. Πιστεύω ότι δεν θα το κάνει.

Από εκεί πέρα, είμαστε σε συνεννόηση και με τη γαλλική πλευρά για να μπορούμε να αντιμετωπίσουμε, προφανώς, όλα τα ενδεχόμενα.

Νικόλ Λειβαδάρη (Ναυτεμπορική): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα. Θα ήθελα να επιστρέψουμε στην οικονομία. Βλέπουμε το τελευταίο διάστημα ότι τα κέρδη των τραπεζών έχουν εκτοξευτεί, των ιδίων τραπεζών που έχουν ανακεφαλαιοποιηθεί με τα χρήματα των Ελλήνων φορολογουμένων.

Όμως, εσείς απορρίπτετε την επιβολή φορολόγησης στα υπερκέρδη των τραπεζών, ώστε να υπάρξουν επιπλέον έσοδα ενδεχομένως και απόδοσή τους στην κοινωνία και μάλιστα σε μια συγκυρία όπου πόλεμοι, κρίσεις πολλαπλές, δοκιμάζουν τις δημοσιογραφικές αντοχές και τον δημοσιονομικό χώρο σε κάθε χώρα.

Γιατί να μην πληρώσουν, κ. Πρόεδρε, περισσότερα οι τράπεζες και γιατί δεν συζητάτε και την πρόταση Τσίπρα για επίσπευση του αναβαλλόμενου φόρου;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Στο δεύτερο σκέλος, νομίζω ότι έχει ήδη απαντήσει η Τράπεζα της Ελλάδος για το ποιο θα ήταν το κόστος για να γίνει κάτι τέτοιο.

Θέλω να θυμίσω ότι οι τράπεζες δεν πληρώνουν ουσιαστικά φόρο. Ο φόρος τους συμψηφίζεται στο 29% με συσσωρευμένες ζημίες, οι οποίες επήλθαν από την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών.

Αρα, εκεί τα πράγματα είναι πολύ σαφή. Είμαστε σε ένα πολύ αυστηρό πλαίσιο εποπτείας από την Ευρώπη και νομίζω την καλύτερη απάντηση δεν τη δίνω εγώ, τη δίνει η ίδια η Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία έχει και την ευθύνη της εποπτείας του τραπεζικού συστήματος.

Από εκεί και πέρα, όμως, έχουμε κάνει σημαντικές παρεμβάσεις για τις προμήθειες, γιατί πράγματι υπήρχαν καταχρηστικές συμπεριφορές από τις τράπεζες, οι οποίες άπτονταν κρατικής παρέμβασης. Κι αν εξακολουθούμε να παρατηρούμε ότι συνεχίζονται τέτοιες συμπεριφορές, μην έχετε καμία αμφιβολία ότι δεν θα διστάσουμε να παρέμβουμε.

Θέλουμε οι τράπεζες να είναι, θα έλεγα, πιο ευνοϊκές σε αιτήματα χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Εκεί ούτως ή αλλιώς έχουμε θέσει στην άκρη 1,5 δισ., τα οποία θα κατευθυνθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα αποκλειστικά για χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Θέλουμε οι τράπεζες να δίνουν περισσότερα στεγαστικά, να «σπρώχνουν» τον κόσμο περισσότερο σε αποταμιευτικά προϊόντα, διότι πράγματι σήμερα υπάρχει η δυνατότητα να μην έχει κάποιος τα λεφτά του μόνο στον τόκο, αλλά να επενδύει σε ασφαλή αποταμιευτικά προϊόντα και να έχει μία καλύτερη απόδοση.

Αλλά η χώρα χρειάζεται ένα σταθερό και ασφαλές τραπεζικό σύστημα και προτάσεις οι οποίες είναι παντελώς ανυπόστατες και οι οποίες συγκρούονται ευθέως με το συμφωνημένο πλαίσιο της χώρας με την Ευρωπαϊκή Ένωση και προφανώς και με την Τράπεζα της Ελλάδος, προφανώς δεν μπορούν να γίνουν δεκτές από την κυβέρνηση.

Δημήτρης Χρυσικόπουλος (Το Ποντίκι): Καλημέρα, κ. Πρόεδρε. Μας περιγράψατε προηγουμένως αναλυτικά την, ας πούμε, εκλογική στρατηγική της Νέας Δημοκρατίας.

Θέλω να σας πάω στον χώρο της αντιπολίτευσης και να σας ρωτήσω, παρατηρείται - όχι εσείς, γενικότερα- κόμματα, τα κόμματα της αντιπολίτευσης να συζητούν, να θέτουν ζητήματα συνεργασίας τους μετά τις εκλογές. Το ακούσαμε από στελέχη της Ελληνικής Αριστερής Συμπαρατάξης, το ακούσαμε και από στελέχη του ΠΑΣΟΚ, όπως ο κ. Δούκας.

Σας προβληματίζει; Έχετε σκεφτεί μια τέτοια δυνητική σύμπραξη, ιδίως εάν από την πρώτη εκλογική αναμέτρηση δεν προκύψει κυβέρνηση και πάμε σε δεύτερη;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αναφέρεστε, φαντάζομαι, στο σενάριο της κυβέρνησης των ηττημένων. Θα το ξαναπώ: δηλαδή μια κυβέρνηση του κ. Τσίπρα, του κ. Ανδρουλάκη ή του κ. Δούκα, της κας Κωνσταντοπούλου, του κ. Βελόπουλου, ενδεχομένως του κ. Κουτσούμπα.

Θα το ξαναπώ: καλή τύχη, αν αυτό χρειάζεται σήμερα η χώρα ή αν πιστεύουμε ότι αυτό το σενάριο έχει οποιαδήποτε πιθανότητα να τελεσφορήσει.

Τα είχαμε ξανακούσει αυτά, τα θυμάστε, το 2023. Είδαμε πού κατέληξε αυτό. Στο να παίρνει η Νέα Δημοκρατία 41% και ο κ. Τσίπρας 17%.

Κυβέρνηση σχηματίζει το πρώτο κόμμα -αυτό είναι δεδομένο και κατάκτηση όλων των κοινοβουλευτικών συστημάτων- με Πρωθυπουργό τον αρχηγό του πρώτου κόμματος. Αυτό έχει συμβεί και στο παρελθόν.

Σας εξήγησα τη στρατηγική την οποία έχουμε και γιατί, κατά την άποψή μας, η αυτοδυναμία είναι η καλύτερη λύση για τη χώρα. Τα υπόλοιπα, προφανώς, και το «ταμείο» θα το κάνουμε μετά τις εκλογές.

Βίκτωρας Μοντζέλλι (newsbeast.gr): Καλό μεσημέρι, κ. Πρόεδρε. Οι ψηφοφορίες για τη Συνταγματική Αναθεώρηση έδειξαν ότι δεν υπάρχει η παραμικρή διάθεση διακομματικής συναίνεσης. Η αντιπολίτευση και κυρίως το ΠΑΣΟΚ υποστήριξε τη θέση του για καταψήφιση κάθε συνταγματικής αλλαγής από την παρούσα Βουλή, αναφέροντας, μάλιστα, ότι δεν θα έδινε ποτέ λευκή επιταγή σε εσάς προσωπικά.

Υπάρχει κίνδυνος να επαναληφθεί το σκηνικό του 2006 και να μην αναθεωρηθεί σχεδόν κανένα άρθρο του Συντάγματος από την επόμενη Βουλή, πράγμα που σημαίνει ότι μια κορυφαία διαδικασία θα αποδειχθεί άγονη;

Και ένα δεύτερο ερώτημα, κ. Πρόεδρε: Προσάπτετε στον εαυτό σας λάθη που συνέβαλαν σε αυτή την κατάληξη;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Καταρχάς, το ΠΑΣΟΚ μέσα από τη στάση του περίπου προεξοφλεί ότι θα είμαστε πρώτο κόμμα και μάλλον και αυτοδύναμοι, ε; Διότι αλλιώς, κατά πάσα πιθανότητα, δεν θα ακολουθούσε αυτή την τακτική.

Αλλά, ξέρετε, η ιστορία των Συνταγματικών Αναθεωρήσεων στη χώρα μας καταδεικνύει ότι η επιτυχία μιας Αναθεώρησης κρίνεται πρωτίστως από τη στάση της αντιπολίτευσης και λιγότερο από τη στάση της κυβερνητικής πλειοψηφίας. Αυτό τουλάχιστον έγινε στην Αναθεώρηση του 2001.

Αν η αντιπολίτευση δεν μπει «ζεστά» σε αυτή τη συζήτηση, επειδή απαιτούνται αυξημένες πλειοψηφίες, είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς πώς θα γίνει μία ουσιαστική Αναθεώρηση.

Εδώ επιτρέψτε μου να πω ότι η στάση του ΠΑΣΟΚ ήταν ανεξήγητη. Έφτασε στο σημείο το ΠΑΣΟΚ, να το πω πολύ απλά, να πει ότι αν εμείς υπερψηφίζαμε πρόταση την οποία κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ, το ίδιο θα καταψήφισε τη δική του πρόταση -να το καταλάβουν αυτό οι πολίτες που μας ακούν-, μόνο και μόνο διότι δεν ήθελε να συμφωνήσει μαζί μας.

Μα, δεν είναι αυτή η λογική του Συντάγματος. Η λογική του Συντάγματος προϋποθέτει την ανάγκη να βρούμε συναινέσεις. Το ΠΑΣΟΚ είπε «όχι» στην αλλαγή του άρθρου 86. Εμβληματική. Αυτό ψήφισε, «όχι». Ψήφισε «όχι» στον δημοσιονομικό κανόνα. Ψήφισε «όχι» στη σύνδεση της αξιολόγησης με τη μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων. Ψήφισε «όχι» στην ανάγκη να υπάρχει συνταγματική κατοχύρωση της γλώσσας και της σημαίας. Σε όλα ψήφισε «όχι».

Αυτό σημαίνει ότι για να μπορέσει να αλλάξει το Σύνταγμα, ναι, στην επόμενη Βουλή θα πρέπει να βρούμε 180 βουλευτές. Γίνεται πιο δύσκολο.

Δεν μπορώ να προεξοφλήσω το ποια θα είναι η μορφή της επόμενης Βουλής, αλλά αν το ΠΑΣΟΚ πιστεύει ότι μαζί με τη Νέα Δημοκρατία θα έχει 180 βουλευτές ούτε αυτό είναι σίγουρο -ειδικά με την πορεία την οποία έχει το ΠΑΣΟΚ στις μετρήσεις. Χάνουμε μία ευκαιρία μεγάλη.

Θεωρώ ότι κάναμε μία ειλικρινή προσπάθεια να βρούμε διαύλους επικοινωνίας με τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Αλλά νομίζω ότι εδώ και πολύ καιρό έχει καλλιεργηθεί αυτή η λογική, ότι ό,τι λέει η κυβέρνηση είναι επί της αρχής κακό, και «αν η κυβέρνηση λέει άσπρο, εμείς θα λέμε μαύρο».

Νομίζω ότι αυτή είναι η συνολική στάση του ΠΑΣΟΚ. Δυστυχώς, δεν κατάφερε ούτε στη Συνταγματική Αναθεώρηση να διαφοροποιηθεί.

Οπότε, η ειλικρινής απάντηση είναι πως ναι, η Συνταγματική Αναθεώρηση -από τη στιγμή που θα επαναληφθεί και δεν έχει πρόθεση το ΠΑΣΟΚ να αλλάξει στάση και στην επόμενη ψηφοφορία, που θα γίνει μέσα στις επόμενες μέρες-, προφανώς καθίσταται πιο δύσκολη με 180 βουλευτές απ' ό,τι θα μπορούσε να είναι σε περίπτωση που θα είχαμε μία πρώτη συμφωνία σε αυτή τη Βουλή.

Νίκος Οικονόμου (Μακεδονία της Κυριακής): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Θα επιμείνω στη Θεσσαλονίκη. Αναφερθήκατε στα έργα τα οποία κατά γενική ομολογία γίνονται εδώ, επί της διακυβέρνησής σας, όμως, παρόλα αυτά, τα ποσοστά της Νέας Δημοκρατίας, όπως φάνηκε και στις ευρωεκλογές αλλά φαίνονται και στις δημοσκοπήσεις, παραμένουν σχετικά χαμηλά ή πιο κάτω απ' ό,τι τα πανελλαδικά.

Πώς το εξηγείτε αυτό και γιατί συμβαίνει, κατά τη γνώμη σας; Φταίνει τα πρόσωπα;

Θα μείνω λίγο εδώ, στην Α' Θεσσαλονίκης, που έχετε αυτή τη στιγμή έξι Υφυπουργούς, τέσσερις κοινοβουλευτικούς, δυο εξωκοινοβουλευτικούς, τρεις βουλευτές, δύο καινούργιους υποψηφίους που έχετε ανακοινώσει και, απ' ό,τι ακούγεται, εξετάζετε το ενδεχόμενο να προσθέσετε στο ψηφοδέλτιό σας και δυο εξωκοινοβουλευτικούς Υπουργούς -ακούγεται για τον κ. Φλωρίδη και για τον κ. Σχοίνα- για να ενισχύσετε το ψηφοδέλτιο.

Στη Β' τώρα υπάρχει το πιθανό σενάριο ένας από τους τρεις βουλευτές σας να πάει για υποψήφιος Περιφερειάρχης στις επόμενες εκλογές και να μην κατέβει στις εθνικές εκλογές. Εδώ τι σκοπεύετε να κάνετε;

Με την ευκαιρία, είχατε πει κάτι για τους Αντιπεριφερειάρχες, ότι όποιος δεν έχει παραιτηθεί μέχρι τον Ιούλιο και θέλει να είναι υποψήφιος, δεν θα μπορεί. Άρα, πρέπει να παραιτηθεί όποιος επιθυμεί να είναι ξανά υποψήφιος.

Και μιας και μιλάμε για την Α' Θεσσαλονίκης, κάτι προσωπικό και τελειώνω. Ξέρω ότι είναι πολύ νωρίς να το απαντήσετε, αλλά δεν θέλω να επικαλεστείτε στην απάντησή σας ότι είναι νωρίς για τις εκλογές. Θα είστε υποψήφιος ξανά εδώ, στην Α' Θεσσαλονίκης;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Στο τελευταίο σας ερώτημα δεν έχω ακόμα την απάντηση. Δεν έχω λάβει τις οριστικές μου αποφάσεις.

Έχω θέσει έναν προσωπικό στόχο: τα ποσοστά μας στην Α' Θεσσαλονίκης να είναι τουλάχιστον στον εθνικό μέσο όρο. Αν θα το πετύχουμε, θα το δείξει το «ταμείο». Αλλά θεωρώ πράγματι ότι αυτά τα οποία έχουν γίνει στη Θεσσαλονίκη δικαιώνουν αυτή την, θα έλεγα, προσδοκία.

Δεν θα επαναλάβω τα έργα, τα γνωρίζετε κι εσείς. Είναι πολύ σημαντικά. Νομίζω ότι για πρώτη φορά η Θεσσαλονίκη κάλυψε και σε έναν βαθμό ξεπέρασε και το έλλειμμα υποδομών, το οποίο είχε σε πολλά διαφορετικά επίπεδα.

Για τα ψηφοδέλτια δεν θα μπω σε λεπτομέρειες. Θα πω μόνο ότι ο σκοπός μας -και αυτό είναι μια επισήμανση που αφορά την κατάρτιση των ψηφοδελτίων σε ολόκληρη τη χώρα- θέλουμε να έχουμε όσο το δυνατόν πιο ανταγωνιστικά ψηφοδέλτια.

Αυτό σημαίνει ότι, προφανώς, θέλουμε να εμπλουτίσουμε τα ψηφοδέλτιά μας παντού. Και ευτυχώς, έχουμε σημαντικότατο ενδιαφέρον από νέους ανθρώπους που δεν έχουν ξαναπολιτευθεί, να πολιτευθούν μαζί μας με σταυρό, σε ολόκληρη την επικράτεια. Αυτό είναι κάτι το οποίο το θεωρώ εξαιρετικά ενθαρρυντικό.

Οπότε, ό,τι ισχύει για ολόκληρη την επικράτεια, ισχύει και για την Α' Περιφέρεια Θεσσαλονίκης και για την Β' Περιφέρεια Θεσσαλονίκης.

Για το ζήτημα των Αντιπεριφερειάρχων, αυτό το οποίο έχω πει ισχύει. Ναι, εντός ενός εύλογου χρονικού διαστήματος... Αν κάποιος θέλει να είναι υποψήφιος μαζί μας, από τη στιγμή που τώρα είναι σαφές ότι οι εκλογές θα γίνουν στο τέλος της τετραετίας, ναι, δεν είναι λογικό να είναι κάποιος Αντιπεριφερειάρχης και να παραιτηθεί έναν μήνα πριν τις εκλογές.

Βίκυ Σαμαρά (NEWS247.gr): Κύριε Πρόεδρε, δέχεστε σφοδρή κριτική για το κράτος δικαίου από την αντιπολίτευση, για τις υποκλοπές, ότι καλύπτετε Υπουργούς για τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Μήπως το κράτος δικαίου είναι τελικά η «αχίλλειος πτέρνα» σας; Μήπως έχει πληγεί διεθνώς και στην Ευρώπη ειδικά η εικόνα σας από αυτές τις υποθέσεις;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αυτή είναι η έκθεση του κράτους δικαίου -κεφαλαιο για την κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ελλάδα. Φαντάζομαι την έχετε διαβάσει. Λίγοι την έχουν διαβάσει.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε χρόνο εκδίδει μια τέτοια έκθεση για όλα τα κράτη μέλη. Η πρόοδος της χώρας είναι σημαντική όλα τα τελευταία χρόνια και το 2026. Εχουμε τέσσερις επισημάνσεις, όσες έχει και η Γερμανία, όταν άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχουν έξι και επτά.

Δεν είμαστε εκεί που θέλουμε να είμαστε, αλλά είμαστε σε καλύτερη κατάσταση από εκεί που βρισκόμασταν.

Και τελικά ποιος είναι ο κριτής, κα Σαμαρά, της κατάστασης του κράτους δικαίου; Η αντιπολίτευση ή η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Επιτρέψτε μου να έχω μεγαλύτερη εμπιστοσύνη σε αυτή την έκθεση απ' ό,τι στις απόψεις της αντιπολίτευσης, που εν πάσει περιπτώσει έχει και τα δικά της κίνητρα.

Και ξέρετε ότι είναι πολύ αυστηρή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα θέματα του κράτους δικαίου.

Επαναλαμβάνω: δεν είμαστε εκεί που θέλουμε να είμαστε, λαμβάνουμε τις επισημάνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πάρα πολύ στα σοβαρά, έχουν γίνει όμως σημαντικότερες βελτιώσεις σε μια σειρά από ζητήματα.

Και αν μπορούσαμε να ολοκληρώσουμε και τη Συνταγματική Αναθεώρηση, προφανώς θα βελτιωνόμασταν ακόμα περισσότερο στα ζητήματα αυτά, αλλά όπως σας είπα αυτό είναι ένα θέμα το οποίο θα αντιμετωπιστεί εκ των πραγμάτων... Θα πρέπει να περάσουμε από τη βάση των εκλογών και να δούμε ποια είναι η κατάσταση και οι κοινοβουλευτικές ισορροπίες, όπως θα διαμορφωθούν μετά τις εκλογές.

Γεωργία Σάκκουλα (Εφημερίδα των Συντακτών): Καλό μεσημέρι, κ. Πρόεδρε. Θα επιμείνω λίγο στο θέμα των υποκλοπών, που αναφέρθηκε. Γνωρίζετε, φαντάζομαι, ότι ο καταδικασμένος πρωτόδικα Tal Dilian έχει υποστηρίξει επανειλημμένα ότι ο ίδιος πουλούσε το Predator μόνο σε κρατικές υπηρεσίες και ότι δεν αναμιγνύεται η εταιρεία του στη χρήση του λογισμικού παρακολούθησης.

Θέλω να ρωτήσω, δεδομένου ότι με το επιτελικό κράτος η ΕΥΠ τουλάχιστον πέρασε, έχετε την εποπτεία στο Μαξίμου, εσείς ως Πρωθυπουργός είστε σε θέση να μας διαβεβαιώσετε ότι δεν έχει προμηθευτεί κάποια κρατική αρχή το συγκεκριμένο λογισμικό;

Και αν μου επιτρέπετε ένα υποερώτημα, επειδή ο ίδιος ο Ισραηλινός επιχειρηματίας σας έχει παρομοιάσει, κατά κάποιο τρόπο, με τον Νίξον, έχετε κάποιο σχόλιο γι' αυτό;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω ότι δεν έχω πρόθεση να μπω σε μια τέτοια δημόσια συζήτηση με κάποιον ο οποίος αυτή τη στιγμή είναι πρωτόδικα καταδικασμένος και ο οποίος ο άνθρωπος έχει το δικαίωμα σε δεύτερο βαθμό να διεκδικήσει την αθώωσή του.

Δεν μπαίνω σε δημόσιο διάλογο ούτε έχω καμία πρόθεση να απαντήσω περαιτέρω για το ζήτημα αυτό. Θα ξαναπώ μόνο ότι αυτή η υπόθεση είναι μια υπόθεση η οποία ήρθε στην επιφάνεια πριν από τέσσερα χρόνια, θέλω να θυμίσω, το καλοκαίρι του 2022.

Έχω απαντήσει επανειλημμένα στο κοινοβούλιο, όσες φορές έχω ερωτηθεί. Η υπόθεση αυτή έχει κριθεί από τη Δικαιοσύνη και σε ανώτατο βαθμό ως προς το ζήτημα της όποιας σύνδεσης με κρατικές υπηρεσίες, αλλά αυτή τη στιγμή υπάρχει και μια εκκρεμότητα η οποία πηγαιίνει σε δεύτερο βαθμό όσον αφορά τις καταδίκες τεσσάρων προσώπων.

Δεν έχω να προσθέσω κάτι παραπάνω για το ζήτημα αυτό. Νομίζω ότι έχω εξαντλήσει, επανειλημμένως, αυτά τα οποία έχω να πω για το ζήτημα των υποκλοπών.

Φανή Νικηφοράκη (zarpanews.gr): Κύριε Πρόεδρε, σας ακούσαμε και χθες στην ομιλία σας, αλλά και πριν από λίγο δύο φορές, να επικαλείστε την επιτυχή διαχείριση του

μεταναστευτικού από την κυβέρνησή σας. Αν συγκράτησα καλά, είπατε ότι το 2019 τα νησιά μας «βουλιάζαν» με μετανάστες, γιατί «η Ελλάδα δεν είχε σύνορα».

Την ίδια στιγμή, όμως, στην Κρήτη οι αφίξεις έχουν αυξηθεί, από κάποια μεμονωμένα περιστατικά παλαιότερα, σε 5.000 το 2024, σε 20.000 το 2025, ενώ οι αριθμοί είναι ίδιοι περίπου και φέτος.

Προφανώς, μιλάμε για μεγέθη που ακούγονται διαχειρίσιμα για ένα νησί με την οικονομία, με τον πληθυσμό, με τις υποδομές της Κρήτης. Ωστόσο, δημιουργούνται κάποια ζητήματα και ως προς τη στελέχωση του Λιμενικού και ως προς τη χρηματοδότηση της αυτοδιοίκησης και αντιδράσεις στις τοπικές κοινωνίες για τη δημιουργία δομών. Και, τελικά, βλέπουμε ότι πράγματι, όπως είπατε και ο ίδιος νωρίτερα, καλλιεργείται ένα έδαφος εύφορο για ακροδεξιά «σπορά», ενίοτε.

Σας ικανοποιεί ο τρόπος που γίνεται αυτή η υποδοχή και αυτή η διαχείριση των ροών; Και, δεύτερον, θεωρείτε ότι αυτή η πολιτική που ακολουθείτε, συνολικά η χώρα, αποτροπής κυρίως και επιστροφών, επαρκεί για να αντιμετωπίσει αυτή τη συνθήκη ή ίσως χρειάζεται μια διαφορετική στρατηγική περιφερειακά, εθνικά και πανευρωπαϊκά;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ για την ερώτηση, κα Νικηφοράκη. Καταρχάς, θέλω να επισημάνω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει κάνει μία συνολική στροφή στην πολιτική διαχείρισης του μεταναστευτικού ζητήματος, σε έναν βαθμό και ως αποτέλεσμα της ελληνικής εθνικής στάσης, η οποία πάντα προέτασσε την ασφάλεια των εξωτερικών συνόρων και δεν έδινε τόσο μεγάλη έμφαση στις δευτερογενείς ροές.

Σε έναν βαθμό βοηθήσαμε την Ευρώπη να αλλάξει τη στρατηγική της και αυτή αποτυπώνεται στο νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, το οποίο έχει ενσωματώσει πολλές πάγιες ελληνικές θέσεις.

Πράγματι, έχετε δίκιο να επισημαίνετε ότι σε αντίθεση με την κατάσταση στο Ανατολικό Αιγαίο και στα χερσαία σύνορά μας, η οποία είναι πολύ καλή, στην Κρήτη έχουμε κάποιες προκλήσεις. Αυτές οι προκλήσεις οφείλονται και στο γεγονός ότι είναι πολύ μεγάλη η απόσταση μεταξύ Λιβύης και Κρήτης, σε αντίθεση με το Ανατολικό Αιγαίο, και χρειάζεται μία ειδική διαχείριση.

Αυτή η ειδική διαχείριση αφορά και τις σχέσεις που έχουμε με την εξουσία στην Ανατολική Λιβύη, κάνουμε προσπάθειες να τους υποστηρίξουμε έτσι ώστε οι βάρκες που ξεκινούν από την Ανατολική Λιβύη να επιστρέφουν εκεί, άλλοτε με μεγαλύτερη επιτυχία, άλλοτε με λιγότερη επιτυχία. Θα συνεχίσουμε, όμως, αυτή την προσπάθεια.

Συνεχίζονται με μία ενεργητική πολιτική επιστροφών, διότι οι επιστροφές είναι το καλύτερο αντικίνητρο ειδικά για αυτούς οι οποίοι γνωρίζουν ότι δεν έχουν προσφυγικό προφίλ, για να μην ξεκινήσουν ποτέ αυτό το ταξίδι.

Να αναφέρω ενδεικτικά ότι έχουμε κάνει αρκετές επιστροφές στην Αίγυπτο και από τη στιγμή που άρχισαν να γίνονται επιστροφές στην Αίγυπτο, περιορίστηκαν πάρα πολύ οι Αιγύπτιοι οι οποίοι ακολουθούν την οδό μέσω Λιβύης για να φτάσουν τελικά στην Ελλάδα μέσω Κρήτης.

Γιατί, προφανώς, αν ξέρεις ότι υπάρχει μια σοβαρή περίπτωση να υποχρεωθείς να επιστρέψεις, δεν θα μπεις στον κόπο να κάνεις ένα επικίνδυνο ταξίδι και να δαπανήσεις πολλά χρήματα για να μπεις σε μία επικίνδυνη βάρκα.

Από εκεί και πέρα, ναι, σίγουρα η Κρήτη δεν «βουλιάζει» από μετανάστες, αλλά «βουλιάζει» από τουρίστες φέτος. Ευτυχώς. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν χρειαζόμαστε υποδομές για να διαχειριστούμε το πρόβλημα.

Εδώ θα είμαι πολύ ειλικρινής. Έχουμε μία υποδομή πολύ καλή στα Χανιά, σε συνεργασία με τον τοπικό Δήμο. Στο Ηράκλειο έχουμε παραπάνω δυσκολίες. Θα έχουμε δομή

και στο Ηράκλειο, να το καταλάβουν όλοι αυτό, όχι μόνο για λόγους δικαιοσύνης, αλλά και γιατί αυτό επιτάσσει η κοινή λογική.

Ας ξεπεράσουμε κάποιες παιδιάστικες αντιδράσεις, οι οποίες υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην Κρήτη. Έχω δώσει σαφή κατεύθυνση στο Υπουργείο Μετανάστευσης να κάνει ό,τι χρειαστεί προκειμένου να δημιουργηθεί αντίστοιχη δομή -που είναι μία δομή προσωρινής φιλοξενίας, δεν είναι δομή ταυτοποίησης, είναι μία δομή προσωρινής διαχείρισης του προβλήματος- και στο Ηράκλειο.

Σπύρος Μουρελάτος (flash.gr): Καλησπέρα κ. Πρόεδρε. Σας θυμάμαι από το 2019 που ιεραρχείτε το «νομιμότητα παντού» ως μια ύψιστη προτεραιότητα της πολιτικής σας ατζέντας. Και επιτρέψτε μου να σας παραθέσω κάποια, κατά τη γνώμη μου, ανησυχητικά συμπτώματα.

Η δολοφονική απόπειρα κατά της Βάγιας Νέστορα περίπου δύο μήνες πριν, που ξυπνά μνήμες τρομοκρατίας. Θεωρούσαμε πως είχαμε περάσει αυτό το στάδιο στη χώρα.

Οργιάζουν εσχάτως οι τηλεφωνικές απάτες. Εκατοντάδες συμπολίτες μας πέφτουν θύματα. Επιτήδριοι επιδεικνύουν μια αξιοζήλευτη ευρηματικότητα στο να υφαρπάζουν ολόκληρες περιουσίες.

Φρικτά ενδοοικογενειακά εγκλήματα συχνά-πυκνά βλέπουν το φως της δημοσιότητας. Ακόμα και κυκλώματα που λυμαίνονται πεδία όπως οι αγροτικές επιδοτήσεις, ο ΟΠΕΚΕΠΕ, αναφερθήκατε και εσείς νωρίτερα σε αυτό. Αλλά και φρικτές γυναικοκτονίες. Επίσης, γινόμαστε μάρτυρες στα δελτία ειδήσεων πολλών εξ αυτών.

Και το ερώτημά μου είναι σαφές: μήπως σε αυτό το πεδίο, κ. Πρόεδρε, υπάρχει μεγαλύτερο περιθώριο αυτοκριτικής για εσάς; Μήπως αυτό το στοίχημα δεν το έχετε κερδίσει τελικά;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Μακάρι να μπορούσα να σας πω ότι είναι ένα στοίχημα το οποίο μπορεί να κερδηθεί εξ ολοκλήρου, αλλά δυστυχώς όταν μιλάμε για παραβατικές συμπεριφορές και για έγκλημα, είναι στη φύση του ανθρώπου, δυστυχώς, να αντιμετωπίζουμε διαρκώς τέτοια φαινόμενα και το έγκλημα να εξελίσσεται βέβαια.

Το θέμα είναι, πηγαίνουμε στη σωστή κατεύθυνση; Αν ναι, τότε μπορούμε να αναγνωρίσουμε ότι μπορούμε να πάμε πιο γρήγορα. Πιστεύω ότι πηγαίνουμε στη σωστή κατεύθυνση σε πολλά διαφορετικά πεδία.

Καταρχάς, αναφερθήκατε στο περιστατικό, στην άθλια δολοφονία -γιατί περί δολοφονίας πρόκειται- της μητέρας της Αφροδίτης Νέστορα. Εκεί τουλάχιστον έχω την ικανοποίηση ότι οι φερόμενοι ως ένοχοι έχουν ήδη ταυτοποιηθεί και έχουν συλληφθεί. Αλλά πρέπει να κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας, με μια συνολική καταδίκη της πολιτικής βίας, ώστε «το αυγό του φιδιού» της τρομοκρατίας να μην ξαναζωντανέψει στην πατρίδα μας.

Όμως, σε άλλα μέτωπα έχουμε πολύ σημαντικές επιτυχίες. Θέλω να αναφέρω τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης του Οργανωμένου Εγκλήματος, το «ελληνικό FBI». Λοιδορήθηκε όταν χρησιμοποιήθηκε αυτός ο όρος. Πολύ εντυπωσιακά αποτελέσματα στην εξιχνίαση βαριάς κακουργηματικής δράσης συμμοριών σε πολλά διαφορετικά επίπεδα. Μια δομή η οποία έχει σαφέστατα αποδώσει.

Τα στατιστικά στοιχεία, τα συνολικά, για τη μικροεγκληματικότητα σαφώς μας δείχνουν ότι πηγαίνουμε στη σωστή κατεύθυνση.

Μέρος της «νομιμότητας παντού», της ατζέντας για «νομιμότητα παντού» αφορά και πολύ μικρή παραβατικότητα. Η παραβατικότητα στον δρόμο, η βελτίωση της οδικής ασφάλειας. Και αυτή είναι «νομιμότητα παντού». Όταν κάνουμε αλκοτέστ παντού ουσιαστικά, αλλάζουμε την κουλτούρα των πολιτών.

Και εγώ είμαι πολύ ικανοποιημένος για το γεγονός ότι τον μήνα Αύγουστο είχαμε τα μισά θανατηφόρα τροχαία από ό,τι πέρυσι. Κάτι αλλάζει εδώ. Και δεν είναι μόνο η επιβολή του νόμου, είναι η εκπαίδευση μιας κοινωνίας. Άρα, ο νόμος εδώ, θα έλεγα, παίζει και έναν εκπαιδευτικό ρόλο ως προς τα ζητήματα αυτά.

Αναφερθήκατε στις διαδικτυακές απάτες. Πράγματι, είναι μία μάστιγα, αντιμετωπίζεται όσο καλύτερα γίνεται από την Αστυνομία, αλλά χρειαζόμαστε και ενημερωμένους πολίτες, διότι δυστυχώς πολλές φορές συμπολίτες μας από βιασύνη, από αφέλεια πέφτουν θύματα μιας τέτοιας απάτης.

Οπότε, πού θέλω να καταλήξω. Αυτή είναι μια συνεχής μάχη. Άρα, είναι και μια μάχη και με το «βαθύ κράτος» το ίδιο. «Νομιμότητα παντού» σημαίνει και διαχείριση του προβλήματος του ΟΠΕΚΕΠΕ. Και θέλω να θυμίσω ότι και εκεί, ανεξαρτήτως του πώς κινείται η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, οι εθνικές αρχές έχουν ήδη παραπέμψει στη Δικαιοσύνη πάρα πολλούς συμπολίτες μας, εκ των οποίων αρκετοί έχουν ήδη καταδικαστεί πρωτόδικα.

Άρα, αυτή είναι μια μάχη η οποία είναι συνεχής, δεν θα σας πω ότι κερδίζεται, αλλά θα σας πω ότι κινούμαστε σίγουρα στη σωστή κατεύθυνση και δεν πρόκειται να κάνουμε εκπώσεις σε αυτό το σύνθημα.

Θα κάνουμε ό,τι χρειάζεται προκειμένου να μπορέσουν οι πάρα, πάρα πολλοί νομοταγείς συμπολίτες μας, σε όλα τα επίπεδα, να αισθάνονται ότι δεν είναι τα κορόιδα επειδή κάποιοι μπορεί να προχωρούν σε όλων των ειδών τις παραβατικές συμπεριφορές και να παραμένουν ατιμώρητοι.

Ζώης Τσώλης (protagon.gr): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Παρακολούθησα χθες το βράδυ πολύ προσεκτικά την ομιλία σας, που ήταν συνολική. Έχετε απαντήσει σε πάρα πολλά ερωτήματα, αλλά εγώ σε αυτό που στάθηκα είναι ότι χαρακτηρίσατε την παρούσα τετραετία σαν «τετραετία ανάπτυξης». Και πράγματι, ο ρυθμός ανάπτυξης ήταν μεγαλύτερος από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Αυτό, όμως, που δεν σημειώσατε -και θα περιμέναμε να το σημειώσετε με μεγαλύτερη ίσως έμφαση- είναι ότι αυτή την περίοδο διαχειριστήκατε 36 δισεκατομμύρια ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης, τα οποία δεν προβλέπεται από τους ευρωπαϊκούς κανόνες ή από τον ευρωπαϊκό προγραμματισμό να υπάρχουν τη νέα τετραετία της αναδιανομής του εισοδήματος.

Ήθελα να σας ρωτήσω: πώς σκοπεύετε να στηρίζετε την ανάπτυξη την ερχόμενη τετραετία για την οποία ζητάτε την ψήφο του ελληνικού λαού και τι θα αλλάζατε στη διαχείριση ενός τέτοιου πακέτου, γιατί η αντιπολίτευση σας κατηγορεί ότι τα χρήματα κατευθύνθηκαν στους μεγάλους και δεν έφτασαν στους μικρούς. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αναρωτιέμαι αν «μεγάλοι» είναι οι ασθενείς ωφελημένοι που περιμένουν μια μετασχόμηση μυελού των οστών και έχουν τη δυνατότητα να πάνε στο καινούργιο αιματολογικό κέντρο του νοσοκομείου «Παπανικολάου», για το οποίο σας μίλησα χθες.

Ή αν «μεγάλοι» είναι οι πάρα πολλές μικρομεσαίες κατασκευαστικές εταιρείες οι οποίες επισκεύασαν τα κέντρα υγείας σε ολόκληρη την επικράτεια.

Ή αν «μεγάλοι» είναι οι ωφελημένοι, τα εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά που επωφελούνται από τους διαδραστικούς πίνακες, οι οποίοι μπήκαν σε όλα τα σχολεία.

Και, τελικά, ποιος ωφελείται όταν τελειώνει ένας δρόμος σαν τον Ε65; Προφανώς κατασκευάστηκε από κάποια κατασκευαστική εταιρεία. Αλλά αυτή ωφελείται; Ή ωφελείται ολόκληρη η Δυτική Μακεδονία η οποία βγαίνει από την απομόνωση;

Και εν πάση περιπτώσει, και η Ιταλία διαχειρίστηκε πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, σχεδόν αντίστοιχους με τους δικούς μας, και έχει ανάπτυξη 0,5- 0,6% όταν εμείς έχουμε 2%

και παραπάνω. Άρα, δεν είναι όλη η ανάπτυξη προϊόν μόνο των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης.

Το ερώτημά σας, όμως, είναι εύλογο. Και θα το απαντούσα σε δύο επίπεδα.

Πρώτον, εξακολουθούμε να έχουμε σημαντικά ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία και μετά το Ταμείο Ανάκαμψης. Και δεν αναφέρομαι μόνο σε ταμεία τα οποία ήδη έχουν συμφωνηθεί, όπως το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο, αλλά αναμένουμε και την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο.

Θα υπάρξει ένα νέο ΕΣΠΑ, για να το πω πολύ απλά -δεν το λέμε ΕΣΠΑ τώρα, έχει άλλη ονομασία- και μια νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική. Μάλιστα θα υπάρχουν και μεγάλες συνέργειες μεταξύ των δύο.

Όμως, η ανάπτυξη δεν έρχεται μόνο με δημόσιους πόρους. Στους δημόσιους πόρους να προσθέσω και μια σημαντική αύξηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Δεν μιλάμε γι' αυτό, αλλά κάνουμε μια επιλογή. Μέρος του δημοσιονομικού χώρου, ειδικά από τη ρήτρα διαφυγής για την ενέργεια, να το διοχετεύσουμε σε επενδύσεις, σε δημόσιες επενδύσεις, οι οποίες δεν σταματάνε, συνεχίζονται, και με έναν πολύ σφιχτό προγραμματισμό για τα επόμενα τρία χρόνια.

Το μυστικό, όμως, θα είναι οι ιδιωτικές επενδύσεις. Εκεί θα κριθεί το παιχνίδι. Κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων για να επενδύσουν στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ελληνικής οικονομίας.

Πάμε καλά στις ιδιωτικές επενδύσεις, αλλά, όπως το είπα και χθες, πρέπει να πάμε πολύ καλύτερα. Μίλησα για ένα άλμα από τα 46 στα 65 δισ. ευρώ. Ένα άλμα επενδύσεων. Και πρέπει να σαρώσουμε τα εμπόδια τα οποία κρατούν τις επενδύσεις σε έναν βαθμό πίσω ακόμα και σήμερα. Αυτό είναι το στοίχημα, για εμένα, το μεγάλο, της επόμενης τετραετίας.

Βλέπω μια μεγάλη διάθεση από την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα να επενδύσει. Πρέπει να κάνουμε τη ζωή των Ελλήνων και των ξένων επιχειρηματιών πιο εύκολη. Πάμε από ρεκόρ σε ρεκόρ ως προς τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Είναι κάτι το οποίο το βλέπετε, πρέπει να συνεχίσουμε αυτή την πορεία.

Και μία προϋπόθεση σημαντική: η Ελλάδα να παραμείνει πολιτικά σταθερή. Η πολιτική σταθερότητα είναι προϋπόθεση για την επενδυτική σταθερότητα. Κανείς δεν επενδύει σε μια χώρα που δεν ξέρει ποια είναι η επόμενη κυβέρνηση.

Άρα, τα δύο είναι συνδεδεμένα. Πολιτική σταθερότητα, προβλεψιμότητα, μείωση του πολιτικού ρίσκου και καλό επενδυτικό κλίμα δεν είναι δύο έννοιες ασύνδετες.

Αμαλία Κάτζου (Political): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Ακούγοντας χθες το οικονομικό πακέτο παροχών που ανακοινώσατε, σίγουρα υπάρχει και ένα προεκλογικό «άρωμα» σε αυτό το πακέτο, γιατί σε λίγους μήνες θα έχουμε εκλογές.

Στα «πηγαδάκια», χθες το βράδυ, πάρα πολλοί έλεγαν ότι αυτή η πολιτική των παροχών δεν φέρνει πάντα πολιτικά οφέλη. Και έφεραν ως παράδειγμα την περίπτωση του κ. Σημίτη το 2003, που ανακοίνωσε ένα γενναίο πακέτο παροχών, όμως έχασε πανηγυρικά τις εκλογές το ΠΑΣΟΚ, με Πρόεδρο τον Γιώργο Παπανδρέου. Τι απαντάτε σε αυτή την κριτική;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Καταρχάς, προσπάθησα, κα Κάτζου, να εξηγήσω ότι όσο η οικονομία υπεραποδίδει θα επιστρέφουμε μέρος της ανάπτυξης στους πολίτες. Δεν το κάναμε μόνο φέτος, το κάναμε και πέρυσι, το κάναμε και πρόπερσι. Καλώς εχόντων των πραγμάτων, θα το κάνουμε και του χρόνου, εφόσον μας εμπιστευτούν οι πολίτες.

Θα ήταν προεκλογικό το πακέτο αν ξεπερνούσε τα όρια τα οποία έχω θέσει στον εαυτό μου. Εξήγησα πριν γιατί δεν το έκανα και γιατί, ενδεχομένως, να δυσαρέστησα και κάποιους.

Νομίζω ότι η σύγκριση με το 2003 είναι άστοχη και γιατί τότε ξεπεράστηκαν τα όρια αλλά και για έναν πολύ απλό λόγο: το 2003 το ΠΑΣΟΚ υπολείπονταν 8 με 10 μονάδες της

Νέας Δημοκρατίας στις μετρήσεις. Και, μάλιστα, θέλω να θυμίσω ότι κέρδισε στο τσακ τις εκλογές του 2000, για πολύ λίγο, και ουσιαστικά από το 2001 ήταν πολύ πίσω στις μετρήσεις.

Άρα, εγώ δεν βλέπω να υπάρχει ένα αντίστοιχο πολιτικό σκηνικό που να διαμορφώνεται στην πατρίδα μας σήμερα. Νομίζω βέβαια και οι πολίτες είναι πιο έμπειροι και πιο ώριμοι. Οπότε, νομίζω ότι οι συγκρίσεις με ό,τι έγινε πριν από 23 χρόνια δεν είναι πολύ εύστοχες.

Μαρίνα Κονδύλη (Θράκη Νετ): Καλό μεσημέρι, κ. Πρόεδρε. Έρχομαι από τον ακριτικό Έβρο, που πάντα χρειάζεται στήριξη. Η ερώτησή μου, λοιπόν, είναι συναφής. Ο κ. Σταύρος Μπένος έχει ασκήσει σκληρή κριτική για το πρόγραμμα ανασυγκρότησης του Έβρου, κάνοντας λόγο για ακύρωση του master plan και για έργα βιτρίνας, προτού ανακοινώσει την παραίτησή του. Πώς απαντάτε στις βολές του;

Είναι, τελικά, τα 3 δισεκατομμύρια ευρώ που εξαγγέλθηκαν ουσιαστική θωράκιση ή «επικοινωνιακό μέγεθος», όπως καταγγέλλουν τοπικοί φορείς; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σέβομαι πολύ τον Σταύρο Μπένο. Μας βοήθησε πολύ και στη βόρεια Εύβοια και στη Θράκη. Δεν νομίζω ότι έχει δίκιο σε αυτά τα οποία λέει και νομίζω ότι αυτό επιβεβαιώθηκε και από τις παρουσίες των τοπικών φορέων.

Το πλήρες χρηματοδοτικό πακέτο για τη Θράκη είναι αυτό το οποίο έχει συμφωνηθεί και, βέβαια, εσείς ξέρετε καλύτερα αν προχωρούν τα έργα στη Θράκη ή όχι. Η Αλεξανδρούπολη είναι μια πόλη σε πλήρη ανάπτυξη. Ο νότιος Έβρος έχει πολύ μεγάλη δυναμική.

Το πρόβλημά μας πάντα, μιας και μιλάμε για τον Έβρο, όχι συνολικά για τη Θράκη, ήταν η σύγκλιση του βόρειου Έβρου με τον νότιο Έβρο. Κι εκεί έχουμε κάνει όλα αυτά τα οποία έχουμε δεσμευτεί. Τα υλοποιούμε. Έχουμε σχολή Ψυχολογίας στο Διδυμότειχο. Καταλαβαίνω, μάλιστα, ότι είχε και πολύ μεγάλη απήχηση. Ξεκινάει Κτηνιατρική στην Ορεστιάδα. Ξεκινάει νέο τμήμα στο Σουφλί.

Το πρόγραμμα μετεγκατάστασης ξεκίνησε στον Έβρο. Έχουμε κάποιους πρώτους συμπολίτες μας οι οποίοι επιλέγουν να εγκατασταθούν εκεί.

Η μεγάλη δέσμευση για τρένο, χρηματοδοτούμενη από το Connecting Europe Facility, το ευρωπαϊκό ταμείο υποδομών, και αυτή προχωρά. Στη Δαδιά έχουν γίνει εντυπωσιακά έργα. Μάλιστα, η φυσική αναγέννηση ξεπερνάει και τις δικές μας προσδοκίες.

Αλλά σκύψαμε πάνω στον Έβρο μετά τη μεγάλη καταστροφή και ως προς την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος πάμε καλύτερα. Έχουμε και περισσότερα πτηνά στη Δαδιά από ό,τι φαίνεται ότι είχαμε πριν και ελπίζω σύντομα να μπορέσω να έρθω να επισκεφθώ αυτό το μέρος, το οποίο το αγαπώ τόσο πολύ.

Άρα, νομίζω να σταθούμε λίγο στην ουσία των παρεμβάσεων. Εγώ είμαι πάντα ανοιχτός, όπου έχουμε καθυστερήσεις, αυτές να επισημαίνονται, αλλά αισθάνομαι ότι ως προς τις βασικές μας δεσμεύσεις που αναλάβαμε απέναντι στον Έβρο μετά την καταστροφική πυρκαγιά, είμαστε συνεπείς.

Κωστής Μοσχολιός (Βραδυνή της Κυριακής): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα σας. Η χώρα βιώνει μια ακόμα δύσκολη αντιπυρική περίοδο, η οποία σημαδεύτηκε από την απώλεια πολιτών, πυροσβεστών, καθώς και την καταστροφή περιουσιών και δασικών εκτάσεων.

Την ίδια στιγμή, η αντιπολίτευση σας καταγγέλλει ότι επί διακυβέρνησής σας έχουν καεί πάνω από 4,5 εκατομμύρια στρέμματα και ότι χρησιμοποιείτε συνεχώς την κλιματική αλλαγή ως άλλοθι.

Θεωρείτε ότι η κυβέρνησή σας έχει διαχειριστεί σωστά την πολιτική προστασία, ως προς τα μέτρα πρόληψης και καταστολής ή μήπως έχουν υπάρξει αστοχίες; Και έχουν γίνει οι αναγκαίες επενδύσεις στις υποδομές, ειδικά στην περιφέρεια;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αν πιστεύει κάποιος ότι στην Ελλάδα δεν θα έχουμε δασικές πυρκαγιές το καλοκαίρι, έρχεται από άλλον πλανήτη. Το ζήτημα δεν είναι αν θα έχουμε πυρκαγιές, είναι πόσες θα έχουμε, πόσο δάσος θα χάνουμε, αν μπορούμε να προστατεύουμε ανθρώπινες ζωές και περιουσίες.

Έχουμε κάνει άλματα στην πολιτική προστασία και νομίζω ότι αυτό δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από οποιονδήποτε καλοπροαίρετο πολίτη. Δεν νομίζω ότι υπήρχε φωτιά φέτος η οποία να μην εντοπίστηκε γρήγορα, πρωτίστως από drone, και στην οποία να μην έγινε παρέμβαση από αέρα πάρα, πάρα πολύ σύντομα.

Με μία εξαίρεση, τη μεγάλη φωτιά στη Δυτική Αττική, όπου, δυστυχώς, δεν μπορούσαν να πετάξουν τα εναέρια μέσα, λόγω πρωτοφανών καιρικών συνθηκών.

Ο μέσος όρος καμένων στρεμμάτων στην Ελλάδα τα τελευταία είκοσι χρόνια είναι περί τις 500.000. Φέτος θα είμαστε, δεν μπορώ να το πω ακόμα, αλλά θα είμαστε σημαντικά χαμηλότερα και θέλω να χτυπήσω ξύλο ότι θα παραμείνουμε σημαντικά χαμηλότερα. Δεν έχει τελειώσει ακόμα η αντιπυρική περίοδος.

Έχουμε κάνει μεγάλες επενδύσεις στην πολιτική προστασία. Έχουμε δασοκομάντος οι οποίοι μπαίνουν πια στα δάση, παραπάνω από 1.600 στον αριθμό, οι λεγόμενες ΕΜΟΔΕ. Δεν τα είχαμε ποτέ αυτά.

Έχουμε χρησιμοποιήσει πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης για να αποκτήσουμε ελικόπτερα, για να αλλάξουμε εκατοντάδες πυροσβεστικά οχήματα. Παραγγέλνουμε πρώτοι τα καινούργια Canadair μας. Έχουμε ψηφιακά συστήματα πια, θερμικές κάμερες, πράγματα τα οποία μας επιτρέπουν να διαχειριζόμαστε καλύτερα τις πυρκαγιές, και έχουμε τον μεγαλύτερο αριθμό πυροσβεστών που είχαμε ποτέ. Τι είναι όλα αυτά;

Σημαίνει ότι δεν θα έχουμε τραγωδίες; Ναι, είχαμε τραγωδίες φέτος, δυστυχώς. Άνθρωποι έπεσαν στο καθήκον, συμπολίτες μας χάθηκαν. Και αυτό είναι το χειρότερο απ' όλα. Αυτό δεν αντισταθμίζεται από καμία σύγκριση ως προς τα καμένα στρέμματα.

Αλλά το πρόβλημα δεν είναι μόνο ελληνικό. Στην Ισπανία κάηκαν τέσσερις φορές παραπάνω εκτάσεις απ' ό,τι ο μέσος όρος. Στη Γαλλία επτά φορές παραπάνω. Τα βλέπουν οι πολίτες, ξέρετε.

Ακούω την αντιπολίτευση να φωνάζει για τα θέματα αυτά, αλλά νομίζετε ότι οι πολίτες δεν βλέπουν τις φωτιές στη Γαλλία, στην Ισπανία, όταν φτάνει ο Πρωθυπουργός της Ισπανίας να λέει «μας ξεπερνάει το πρόβλημα, δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι»;

Δυστυχώς, υπάρχουν και τέτοιες φωτιές. Το ερώτημα είναι να μην φτάσουμε στο σημείο να γίνουν τόσο μεγάλες. Πρέπει να γινόμαστε συνέχεια καλύτεροι, αλλά η κλιματική κρίση είναι εδώ.

Και να σας πω κάτι; Είναι θλιβερό ότι απαξιώνεται η δασική υπηρεσία και τα μέτρα πρόληψης, όλη η προσπάθεια του Antinero η οποία έγινε, 600 εκατομμύρια. 600 εκατομμύρια σε καθαρισμούς, σε διανοίξεις δρόμων.

Για τους βορειοελλαδίτες φίλους μας, θυμάστε τη φωτιά στη Χαλκιδική. Είχε όλα τα χαρακτηριστικά φωτιάς που έμοιαζε με το Μάτι. Πυκνοκατοικημένη δασική περιοχή, με εκκενώσεις οι οποίες έπρεπε να γίνουν γρήγορα από τη θάλασσα, με κακές συνθήκες. Και όποιοι βρέθηκαν στη Χαλκιδική είπαν ότι υπήρχε μια υποδειγματική διαχείριση.

Αυτό δεν είναι για την κυβέρνηση, αυτό είναι για τους ανθρώπους στο πεδίο, γιατί συνεργάστηκαν όλοι, και η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αυτό είναι κατάκτηση.

Και να σας πω κάτι; Θα τα βρει και μια επόμενη κυβέρνηση κάποια στιγμή αυτά. Γιατί εγώ ξέρετε τι βρήκα; Μια Πολιτική Προστασία σε ένα γραφείο, σε ένα κτήριο το οποίο θα ήταν το πρώτο κτήριο που θα έπεφτε σε έναν σεισμό. Αυτό βρήκα το 2019.

Κάποια στιγμή θα φύγουμε και εμείς και θα έρθει κάποιος άλλος. Θα παραδώσουμε κάτι πολύ καλύτερο από αυτό το οποίο παραλάβαμε.

Πωλίνα Χρήστου (newsbreak.gr): Καλησπέρα και από εμένα, κ. Πρόεδρε. Την προσεχή άνοιξη θα συμπληρωθούν τέσσερα χρόνια από την τραγωδία των Τεμπών. Θα ήθελα να σας ρωτήσω γιατί η κυβέρνηση δεν έχει καταφέρει ακόμα να ολοκληρώσει την ανάταξη της γραμμής Αθήνα-Θεσσαλονίκη, εγκαθιστώντας και ενεργοποιώντας στο 100% το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλειας Συρμών ETCS.

Επιπλέον, θα ήθελα να μου πείτε: πόσος χρόνος θα χρειαστεί ακόμα για να ολοκληρωθεί τελικά αυτό το έργο και γιατί έχουμε ακούσει κατά καιρούς «υποσχέσεις του αέρα» από Υπουργούς σας;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Δεν ξέρω σε ποιες «υποσχέσεις του αέρα» αναφέρεστε. Αλλά έχω δύο επισημάνσεις να κάνω.

Πρώτον, έγινε το πρώτο δρομολόγιο με πλήρη τηλεδιοίκηση και ηλεκτρονική σήμανση στη γραμμή Αθήνα – Θεσσαλονίκη. Το έργο αυτό ολοκληρώθηκε. Και αν μας πήρε παραπάνω -και το ξέρετε, φαντάζομαι- είναι διότι, δυστυχώς, τη γραμμή την «πήρε» ο «Daniel» και πήγαμε 18 μήνες πίσω, διότι έπρεπε να την ξαναφτιάξουμε τη γραμμή όλη από την αρχή.

Το ETCS έχει εγκατασταθεί, απομένει να πιστοποιηθεί και από τη Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων. Είναι ένα συμπληρωματικό σύστημα ασφαλείας.

Θέλω να θυμίσω ότι λίγα τρένα στην Ευρώπη έχουν ETCS. Αλλά, σήμερα, αν μπείτε στην εφαρμογή railway.gov.gr, θα δείτε real time πού είναι κάθε τρένο. Και αυτό από μόνο του είναι μία σημαντική επιπρόσθετη δικλίδα ασφαλείας.

Και τα δύο πρώτα καινούργια τρένα τα έχουμε παραλάβει και αναμένουμε να πιστοποιηθούν για να μπουν στη γραμμή.

Κάνουμε μία μεγάλη προσπάθεια να είμαστε συνεπείς με τις δεσμεύσεις μας και να έχουμε σιδηρόδρομο ο οποίος θα είναι σύγχρονος και πραγματικά ασφαλής, τουλάχιστον στο δίκτυο κορμού. Ως προς την τηλεδιοίκηση τουλάχιστον, πετύχαμε πλήρως το χρονοδιάγραμμα το οποίο είχαμε θέσει.

Και νομίζω ότι όταν μπουν και οι καινούριοι συρμοί πια στη γραμμή, γιατί και αυτό βλέπει τελικά ο επιβάτης, νομίζω ότι θα εμπιστευτεί περισσότερο και πάλι τον ελληνικό σιδηρόδρομο για τις μεταφορές του.

Και βέβαια, να πω και κάτι ακόμα. Ο σιδηρόδρομος δεν είναι μόνο για να μεταφέρει επιβάτες, είναι και για να μεταφέρει εμπορεύματα. Γι' αυτό και η σύνδεση των λιμένων μας, και της Θεσσαλονίκης, με την κεντρική γραμμή είναι μία πολύ σημαντική προτεραιότητα για τη χώρα.

Η χώρα είναι κέντρο logistics, αλλά για να μπορέσει να αξιοποιήσει πλήρως τη γεωγραφική της θέση χρειάζεται συνδεδεμένες μεταφορές που να προϋποθέτουν ότι τα λιμάνια μας είναι όλα διασυνδεδεμένα με το δίκτυο κορμού.

Δέσποινα Ιωαννίδου (Μακεδονικά Νέα): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Επί περισσότερα από 20 χρόνια η Ελλάδα υποστηρίζει την ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων. Όμως, πολλές διαφορές που μας χωρίζουν τόσο με την Αλβανία όσο και με τη Βόρεια Μακεδονία, παραμένουν άλυτες.

Θεωρείτε ότι έχετε χειριστεί σωστά τις σχέσεις με τα Τίρανα και τα Σκόπια; Μήπως έχετε επιδείξει υπερβολική ανοχή σε ζητήματα που αφορούν, παραδείγματος χάρη, τις περιουσίες μελών της Εθνικής Μειονότητας στην Αλβανία και τη μη εφαρμογή της Συμφωνίας των Πρεσπών από την κυβέρνηση Mickoski;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Η Ελλάδα τάσσεται σταθερά υπέρ της ευρωπαϊκής προοπτικής των Δυτικών Βαλκανίων. Αλλά αυτό δεν σημαίνει -και σωστά το επισημαίνετε-

ότι κάθε περίπτωση δεν είναι ξεχωριστή και η πρόοδος κάθε χώρας προς την Ευρώπη αξιολογείται μεμονωμένα. Και προφανώς εναπόκειται και στην κρίση όλων των ευρωπαϊκών χωρών πότε θα ανοίξει και πότε θα κλείσει κάθε κεφάλαιο ως προς τη διαπραγμάτευση με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επισημάνετε ορθά ότι έχουμε ζητήματα ακόμα με την Εθνική Ελληνική Μειονότητα στην Αλβανία, τα οποία έχουμε θέσει υπόψη της Αλβανίας. Δεν είναι επαρκής η πρόοδος η οποία έχει γίνει στην αποτύπωση των περιουσιών και στην προστασία όλων των δικαιωμάτων της.

Και να είστε απολύτως σίγουρη ότι την κατάλληλη στιγμή θα ασκήσουμε τα δικαιώματά μας, έτσι ώστε να είμαστε απολύτως σίγουροι ότι τα δικαιώματα της μειονότητας προστατεύονται.

Εξάλλου, αυτό δεν είναι ένα διμερές ζήτημα. Είναι ένα ζήτημα το οποίο άπτεται του ευρωπαϊκού δικαίου, η προστασία των δικαιωμάτων.

Και το ίδιο προφανώς ισχύει και για τη Βόρεια Μακεδονία, όπου βέβαια δεν υπάρχει καμία πρόοδος ουσιαστικά ως προς τις ευρωπαϊκές διαπραγματεύσεις. Άρα, εκεί ούτως ή αλλιώς είμαστε σε πολύ προγενέστερο στάδιο σε σχέση με το τι συμβαίνει με την Αλβανία.

Νίκος Ρούμπος (Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων): Καλησπέρα. Χθες το βράδυ στην ομιλία σας αναφερθήκατε στο ψηφιακό κράτος, στο πέραςμα, όπως είπατε, από την Ελλάδα του χθες στην Ελλάδα του gov.gr και είπατε ότι η εμπειρία αυτού του τεράστιου μετασχηματισμού μπορεί να μας δώσει νέα ορμή να ανατραπούν αυτά τα οποία ακόμη μας κρατάνε πίσω.

Ποια είναι αυτά; Είναι το «βαθύ κράτος» στο οποίο αναφερθήκατε; Η γραφειοκρατία; Και τι σκοπεύετε να κάνετε;

Και επειδή είμαστε στην τεχνολογία, με το τεχνολογικό πάρκο Thess INTEC στη Θεσσαλονίκη, σε ποια φάση είμαστε και ποια είναι τα επόμενα βήματα;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Το Thess INTEC προχωράει σύμφωνα με τον βασικό σχεδιασμό. Όπως ξέρετε, υπάρχει και μια όχι ευκαταφρόνητη δημόσια χρηματοδότηση για τις βασικές υποδομές.

Αλλά μου θέσατε ένα ευρύτερο ερώτημα. Νομίζω ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας είναι μια πολύ μεγάλη εθνική επιτυχία η οποία πιστώνεται στην πατρίδα μας από πολίτες, ανεξαρτήτως του τι ψηφίζουν.

Γι' αυτό και έκανα μια ξεχωριστή αναφορά στο περίπτερο του Υπουργείου στη ΔΕΘ, γιατί πράγματι ήταν πολύ ευρηματικό το γεγονός ότι ως είσοδο στο περίπτερο έχουν ουσιαστικά ξαναφτιάξει ένα γραφείο δημόσιας διοίκησης, το πώς ήταν πριν από 10, 20 χρόνια. Για να θυμόμαστε πού είμαστε και πού πηγαίνουμε σήμερα.

Και προφανώς αυτός ο εξορθολογισμός της δημόσιας διοίκησης και η ψηφιοποίηση είναι μια διαρκής άσκηση. Αυτή τη στιγμή είμαστε μπροστά από πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες και μπορούμε να τρέξουμε ακόμα πιο γρήγορα, ειδικά την εποχή της τεχνητής νοημοσύνης.

Και η πρόκληση εδώ είναι να χρησιμοποιήσουμε την τεχνητή νοημοσύνη για να βελτιώσουμε την παραγωγικότητα των δημοσίων υπαλλήλων. Και όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι πια στα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης.

Και η μεγάλη πρόκληση, τελικά, είναι η απόλυτη διασύνδεση όλων των βάσεων δεδομένων του Δημοσίου, ώστε όταν ζητείται μια άδεια ή ένα πιστοποιητικό ή οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο το οποίο το Δημόσιο ήδη διαθέτει, να μπορεί αυτόματα να αντλεί αυτό το πιστοποιητικό, χωρίς ο πολίτης να είναι υποχρεωμένος να το επανακαταθέσει. Κινούμαστε προς εκεί και θα είμαστε πολύ σύντομα σε αυτό το σημείο.

Και προφανώς όσο αυτοματοποιούνται οι διαδικασίες και γίνονται απρόσωπες και ψηφιακές, τόσο μειώνονται και οι δυνατότητες για μικρής έκτασης διαφθορά, εκεί που μπορεί να εμπλέκεται ο ανθρώπινος παράγοντας.

Άρα, θεωρώ ότι είναι μία πολύ μεγάλη κατάκτηση για τη χώρα, μία εθνική επιτυχία και μία πολιτική η οποία θα συνεχιστεί και θα επιταχυνθεί και θα τρέξει με ακόμα πιο γρήγορους ρυθμούς.

Κώστας Πασακυριάκος (Ριζοσπάστης): Κύριε Μητσοτάκη, θέλω να ρωτήσω για κάτι για το οποίο αναφερθήκατε στην αρχή της συνέντευξης, για την «Ασπίδα του Αχιλλέα». Πριν λίγες μέρες, ανακοινώσατε τη συμφωνία με το Ισραήλ για την «Ασπίδα», για τον αντιβαλλιστικό και αντι-drone θόλο, πάνω από 3 δισ. το ύψος.

Η κυβέρνηση ισχυρίζεται, λοιπόν, ότι δεν εμπλέκεται στον πόλεμο της Ουκρανίας και της Μέσης Ανατολής και ότι η Ελλάδα δεν κινδυνεύει να γίνει στόχος.

Όμως, Ρωσία και Ιράν μιλούν ανοιχτά πλέον, εδώ και πάρα πολύ καιρό, για αντίποινα σε χώρες που φιλοξενούν νατοϊκές υποδομές με τις οποίες υποστηρίζονται επιχειρήσεις σε βάρος τους.

Η ύπαρξη του θόλου δεν επιβεβαιώνει ότι η χώρα μας αποτελεί στόχο αντιποίνων από Ρωσία και Ιράν;

Και επειδή στελέχη της κυβέρνησης παρουσιάζουν τον θόλο ως απάντηση στις αμφισβητήσεις της Τουρκίας, θέλω να ρωτήσω: εάν η Ελλάδα εξοπλίζεται με τέτοιο τρόπο και με τέτοιο κόστος για να αντιμετωπίσει στρατιωτικά μια σύμμαχό της στο ΝΑΤΟ, τι νόημα έχει η συμμετοχή στη νατοϊκή συμμαχία και βεβαίως πόση αξία έχουν οι διακηρύξεις και οι δηλώσεις σας ότι οι σύμμαχοι θα στηρίζουν τα κυριαρχικά μας δικαιώματα;

Τελειώνω με το εξής: μιλάτε για έναν υπερσύγχρονο θόλο, ο οποίος, όμως, είδαμε -και έγραψαν διεθνή μέσα ενημέρωσης- ότι έγινε «σουρωτήρι» στο Ισραήλ από τους αντιπάλους πυραύλους και τα drones.

Τελικά, για ποιον πληρώνει και για ποιον «ματώνει» ο ελληνικός λαός, που τελειώνει ο μισθός του στις 20 του μήνα; Για τη δική μου προστασία ή για να θωρακίζεται η στρατηγική συμφωνία με το Ισραήλ, που περιλαμβάνει βεβαίως στον πυρήνα του τα εξοπλιστικά;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω ότι έχουμε μία βασική φιλοσοφική διαφορά στον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τη θέση της Ελλάδας στον δυτικό κόσμο και στο ΝΑΤΟ. Δεν θα σας πείσω γιατί η συμμετοχή μας αυτή είναι ωφέλιμη για τα εθνικά συμφέροντα.

Θα μιλήσω, όμως, για τον θόλο. Προφανώς, σε μία εποχή όπου ένα μεγάλο κομμάτι της απειλής έναντι μιας χώρας έρχεται από βαλλιστικούς πυραύλους αλλά και από drones, η Ελλάδα χρειάζεται ένα προχωρημένο σύστημα αεράμυνας.

Και κρίναμε -δεν το κρίναμε εμείς, το έκρινε το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας- ότι το σύστημα το οποίο παρέχει το Ισραήλ είναι το καλύτερο σύστημα διαθέσιμο για τους πόρους τους οποίους είχαμε να δαπανήσουμε.

Και προφανώς εμείς ακούμε τις εισηγήσεις των ειδικών. Δεν είμαστε εμείς αυτοί οι οποίοι επιλέγουμε τα αμυντικά συστήματα.

Το αν έγινε «σουρωτήρι» ο θόλος, επιτρέψτε μου να έχω μια τελείως διαφορετική ερμηνεία για την τεχνολογική υπεροχή την οποία έχει το Ισραήλ στα ζητήματα αυτά.

Αλλά πάλι, επαναλαμβάνω, δεν είναι δική μας αυτή η απόφαση. Αυτό μας εισηγήθηκαν οι ειδικοί του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και αυτό κάναμε.

Από εκεί και πέρα, έχω πει πολλές φορές, η χώρα θα εξακολουθεί να εξοπλίζεται γιατί πρέπει να είναι ασφαλής έναντι οποιασδήποτε απειλής και τελικά έχετε ένα δίκιο σε αυτό το οποίο λέτε, ότι οι συμμαχίες είναι χρήσιμες αλλά πρώτα και πάνω απ' όλα πρέπει να στηριζόμαστε στις δικές μας δυνατότητες και αυτό φροντίζουμε να κάνουμε.

Βίβιαν Μπενέκου (Espresso): Κύριε Πρόεδρε, χαίρετε. Θα μου επιτρέψετε να κάνω μια χιουμοριστική παρατήρηση. Μπορεί οι τελευταίοι να μην έσονται πρώτοι, αλλά οι τελευταίοι είναι πολύ χαρούμενοι, γιατί σήμερα για πρώτη φορά συμμετέχουμε στη ΔΕΘ με μια ερώτηση, η «Espresso». Ευχαριστούμε πολύ.

Αναλάβετε προσφάτως μια πρωτοβουλία για τον περιορισμό της πρόσβασης των ανηλίκων στα social media, καθώς μελέτες δείχνουν ότι αυτό επηρεάζει την ψυχική υγεία των παιδιών.

Δεδομένου ότι σε άλλες χώρες που εφήρμοσαν αυτό το μέσο παρατηρούμε σήμερα πολλά προβλήματα και κάποιες χώρες μπορεί να κάνουν και λίγο πίσω, έχουν αντιδράσεις, θα επιμείνετε σε αυτό; Κι αν ναι, με ποιον τρόπο;

Και επίσης, κάτι επιπλέον: πέραν αυτού, υπάρχουν και κάποια στελέχη σας, όπως ο κ. Μαρινάκης και ο κ. Φλωρίδης, ενδεχομένως, που ζητούν και κατάργηση της ανωνυμίας στα social media, ενόψει και της προεκλογικής περιόδου. Θα ήθελα να μου απαντούσατε και σε αυτό.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ για την ερώτηση. Καταρχάς, να συμφωνήσουμε ότι το μέτρο του περιορισμού της πρόσβασης των ανηλίκων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ειδικά σε αυτά τα οποία χρησιμοποιούν εθιστικούς αλγορίθμους και κρατάνε τα παιδιά μας κολλημένα στις οθόνες για πολλές ώρες, είναι ένα σωστό μέτρο το οποίο στηρίζεται από τη συντριπτική πλειοψηφία της κοινωνίας και ειδικά από τους γονείς που έχουν παιδιά και εφήβους.

Από τη στιγμή που συμφωνούμε, λοιπόν, ότι αυτό είναι κάτι σωστό, πρέπει να δούμε πώς θα το υλοποιήσουμε. Δεν είναι απλό. Πρώτον, γιατί δεν είμαστε μόνοι μας και δρούμε μέσα σε ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον το οποίο πρέπει να σεβαστούμε.

Δυστυχώς, οι τελευταίες προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Προέδρου δείχνουν να μαλακώνουν τη στάση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής απέναντι σε αυτές τις απαγορεύσεις.

Εμείς θα υλοποιήσουμε την απαγόρευση, με πλήρη, όμως, αίσθηση ότι πρέπει να είμαστε ταυτόχρονα και εναρμονισμένοι με ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον το οποίο θα κάνει τη ζωή μας λίγο πιο δύσκολη αν αυτό δεν αλλάξει. Αλλά, ταυτόχρονα, θα εξακολουθούμε να μιλάμε δημόσια και να ασκούμε πίεση στην Ευρώπη, ώστε να μην μιλάμε μόνο για μία εθνική λύση, αλλά για μία ευρωπαϊκή λύση.

Να πω, επίσης, ότι αυτό είναι μόνο το πρώτο βήμα. Διότι αυτή τη στιγμή τα παιδιά μας, οι έφηβοί μας αρχίζουν και έχουν ψηφιακούς φίλους και συντρόφους εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης, τα οποία υποκαθιστούν τις φυσικές σχέσεις και τα οποία θα είναι το επόμενο μέτωπο το οποίο ενδεχομένως να χρειαστεί να ρυθμίσουμε.

Διότι, αυτός ο συναρπαστικός κόσμος ο οποίος ανοίγεται μπροστά μας με τόσες ευκαιρίες, εγκυμονεί ταυτόχρονα και πάρα πολλούς κινδύνους.

Αλλά, τονίζω, εμείς θα επιμείνουμε στη νομοθέτηση και θα φροντίσουμε να αγωνιστούμε ώστε η Ευρώπη να εναρμονιστεί πλήρως με αυτό το οποίο θεωρούμε εμείς ότι είναι εθνική προτεραιότητα.

Τέλος, το ζήτημα της ανωνυμίας στο διαδίκτυο είναι ένα πολύ μεγάλο κεφάλαιο και χαίρομαι που το θίγετε.

Αναφέρθηκα στην περίπτωση αυτής της ασθενούς, δεν θέλω να χρησιμοποιήσω καν το όνομά της, η οποία μίλησε στο νοσοκομείο «Παπανικολάου», καρκινοπαθής η ίδια, και παρουσίασε την ιστορία του πώς μου έγραψε μία επιστολή και πώς λύθηκε το πρόβλημα.

Το bullying το οποίο δέχτηκε στο διαδίκτυο ήταν αδιανόητο. Δεν θέλω να πω κάτι γι' αυτό, δηλαδή το βρίσκω τόσο θλιβερό και τόσο άθλιο ότι υπάρχουν συμπολίτες μας που

μπορεί να επιτίθενται σε μία γυναίκα η οποία έχει περάσει από καρκίνο, μόνο και μόνο επειδή είπε μια καλή κουβέντα γιατί λύθηκε ένα πρόβλημα το οποίο αφορούσε την ίδια.

Θα μας απασχολήσει και πάλι το θέμα, έχει πολλά νομικά ζητήματα. Όμως, θεωρώ επί της αρχής ότι αν θέλεις να συμμετέχεις στον δημόσιο διάλογο, να έχεις τα κότσια να το κάνεις επώνυμα, όχι να κρύβεσαι πίσω από ψευδώνυμα.

Και βέβαια, να μη μιλήσουμε καθόλου για τα bots, γιατί αυτά δεν είναι καν πραγματικά πρόσωπα. Εδώ μιλάμε για «στρατούς» ολόκληρους, οι οποίοι μπορούν να παρέμβουν ανά πάσα στιγμή και να δημιουργήσουν κλίμα. Το είδαμε στα Τέμπη. Βεβαίως είχαμε οργανωμένες υβριδικές επιθέσεις, που μεγέθυναν, θα το τονίσω, δεν λέω ότι δεν υπήρχε οργή και συμμετοχή για το ζήτημα αυτό, αλλά μεγεθύνθηκε και κάποιοι το εκμεταλλεύτηκαν.

Άρα, ναι, το ζήτημα αυτό θα μας απασχολήσει, δεν είναι εύκολο, αλλά τουλάχιστον να έχουμε μία κοινή συμφωνία. Πολιτική συμφωνία, κοινωνική συμφωνία, ένα συμβόλαιο εμπιστοσύνης: θες να γράφεις, θες να επιτίθεσαι σε κάποιον, να χυδαιολογείς; Δώσε του τη δυνατότητα τουλάχιστον να σε βρει, να μπορεί να αμυνθεί, χρησιμοποιώντας τα μέσα τα οποία κάποιος έχει στη διάθεσή του.

Ελένη Βροντή (Νέος Κόσμος Αυστραλίας): Κύριε Πρωθυπουργέ, καλησπέρα και γεια σας από την Αυστραλία.

Στις επόμενες βουλευτικές εκλογές οι εκτός Ελλάδας ψηφοφόροι θα έχουν το δικαίωμα για πρώτη φορά να συμμετάσχουν με την επιστολική ψήφο. Έχετε κατηγορηθεί ότι προσπαθείτε να δέσετε την ομογένεια στο «άρμα» της Νέας Δημοκρατίας, με σκοπό να βελτιώσετε τις εκλογικές επιδόσεις του κόμματός σας. Τι απαντάτε σε αυτό;

Και επιπλέον, τι νομίζετε ότι κερδίζει ο απόδημος; Ποια είναι τα οφέλη του, δεδομένου ότι βρίσκεται τόσο μακριά από την Ελλάδα.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Καταρχάς, να τονίσω ότι είναι μια πολύ μεγάλη κατάκτηση το γεγονός ότι μπορούν όσοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους να ψηφίζουν από τον μόνιμο τόπο διαμονής τους. Διότι θυμάστε καλά ότι αναγκάζονταν να γυρίσουν στην Ελλάδα και ήταν ελάχιστοι, ειδικά αυτοί από την Αυστραλία, που το έκαναν.

Κάναμε μια πρώτη προσπάθεια να ψηφίζουν στα προξενία, ήταν όχι πολύ επιτυχημένη, και τώρα δίνουμε και τη δυνατότητα της επιστολής ψήφου σε όποιον, το τονίζω, είναι εγγεγραμμένος σε εκλογικό κατάλογο, ώστε να ψηφίσει από τον μόνιμο τόπο διαμονής του.

Μπορεί κάποιος να ταξιδεύει στο εξωτερικό εκείνη την εποχή και να θέλει να ψηφίσει. Μπορεί να βρίσκεται με τη δουλειά του για δύο μήνες σε μια εκπαίδευση και να θέλει να ψηφίσει από το εξωτερικό. Είναι μια δημοκρατική κατάκτηση αυτή.

Και προφανώς, ως προς τους πραγματικούς συμπολίτες μας που ζουν μόνιμα εκτός Ελλάδος, ναι, τους θέλουμε συμμετοχούς στα πολιτικά δρώμενα της πατρίδας.

Εξάλλου, έχουμε και μια υποχρέωση να έχουμε στις πρώτες τρεις θέσεις του ψηφοδελτίου Επικρατείας έναν εκπρόσωπο της ομογένειας. Άρα, για τα μεγάλα κόμματα κάποιον ο οποίος σίγουρα θα εκλεγεί στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Εμείς θέλουμε, λοιπόν, την ομογένεια παρούσα. Η σχετική πλατφόρμα έχει ανοίξει ήδη στο Υπουργείο Εσωτερικών. Θα υπάρξει μια εκστρατεία ενημέρωσης και πιστεύω ότι ένα μεγάλο μέρος των συμπολιτών μας που είναι στο εξωτερικό θα εκμεταλλευτεί αυτή την πολύ σημαντική διευκόλυνση.

Δεν προσδοκούμε εμείς σε ένα ιδιαίτερο εκλογικό όφελος, αλλά μου φαίνεται στοιχειωδώς αυτονόητο και δημοκρατικό να μπορεί κάποιος να ψηφίζει από τον τόπο διαμονής του και να τον διευκολύνουμε στην άσκηση αυτού του πολιτικού του δικαιώματος.